

Lovforslaget indebærer derfor, at ScandLines A/S ret til at benytte færgeleje 1 og dele af opmarcharealet kan bringes til ophør. Staten erstatter ScandLines A/S det tab, der følger heraf, og regeringen vil være indstillet på at søge opnået en forligsmæssig ordning med ScandLines A/S og dettes ejere om dette spørgsmål.

Efter lovforslaget bemyndiges trafikministeren endvidere til at træffe de fornødne foranstaltninger med henblik på at skabe mulighed for oprettelsen af den nye færgefart.

Udvælgelsen af det nye rederi vil ske på basis af en udbudsprocedure, hvor tildelingskriterierne vil være objektive, gennemsigtige, saglige samt ikkediskriminerende.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til Tingets hurtige og velvillige behandling.

Kristen Touborg (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om visse spil, lotterier og væddemål. (Udvidet oplysningspligt i forbindelse med regnskabsaflæggelse for midler til private organisationer). (Lovforslag nr. L 215).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere effektiv afsoning i fængsler og arresthuse. (Beslutningsforslag nr. B 102).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Helge Adam Møller (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet. (Beslutningsforslag nr. B 103).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 1386

1) Til statsministeren af:

Villy Søvndal (SF):

»Hvad agter regeringen at foretage sig på baggrund af PMF's og FOLA's undersøgelse, der dokumenterer et stigende ventelistetal?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen lovede ved sin tiltrædelse at afskaffe ventelisterne til daginstitutionstilbud m.v. Løftet er blevet gentaget ved adskillige lejligheder siden da, men lige lidt hjælper det tilsyneladende, eftersom ca. 120 kommuner ifølge PMF's og FOLA's undersøgelse ikke er i stand til at opfylde pladsgarantien.

Villy Søvndal (SF):

Regeringen havde som et af sine centrale tiltrædelsesløfter en målsætning om inden udgangen af 1995 at etablere en pasningsgaranti. Det fremgår af dateringen af Folketingets dagsorden, at den dato er passeret.

SF har erindret regeringen om dens løfter senest ved en forespørgselsdebat den 2. november 1995. Vi fik forholdsvis lange taler om, at man skulle udvise tålmodighed, så løste det her problem sig med tiden.

Der er nu kommet en nye undersøgelse, dateret februar 1996, fra PMF og FOLA, der viser, at vi ikke er på vej hen imod en pladsgaranti, tværtimod er vi på vej væk fra en. Ventelisterne vokser markant, og flere og flere kommuner opgiver pladsgarantien. Ca. 16.000 børn står akut på venteliste.

Det er som bekendt sådan, at ingenting kommer af ingenting, og det er på den baggrund, vi spørger statsministeren: Hvordan vil regeringen leve op til sit løfte?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Hr. Villy Søvndal er jo et menneske, som har et stort kendskab til de kommunale forhold, og ærlig talt, jeg synes, vi skal have et godt nytårsforsæt: at fortælle hele historien frem for den halve. Den holder alligevel ikke ret længe.

Noget andet er, at vi skal sige lige ud til befolkningen: Der er en meget klar arbejdsdeling mellem, hvad regeringen kan, og hvad kommunerne kan og bør og skal. Jeg siger det, fordi jeg godt vil bekræfte for det første, at regeringen har en klar målsætning om at få bragt ventelister til dagtilbud for børn ud af verden. Vi har meldt denne målsætning ud ofte, og jeg er sikker på, at alle kommunerne kender den.

Regeringen kan altså sætte sig nogle mål, og regeringen kan i økonomiforhandlinger med kommunerne drage omsorg for, at der er grundlag for, at kommunerne selv kan beslutte at omsætte de mål i praksis.

Det har faktisk også været den konsekvente dagsorden i vore forhandlinger med kommunerne i de senere år. Også ved den seneste aftale om økonomien i 1996 var der enighed om, at udbygningen af daginstitutionsområdet skal fortsætte i 1996, især når det gælder pasningstilbud til børn i alderen 1-5 år. Og det er kommunerne, der skal sørge for at omsætte økonomiaftaler og målsætningsaftaler med regeringen til praksis. Gennem aftalerne om kommunernes økonomi er det regeringens opfattelse og min egen klare opfattelse, at kommunerne nu har økonomisk grundlag for snarest at tilvejebringe de nødvendige pasningstilbud.

Og så er der den anden del af historien – for at få den fulde sandhed frem. De nye undersøgelser fra PMF og FOLA viser jo ikke kun, at ventelisterne er steget med 3.000 børn i alderen 1-5 år siden opgørelsen for et år siden. Lad os nu også tage den anden side af medaljen, den positive side af historien. Den positive side er jo, at siden regeringen trådte til, er der her i landet indskrevet 88.000 flere børn i dagtilbud. Ser vi på situationen i 1992, var der 349.000 børn, der modtog dagtilbud. Ser vi på situationen i december 1995, var der 437.000 børn, der gjorde det. Og trækker vi det først tal fra det sidste, så når vi til de 88.000. Hr. Villy Søvndal, der er aldrig nogen sinde i nyere tid sket en så kraftig forbedring som den, der er sket her.

Villy Søvndal (SF):

Jeg takker statsministeren for svaret.

Jeg konstaterer, at pasningsgarantien altså ikke er opfyldt, og der var ikke noget i statsministerens svar, der giver anledning til at formode, at det kommer til at ske. Jeg synes, det springende punkt i statsministerens argumentation er, at der er noget underligt ved at afgive et løfte, der jo af befolkningen bliver opfattet som et løfte, hvis man så efterfølgende siger: Men er kommunerne ikke villige til at opfylde det løfte, vi har givet som regering, så er vi i øvrigt ikke villige til at gribe ind over for dem i den situation. Det betyder, at de forældre, der har en plagsom dagligdag, fordi der ikke er nogen pladsgaranti, ikke kan hente noget i sådan et regeringsløfte, når der kun er villighed til det gode formål, men ikke villighed til at ville midlerne.

Jeg skal så bare sige, at det, der er problemet nu, jo ikke er, at vi nærmer os en pladsgaranti. Det er, at rapporten dokumenterer, at vi er på vej væk fra den, og det betyder, at hvis regeringen ikke foretager sig noget, så vil et nyt spørgsmål om en måned eller om endnu en måned vise en situation, hvor ventelisterne er vokset yderligere i forhold til i dag. Jeg synes, det er et problem at afgive et løfte, der af befolkningen bliver opfattet som et bindende politisk løfte, og så bagefter begrunde, hvorfor man ikke er villig til at opfylde det løfte. Uanset tallene, som jeg ikke skal benægte rigtigheden af, er det en kendsgerning, at vi er på vej væk fra en pladsgaranti.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Nej, det er det ikke, hr. Villy Søvndal. Må jeg gøre opmærksom på, at ventelisterne i den periode, hvor denne regering har haft ansvaret, i perioden fra januar 1993 og frem til nu, faktisk er faldet fra 35.000 dengang til godt 15.000 nu. Lad os nu lige holde styr på proportionerne. Der er sket meget, meget markante forbedringer.

Det er klart, det ikke er tilstrækkeligt, og det er klart, at ikke alle børn kan blive passet fuldt og helt i alle landets kommuner. Men Kommunernes Landsforening anfører – det må jeg også nævne – i budgetredegørelsen for 1996, at kommunerne i år vil kunne etablere yderligere ca. 20.000 pladser, og jeg har også noteret mig, at formanden for Kommunernes Landsforening har udtalt til pressen, at kommunerne fra 1997 vil afsætte mindst 1,2 mia. kr. ekstra til at fortsætte udbygningen.

Og lad os så også holde fast i, at det står helt klart, at efterspørgslen efter dagtilbud er steget. Det er der flere grunde til. Der er i hvert fald to

hovedgrunde. Den ene er, at der bliver født flere børn. Den anden er, at beskæftigelsen er steget, og behovet for at få passet børnene er dermed også steget. Det er en god ting.

Regeringens støtte til kommunerne for at nå de mål, vi er enige med kommunerne om – det er noget, vi har aftalt; vi er enige om, at det mål skal vi nå – er at forhandle årligt på en sådan måde, at kommunerne har de bedste muligheder for at nå de mål. Og som jeg har sagt det, er det vores klare opfattelse, og det er da heller ikke benægtet fra KL's side – det har jeg i hvert fald ikke hørt – at økonomigrundlaget er til stede, og nu er det altså op til de enkelte kommuner at få omsat tingene i praksis, så borgerne kan få den service, de har krav på.

Villy Søvnal (SF):

Må jeg tolke statsministerens svar sådan, at uanset at kommunerne har de økonomiske muligheder, som statsministeren vurderer, de har i dag, så vil statsministeren og regeringen acceptere, at der ikke etableres nogen fast garanti? Er det den tolkning, der skal lægges ind i svaret? Altså at bortset fra runde henstillinger, der, som vi ser i dag, ikke bliver fuldt, så er regeringen ikke villig til at foretage sig noget, der giver børnefamilierne og børnene en egentlig sikkerhed for, at de får en daginstitutionsplads, med det resultat, at der i en by som f.eks. Esbjerg, der har mange problemer at slås med i øvrigt, står 1.000 børn på venteliste, og medmindre det lokale styre i Esbjerg vil gøre noget ved den situation, er der ikke noget at hente hos regeringen, og hvis der bliver født flere børn, og hvis beskæftigelsen stiger, hvilket var de to hovedårsager, statsministeren pegede på, så kan regeringen ikke gøre noget?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Hr. Villy Søvnal kender jo godt realiteterne. Jeg går ikke ud fra, at det, der tænkes på, er, at vi herinde i Folketinget skulle vedtage en lov, der pålagde samtlige kommuner her i landet at gennemføre en garantiordning. Det vil ikke være klogt. Det vil være direkte i modstrid med det kommunale selvstyre. Vi har til hensigt at respektere det kommunale selvstyre.

Men vi har også til hensigt at følge udviklingen meget nøje og hele tiden gøre kommunerne opmærksom på, at vi har et fælles mål, der indgår i en række kommuneaftaler, og det mål skal vi selvfølgelig gøre alt for, at vi kan nå. Så derfor er der ikke tale om, at regeringen ikke gør noget.

Regeringen gør lige præcis det, regeringen kan, og endda lidt mere til ved at sørge for, at økonomien er tilstrækkelig i orden til, at man kan nå pasningsgarantien. Dem, der skal udføre det i praksis, er kommunerne; dér ligger det praktiske ansvar. Vi kan sammen med kommunerne drage omsorg for, at det økonomiske er i orden, og at det er en fælles målsætning, vi har.

Villy Søvnal (SF):

Må jeg så konkludere, at når regeringen fremover udsteder garantier på sådan et område som det her, så bør man samtidig sige: Men medmindre man frivilligt er villig til at gøre det lokalt, som regeringen garanterer, har en sådan garanti ingen betydning? Er det ikke konklusionen på det, statsministeren sagde?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det er absolut ikke konklusionen. Det, regeringen gør, er, at den har opstillet nogle meget klare mål. Det lægger den ikke skjul på. Den påtager sig sin del af ansvaret for at sikre, at kommunernes økonomi er i orden til at nå de mål, og den respekterer den enkelte kommunalbestyrelse, og at det er den enkelte region, der skal nå målene i praksis, når økonomien er i orden. Sådan er det. Sådan har det altid været vores måde at agere på her til lands, og det tror jeg også må være fremtidens arbejdsform.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1516

2) Til trafikministeren af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren på baggrund af Højesterets dom af 22. januar 1996 (I 94/1992) tage initiativ til at sikre, at der i fremtiden også skal ydes erstatning for nærføring ved etablering af vejanlæg m.v., der medfører et værditab på ejendomme?«

Skriftlig begrundelse

Højesteret har den 22. januar 1996 afsagt dom i en ekspropriationssag om at forhøje erstatningssummen til en husejer, der for 6 år siden fik højspændingskabler trukket forbi sin bolig. Citat fra højesteretsdommen: »Ekspropriationerne vedrørende de indstævntes ejendomme i anledning af etableringen af den nye højspændings-

luftledning blev gennemført i 1989. Forud herfor havde der i danske dagblade været omtale af udenlandske undersøgelser, som havde vakt mistanke om, at jævnligt ophold nær højspændingsanlæg kan være sygdomsfremkaldende. Det må antages, at den offentlige omtale af denne mistanke generelt har været egnet til at mindske efterspørgslen efter og dermed den økonomiske værdi af ejendomme, der er beliggende tæt ved højspændingsledninger. I de foreliggende tilfælde er afstanden fra ejendommenes beboelsesbygninger til den nærmeste ledning kun henholdsvis 29 m og 20 m. Det må efter skønsmandens erklæringer og forklaring anses for godtgjort, at denne nærføring bl.a. som følge af mistanken om helbredsrisiko har medført en værdiforringelse af ejendommene, som væsentligt overstiger de af taksationskommissionen fastsatte erstatninger. Højesteret finder, at de indstævnte har krav på erstatning også for den værdiforringelse, som skyldes mistanken om helbredsrisiko, idet det forhold, at der ikke foreligger videnskabelig dokumentation for den omhandlede årsagssammenhæng, ikke kan begrunde et andet resultat.«

Der henvises også til, at der mellem Danske Elværkers Forening og landboorganisationerne med virkning fra 1995 er indgået en ny landsaftale om etablering af elanlæg på landbrugsjord. Efter den nye landsaftale gives der købstilbud eller væsentlig højere erstatning for nærføring end tidligere.

I en artikel i Jyllands-Posten den 25. januar 1996 kommenterer to fremtrædende jurister Højesterets afgørelse på følgende måde: Professor, dr.jur. Orla Friis Jensen, Aalborg Universitetscenter: »Derfor kan vi også vente erstatningssager om værditab skabt af støjgener fra motorveje. Man kan endda sige, at støjproblemer er betydelig mere reelle og målbare gener end ikkedokumenterede risici ved at bo under et højspændingskabel. Det er jo fastslået, at vejstøj kan give stress og søvnbesvær. Folks følsomhed over for disse ting har bevæget sig stærkt de seneste 15-20 år. Derfor er det naturligt, at udviklingen afspejler sig i retspraksis.« Lektor Hans Henrik Edlund, Juridisk Institut på Handelshøjskolen i Århus: »Det er interessant, at Højesteret alene på mistanke om sundhedsfare vælger at forhøje en erstatning, fordi ejeren må indkassere et værditab på mistanken. Så netop med denne afgørelse understreger retten, at værditab skal erstattes, uanset om tabet har rationel baggrund.«

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Ifølge lov om fremgangsmåder ved ekspropriation af fast ejendom er det i første instans vedkommende ekspropriationskommission, der fastsætter erstatningen ved et ekspropriativt indgreb. Erstatningsafgørelsen kan indbringes for en taksationskommission. Hvis nogle af parterne er utilfredse med taksationskommissionens afgørelse, kan denne indbringes for domstolene.

I dag eksisterer der i dansk ret kun meget få regler om selve erstatningsudmålingen. Derimod findes der en righoldig taksations- og retspraksis, der lægges til grund ved erstatningsfastsættelsen. Efter gældende praksis er der mulighed for at yde erstatning for nærføring ved etablering af vejanlæg m.v. også til ejendomme, der ikke er omfattet af ekspropriation til anlægget.

Praksis har imidlertid siden 1988 været præget af en højesteretsdom, den såkaldte Skredom, hvor Højesteret fastslog, at der skal foreligge ganske særlige forhold, hvis der skal gives nærføringserstatning til en ejendom, der ikke er berørt af ekspropriation.

Højesteret har senere fastholdt princippet kun at yde nærføringserstatning, hvis der foreligger ganske særlige forhold, men har i en konkret sag tilkendt erstatning for nærføring.

Den retsopfattelse, som Højesteret har givet udtryk for ved disse domme, er naturligvis bindende for de takserende myndigheder. Det må derfor forventes, at dommene vil føre til nærføringserstatning i videre omfang, end det har været tilfældet hidtil efter Skredommen, og jeg ser ikke noget aktuelt behov for noget initiativ fra min side i så henseende.

Anders Mølgaard (V):

Jeg vil takke for svaret, selv om jeg må tilstå, at jeg synes, det lader meget tilbage at ønske. Jeg finder ikke, at svaret er tilfredsstillende. Jeg synes, det er et meget passivt svar. Jeg fornemmer ikke, at ministeren er villig til at gå de tusindvis af lodsejere i møde, som oplever et stort værditab, når de får et stor motorvejsanlæg eller DSB-anlæg eller noget andet i baghaven.

Jeg vil spørge, om ministeren finder det moralsk og politisk acceptabelt, at lodsejere både skal bære byrden af generne ved at have en motorvej eller et 400 kW-højspændingsanlæg i baghaven eller uden for køkkenhaven, samtidig med at de må bære at tage på deres skuldre et stort og dokumenterbart værditab. Finder ministeren det acceptabelt?

Og gør det overhovedet ikke indtryk på ministeren, at kommissarius for Statens Ekspropriationer i Jylland, hr. Junge, i en skriftlig redegørelse til Trafikministeriet den 14. november 1995 skriver følgende:

»Det er min vurdering, at den strenge praksis vedrørende erstatning for naboskab til vejanlæg strider mod mange borgeres retsbevidsthed.«

Jeg synes, det kunne være interessant at høre ministerens kommentar til det. Og jeg vil godt høre: Er det forstået rigtigt, at ministeren overhovedet ikke er interesseret i at vælge at gå den vej, som f.eks. Elsam har valgt, nemlig ad frivillighedens vej at give købstilbud, hvis et vejanlæg ligger i en bestemt afstand? Er der overhovedet ingen vilje hos trafikministeren til at komme lodsejerne i møde politisk?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg tror, at man gør klogt i at prøve at se lidt på den praksis, som har udviklet sig. Og det, jeg sagde i mit første svar, var, at der nu er faldet en enkelt dom i Højesteret, hvorved der er tilkendt nærføringserstatning, idet Højesteret har vurderet, at der var ganske særlige omstændigheder. Så det, der er grund til at slå fast, er, at der er mulighed for at yde nærføringserstatning.

Imidlertid er det min opfattelse, at det vil være meget vanskeligt at følge hr. Anders Mølgaards ønske om, at jeg skulle fastsætte nogle faste regler for en sådan nærføringserstatning.

Som jeg sagde i mit første svar, så er der altså tale om, at der er en righoldig retspraksis på området. Der er en righoldig retspraksis, men der er ikke nogen faste lovregler for, i hvilke tilfælde man giver nærføringserstatning. Det afhænger af en vurdering af den konkrete ejendom, og hvordan den er berørt af nærføring af vejanlæg, elanlæg eller et andet stort anlæg. Så jeg tror, det er klogt at se, hvorledes retspraksis udvikler sig.

Jeg har naturligvis ikke noget imod, at der sker en vis lempelse af praksis, men jeg tror, at den bedste måde, det kan ske på, er på den måde, som kommissarius for Jylland, hr. Junge, har anbefalet, nemlig at der indbringes flere sager for domstolene, således at den praksis, som ser ud til at ændre sig over tid, selvfølgelig også får virkning i konkrete tilfælde.

Som sagt: Lad retspraksis afgøre, i hvilket omfang der ydes erstatning. Og naturligvis er det sådan, som jeg også var inde på i mit første svar, at de takserende myndigheder skal tage højde for den retspraksis, som udvikles. Den

rigtige fremgangsmåde er at indbringe flere sager for domstolene, og det kan jeg kun anbefale.

Anden næstformand (Henning Grove):

Spørgsmålet er sluttet. – Jamen så markér venligst! Det hjælper ikke at trykke på knappen, det kan vi ikke se her. Man skal markere med hånden.

Anders Mølgaard (V):

Jeg går ud fra, at ministeren er af den opfattelse, at det er meget vanskeligt fra ministeriets side at lave retningslinjer om købstilbud, hvis man får en motorvej i baghaven eller et andet vejanlæg. Men jeg vil godt høre ministerens kommentarer til: Hvad kan så være forklaringen på, at det er muligt for Danske Elværkers Forening i samarbejde med landbrugsorganisationerne at lave en landsaftale, hvor man – og det har man altså erfaring med allerede nu – giver ejerne af ejendomme, der ligger tæt på større højspændingsanlæg, et købstilbud eller en større erstatning? Hvorfor skulle det så ikke være muligt i forbindelse med vejanlæg?

Jeg vil også gerne spørge, om ministeren vil bestride, at naboskab til større vejanlæg faktisk forringer værdien af en konkret ejendom. Er ministeren enig eller uenig i dette synspunkt?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg er enig i det synspunkt, at man skal tænke sig ganske gevaldig godt om, inden man sådan udskriver en blankocheck her i spørgetiden.

For så vidt angår det spørgsmål, der handler om ekspropriationspraksis, om ministeren vil fastsætte andre retningslinjer end dem, der er gældende i dag, er mit umiddelbare svar, at det mener jeg for det første ikke der er behov for, og jeg tror ej heller, at det er fornuftigt.

Jeg tror, det er fornuftigt at lade domstolene udvikle retspraksis på området, idet der er tale om meget forskellige forhold fra ejendom til ejendom, fra vejanlæg til vejanlæg, fra jernbaneanlæg til jernbaneanlæg.

Derfor ville jeg være meget bekymret ved at stå her og udstede nogle bindende løfter om, hvilken politik vi vil føre på området. Det er klart, at der er behov for meget nøje at følge området og følge retspraksis på området. Imidlertid vil jeg gerne fastholde, at den mest hensigtsmæssige måde at håndtere denne meget komplicerede opgave på er at lade domstolene udvikle retspraksis.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen der er ingen, der anfægter Højesterets retsopfattelse. Den er i overensstemmelse med loven. Når spørgsmålet er stillet i Folketingssalen, er det naturligvis, fordi vi er lovgivere, og fordi ministeren kan fremsætte lovforslag.

Jeg vil derfor godt stille et spørgsmål om en passus i højesteretsdommen, som jeg mener har meget vidtrækkende konsekvenser for borgerens retssikkerhed. Højesteret indrømmer nok, at pressens omtale af denne sag har medført en yderligere værdiforringelse, men den tager man ikke hensyn til, fordi erstatningen skal fastsættes på ekspropriationstidspunktet. Er det noget, der kan give ministeren anledning til overvejelser?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

For det første er der mulighed for at give nærføringserstatning, men der er altså også efter ekspropriationsprocesloven mulighed for, at afgørelse af nærføringserstatningsspørgsmål kan udsættes, til anlægget er færdiggjort. Det er der mulighed for, således at parterne i sagen har bedre mulighed for at vurdere de ulemper, der er givet fald ydes erstatning for. I dette tilfælde er der altså en række aktuelle sager, der er afgjort. Så den mulighed foreligger altså, det kan man godt.

Anders Mølgaard (V):

Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg er skuffet over, at ministeren som den politisk ansvarlige ikke finder, at der er behov for at hjælpe de tusindvis af lodsejere, som har et stort og dokumenterbart værditab, og som altså mister formue og måske også friværdis. Men jeg fornemmer i svaret fra ministeren, at der i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt er vilje til at formulere nogen politik.

Jeg så gerne, at det var muligt for ministeren at svare på det, jeg spurgte om før, om ministeren er enig eller uenig i, at det kan være til stor gene, hvis man får et større infrastrukturanlæg i baghaven – det kan være højspænding, eller det kan være en motorvej – og der er et konstaterbart værditab, der gør sig gældende. Er ministeren enig eller uenig i det? Det synes jeg kunne være interessant at høre.

Og hvis det er tilfældet, føler ministeren så ikke som den øverste politisk ansvarlige et vist medansvar for, at lodsejerne ikke oven i generne fra støj og forurening osv. lider et stort værditab? Føler ministeren overhovedet ikke noget ansvar for at løse det problem?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jo, naturligvis føler jeg ansvar for at være med til at løse problemerne, hvis der er tale om dokumenterede værditab. Jeg føler naturligvis også et ansvar for ikke at gennemføre lovgivning i Folketinget, hvorefter man yder erstatning for værditab, der ikke kan konstateres.

Min misforståelse, hr. Anders Mølgaard efter min opfattelse gør sig skyldig i, er, at han fuldstændig bredt uden begrænsninger taler om dokumenteret værditab. Det er jo netop her, vi har kernen i problemstillingen. Kernen er naturligvis, at det er vigtigt, at det er dokumenteret, at der er tale om værditab, og det kan kun dokumenteres ved taksation af hver eneste ejendom.

Så derfor er mit synspunkt: Lad nu være med at udstede sådan nogle generelle løfter om, at der kan laves en generel politik på området med faste afgrænsninger i forhold til faste anlægs afstand fra de pågældende ejendomme. Det er ikke muligt. Det eneste, der er muligt, er at føre en politik, således at hver eneste ejendom bliver vurderet konkret for det værditab, som der måtte være tale om.

Jeg vil gerne understrege, at i så tilfælde er der mulighed for at yde erstatning for det værditab, der måtte konstateres.

Men jeg siger: Jeg har ikke noget imod, at der sker en vis lempelse i retspraksis, men jeg lægger meget vægt på, at det er således, at vi yder erstatning, og at der er mulighed for at yde erstatning under den betingelse, at der er dokumenterede værditab.

Anden næstformand (Henning Grove):

Sidste spørgsmål fra hr. Anders Mølgaard.

Anders Mølgaard (V):

Hvis man forsøger et øjeblik at følge ministerens tankegang eller ræsonnement, så forstår jeg, at ministerens skepsis over for at gøre noget aktivt politisk er begrundet med, at der er så mange individuelle situationer, at det er umuligt centralt at lave nogle retningslinjer, som f.eks. er parallelle til landsaftalen mellem elværksforeningen og landbrugsorganisationerne.

Men alligevel siger ministeren, at ministeren er villig til at se på det, hvis der er tale om et dokumenterbart værditab. Hvad siger ministeren så til forslaget om, at man fra myndighedernes side udpeger en uvildig sagkyndig, der før og efter gennemførelse af et stort vejanlæg f.eks. vurderer, hvad værdien af en konkret ejendom

er, og at staten eller amtskommunen, eller hvem der nu er bygherre, så går ind og dækker værditabet, hvis et parcelhus f.eks. er blevet halveret i pris fra 700.000 kr. til 350.000 kr. efter et større byggeri, så den konkrete husejer får dækket de omkostninger? Hvad siger ministeren til sådan et forslag?

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Ja, hvis det ikke var tilfældet, at en sådan ordning var gennemført, så burde vi gennemføre den hurtigst muligt.

Sagen er den, at en sådan ordning jo eksisterer. Det er jo det, hele ekspropriationslovgivningen er bygget op på: at vi har taksationskommissioner, og at en taksation kan ankes, og at man i sidste instans kan indbringe sagen for domstolene. Så vi har et meget veldefineret system netop til at tage højde for det ønske, som hr. Anders Mølgaard fremfører her.

Så jeg kan helt bekræfte, at det er et glimrende system, som selvfølgelig skal opretholdes, det er klart.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1517

3) Til trafikministeren af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren på baggrund af Højesterets dom af 22. januar 1996 (I 94/1992) tage initiativ til at sikre, at der skal gives yderligere erstatning for værditab på en ejendom beliggende tæt ved eksisterende højspændingsledninger, fordi det efter anlæggets etablering har vist sig, at der muligvis er en sundhedsrisiko ved at bo nær disse?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1516.

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

For så vidt angår fremtidige erstatningssager, kan jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. S 1516.

Herudover skal jeg dog påpege, at der som nævnt i begrundelsen for spørgsmålet er indgået en ny landsaftale mellem Danske Elværkers Forening og landboorganisationerne og i forbin-

delse hermed er indført en ny praksis, hvilket tilsammen indebærer enten et købstilbud eller væsentlig højere erstatninger end tidligere. Det må forventes, at dette i sig selv vil føre til flere forligsmæssige ordninger og dermed færre sager, der går til ekspropriation og/eller taksation.

Hvis spørgsmålet går ud på, om jeg agter at tage initiativ til, at tidligere afsluttede sager genoptages, må jeg svare benægtende.

I det omfang tilsvarende sager er indbragt eller fortsat kan indbringes for domstolene, kan der blive tale om, at anlægsmyndigheden må acceptere erstatningskrav, der er baseret på samme grundlag som det, Højesteret ved dommen har taget stilling til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1456

4) Til indenrigsministeren af:

Frank Dahlgaard (KF):

»Er det ministerens opfattelse, at Ungdomshuset på Jagtvej i København har fungeret efter hensigten?«

Skriftlig begrundelse

Efter branden i januar 1996 er det på tale at istandsætte Ungdomshuset med henblik på at videreføre dets status som ungdomshus. Det er i denne anledning, ministeren bedes fremlægge sin opfattelse af husets hidtidige funktion.

Frank Dahlgaard (KF):

Til stor glæde for beboerne i arbejderkvarteret på Nørrebro brændte det såkaldte Ungdomshus på Jagtvej – i hvert fald delvis – i slutningen af januar måned. Dette ungdomshus er ejet af Københavns Kommune, og det er nu på tale, at det skal bygges op igen for at blive videreført. Det er i lyset heraf, at jeg finder det interessant at høre indenrigsministerens vurdering af, om huset, som det har fungeret hidtil, har fungeret efter hensigten.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det følger af den københavnske styrelseslov, at indenrigsministeren har et tilsyn med Københavns Kommune, men jeg vil gerne understrege, at der alene er tale om et retligt tilsyn, dvs. at

tilsynet kun omfatter spørgsmål, som har at gøre med, om der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen. Der kan være tale om offentlig-retlige retsgrundsætninger og den slags retlige spørgsmål.

Det vil sige, at tilsynsmyndigheden ikke har nogen mulighed for at tage stilling til hensigtsmæssigheden af Borgerrepræsentationens beslutninger. Indenrigsministeriet skal ikke tage stilling til, om et spørgsmål er løst på en fornuftig eller en ufornuftig måde af Borgerrepræsentationen, om man har handlet klogt eller dumt, men alene til, om man har overholdt lovgivningen. Anderledes kan det ikke være, hvis man skal følge den københavnske styrelseslov.

Frank Dahlgaard (KF):

Tak for svaret, som desværre var, som jeg frygtede.

Nu er ministeren jo øverste forvaltningschef for et ministerium, og det var – sådan opfattede jeg det – som sådan, ministeren svarede. Men ministeren er også politiker og medlem af et politisk parti, der har nogle politiske holdninger, visioner, ideer og tanker, og det er med det som udgangspunkt, man kunne ønske sig at få spørgsmålet besvaret. Ministeren har i sin egen skab af politiker mulighed for at tilkendegive her, om huset har fungeret efter hensigten eller været det, arbejderne på Nørrebro har oplevet det som, nemlig et arnested for udklækning af kriminelle.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det ville være en klar overskridelse af den beføjelse, der eksisterer for indenrigsministeren over for en kommunalbestyrelse – i dette tilfælde Borgerrepræsentationen – at begive sig ud i karaktergivning af enkeltdispositioner i en kommune og afgøre, hvorvidt den agerer klogt eller dumt, og derfor vil jeg henvise til det svar, jeg gav i første omgang.

Jeg synes, det er uhensigtsmæssigt, hvis hr. Frank Dahlgaard på denne måde forsøger at forvride den rolle, indenrigsministeren har i forbindelse med den enkelte kommunes dispositioner, og uanset hvordan man forsøger at stille spørgsmålet, vil jeg holde mig til loven og det, der er min rolle. Jeg vil ikke lade mig provokere til forsøg på besvarelser som dem, der efterlyses.

Frank Dahlgaard (KF):

Der er jo ikke tale om en provokation fra min side, men der er tale om, at ministeren ikke bare er øverste forvaltningschef. Ministeren er også politiker og har en mulighed for at redegøre her i Folketinget for en begivenhed på ministerens ressortområde i en stor kommune, og om dette hus har fungeret efter hensigten eller ej.

Op undskyld jeg siger det – men man skulle tro, ministeren har set for mange af tv-udsendelserne »Javel, hr. minister« og har fået at vide af departementschefen, hvad der skulle svares. Men så kunne ministeren jo lige så godt have sendt sin departementschef.

Ministeren svarer, at loven skal holdes, og at grundloven skal holdes. Men grundloven giver jo mulighed for, at ministeren som politiker kan tilkendegive sin mening.

Ministeren sagde også, at man skulle tage hensyn til, om en lovgivning var blevet tilsidesat. Jamen er den ikke det i høj grad? Der er jo lovløse tilstande omkring det ungdomshus. Det vil jeg gerne have ministerens svar på.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Så vil jeg for anden gang henvise til den besvarelse, jeg gav i første omgang og derudover føje til, at det er en forkert opfattelse, hr. Frank Dahlgaard har, når han siger, at en konkret beslutning i Københavns Borgerrepræsentation falder under Indenrigsministeriets ressort. Nej, sådan er det ikke. Det er netop det, der er pointen i styrelsesloven for København. Det er ikke en landspolitisk ressort i den forstand, og ud over det har jeg ikke andre tilføjelser.

Frank Dahlgaard (KF):

Det kan undre lidt, for det lyder, som om ministeren overhovedet ikke vil udtale sig rent politisk om noget som helst, der foregår i kommunerne. Det kan da ikke være meningen.

Jeg vil spørge: Er ministeren ikke klar over, hvilke frustrationer den måde, dette ungdomshus har kørt på, har givet anledning til på Nørrebro? Er ministeren ikke klar over, at der blev tændt bål hver aften, og at det formodentlig var derfor, skidtet brændte til sidst? Er ministeren ikke klar over, hvor utrygge borgerne er ved det hus? Er ministeren ikke klar over, at naboerne ringer gang på gang til brandvæsenet eller politiet af forskellige årsager og får at vide, at hvis der ikke er overhængende fare for menneskeliv, kommer man ikke, for man er nødt til at komme med en hel skovvogn eller busfuld kampklædte

betjente? Er ministeren ikke klar over det, og vil ministeren ikke bruge sin mulighed for her i Folketinget ganske kort at tage afstand fra det?

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Beslutninger i Borgerrepræsentationen er Borgerrepræsentationens ressort. Det er alene et spørgsmål om, at det tilsyn i den forstand, jeg nævnte tidligere, er indenrigsministerens ressort, og er der tale om kriminalitet, er det justitsministerens ressort, og sådan kunne jeg blive ved. Jeg har ikke flere bemærkninger.

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg beklager, at ministeren ikke vil udtale sig politisk, men jeg vil da spørge ministeren til sidst, om hun ikke vil kontakte sin kollega arbejdsministeren, som er valgt i det område og blev forulempet under valgkampen i september 1994 af indbyggerne i det ungdomshus.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1499

5) Til miljø- og energiministeren af:

Niels J. Langkilde (KF):

»Hvor langt er Skov- og Naturstyrelsen kommet med at udvikle nettyper og andre foranstaltninger, som kan holde bundgarnsfiskerne skadesløse ved det stadig stigende antal skarver?«

Niels J. Langkilde (KF):

Skarven var en savnet fugl i den danske fugle verden omkring århundredeskiftet. Der blev så lavet en fredning, og den kom tilbage. Men dens tilbagevenden er blevet så vellykket, at den ikke alene er blevet en plage for skovejere, andre fugle og andre dele af naturen, men også for fiskerne.

Derfor var det helt oplagt, at ministeren i den skarvforvaltningsplan, der blev offentliggjort i begyndelsen af 1995, og som findes i Miljø- og Planlægningsudvalgets bilag 285, gjorde opmærksom på, at man havde igangsat nogle forsøg i Isefjorden på at udvikle nettyper, som kunne forhindre, at skarven åd så meget af indholdet. Jeg vil gerne høre, hvor langt man er kommet med de undersøgelser.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg skal sige til hr. Langkilde, at Skov- og Naturstyrelsen er kommet langt i retning af at udvikle nettyper, der kan reducere de skader, skarverne kan forvolde i bundgarn. Styrelsen udfører det arbejde – som det i øvrigt også vil være hr. Langkilde bekendt – i samarbejde med bl.a. Danmarks Fiskeriundersøgelser.

Overdækning af bundgarn har ikke vist sig særlig virkningsfuldt, men derimod ser forsøg med spærrenet under vandet i bundgarnenes fanggårde ud til at kunne mindske skarvernes påvirkning. Skov- og Naturstyrelsen har netop udgivet en rapport om disse forsøg, og rapporten vil blive oversendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

For at belyse fordele og ulemper ved at benytte de udviklede spærrenet i aktivt fiskende bundgarn vil Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Fiskeriundersøgelser i år gennemføre undersøgelser heraf. I Limfjorden har Skov- og Naturstyrelsen endvidere i samarbejde med en lokal fisker udviklet en beskyttelsespose af fiskegarn og andre materialer til at beskytte åleruser, og en videreudvikling heraf fortsætter i år.

Niels J. Langkilde (KF):

Jeg må forstå ministerens svar sådan, at der ikke foreligger publicerede forsøgsresultater om fangsterne i Isefjorden, og jeg vil gerne høre, om det er korrekt forstået.

Så vil jeg gerne høre, om der er offentligt publicerede resultater fra Aabenraaforsøgene, som ud fra de lokale fiskeres vurdering har vist sig at give et meget ringe resultat.

Og derudover vil jeg gerne spørge ministeren, hvornår resultaterne foreligger af den ekstra indsats, ministeren stillede Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg i udsigt.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det materiale, jeg har lovet Folketinget, har jeg netop sendt til Folketinget. Der er foretaget en lang række undersøgelser, og jeg har redegjort for hovedresultatet af undersøgelserne, og det kan jeg henvise til.

Derudover kan jeg sige, at jeg har lovet Folketinget, at vi vil accelerere arbejdet mest muligt. Vi lægger vægt på de, jeg havde nær sagt globale forpligtelser, vi har til at opretholde en skarvbestand i Danmark og give den levedygtigheder, men samtidig sørge for, at de konflikter, der opstår i forhold til det omkringliggende sam-

fund, bliver løst på en god måde. Her har ikke mindst bundgarnsfiskerne krav på, at vi hjælper dem, og det arbejde er ikke alene i gang, men vil også blive fremskyndet.

Niels J. Langkilde (KF):

Kan ministeren løfte en flig af sløret for, hvor meget de resultater, man er fremkommet med, vil reducere problemerne for bundgarnsfiskerne?

Derudover kan jeg oplyse ministeren om, at med hensyn til vores internationale forpligtelser hentyder ministeren nok i særligt omfang til det fuglebeskyttelsesdirektiv, der forefindes. Der har netop været en afstemning i Europa-Parlamentet, hvor et flertal i Europa-Parlamentet bad om at få taget skarven ud af annex 1 i fuglebeskyttelseslisten, og ministerens partifæller fru Kirsten Jensen, hr. Freddy Blak og hr. Sindahl stemte for. Derfor virker det, som om ministeren er i uoverensstemmelse med sine socialdemokratiske venner i Europa-Parlamentet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg kan kun sige, at nu oversender vi denne rapport, og her vil hr. Langkilde kunne se alle de resultater, der er opnået ved de foreløbige undersøgelser, og de perspektiver, der tegner sig. Jeg synes, vi her får et mere konkret grundlag for en fortsat dialog om de spørgsmål os to imellem.

Og så må jeg sige, at jeg ikke kender noget til forhandlingerne i Europa-Parlamentet; men jeg må indrømme, at der kan være situationer, hvor vi er i uoverensstemmelse med hinanden, så jeg vil ikke udelukke, at det også kan forekomme i denne sag. Personlig mener jeg ligesom min forgænger, hr. Per Stig Møller, at det er en vigtig opgave, og denne politik er jo tilrettelagt under den tidligere regering. Det er en vigtig opgave for Danmark, der har en så høj profil i andre spørgsmål i forhold til andre lande, at sikre den meget, meget vigtige bestand af skarver i Danmark. Men det skal gøres på en sådan måde, at konfliktproblemerne i forhold til det omkringliggende samfund, herunder bundgarnsfiskerne, bliver løst på en fornuftig måde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1500

6) Til miljø- og energiministeren af:

Niels J. Langkilde (KF):

»Hvad er der kommet ud af det dansk-hollandske samarbejde om en »International Species Conservation Plan« (jf. handlingsplanens punkt 1.5)?«

Niels J. Langkilde (KF):

I skarvfredningsplanen af 6. januar 1995 blev det stillet i udsigt, at man ville lave et særligt samarbejde mellem Danmark og Holland for at implementere den internationale forvaltningsplan på området, og jeg vil gerne høre, hvad der konkret er kommet ud af det samarbejde.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Det dansk-hollandske samarbejde om at udarbejde en international skarvforvaltningsplan har resulteret i en tids- og handlingsplan for arbejdet.

Første skridt i arbejdet er at udarbejde et ajourført fagligt grundlag for den internationale forvaltningsplan. Der er brug for at vide, hvordan skarven er udbredt i de europæiske lande, hvor store ynglebestandene og vinterbestandene er, hvad fuglene æder, hvilke konflikter der er med fiskeriinteresser, og hvad man kan gøre for at mindske disse konflikter. Konkret er det hollænderne, der samler materialet sammen til denne rapport, som forventes at være færdig i marts måned.

Næste skridt i arbejdet er et møde om rapporten i Holland for de myndigheder i de europæiske lande, der er ansvarlige for skarvforvaltning. Mødet er planlagt til april måned i år, og derefter vurderes effekterne af de benyttede afværgemidler og de reguleringsbestemmelser, som de enkelte lande benytter sig af i henhold til deres nationale lovgivninger. Effekten af økonomisk kompensation og andre midler, herunder jagt, vil blive belyst og vurderet, og endelig vil huller i vores vidensgrundlag blive identificeret.

En evalueringsrapport vil blive drøftet på et møde for de ansvarlige myndigheder i Danmark i efteråret og vinteren 1996-97, så den endelige plan kan udarbejdes og ligge klar i 1997.

Niels J. Langkilde (KF):

Jeg siger mange tak for svaret, for der var noget positivt i det. Men jeg vil gerne spørge miljø- og energiministeren, om han vil indarbejde den indstilling, der nu er kommet fra Europa-Parla-

mentet om at fjerne skarven fra annekts 1 i fuglebeskyttelsesdirektivet og dermed tillade jagt som en af måderne at regulere skarvbestanden på. Vil ministeren inddrage det i det hollandsk-danske samarbejde?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg kan sige til hr. Langkilde ud fra lang erfaring her i denne sal, at en af de fristelser, man oftest stilles over for, er at udtale sig om ting, man ikke har begreb om. Det er en af de fristelser, man virkelig bør prøve – hvis det overhovedet er menneskeligt muligt – at modstå, og jeg vil i dette tilfælde modstå fristelsen til at udtale mig om noget, jeg ikke har forstand på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1498

7) Til miljø- og energiministeren af:

Niels J. Langkilde (KF):

»Hvor mange af de lovede informationstavler er opstillet ved de 6 udpegede skarvkolonier?«

Niels J. Langkilde (KF):

Noget af det, som synes at være problemet i hele arbejdet med skarven fra Miljøministeriets og dermed Skov- og Naturstyrelsens side, er, at mange af de ting, man har sat i værk eller lovet at sætte i værk, ikke rører sig ud af stedet.

Et af eksemplerne synes at være opstilling af informationstavler i netop de områder, hvor man særlig gerne vil beskytte skarven, og hvor det er vigtigt, at vi kan formidle den viden, vi har om denne spændende fugl. I skarvredegørelsen blev der meget tidligt udpeget seks områder, og da vi fik ministerens svar på et senere spørgsmål, så det ud til, at man nu kun vil gøre en ekstra informationsindsats i to områder og ikke engang har gjort den endnu. Er der her et signal om, at man har nedprioriteret området og ikke rigtig gider beskæftige sig med det, eller hvordan skal det signal forstås?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg har lagt mærke til, at hr. Langkilde med stor ihærdighed kaster sine garn ud for at finde fejl i Miljø- og Energiministeriets vidtstrakte område, og jeg er nødt til at sige, at på dette område har hr. Langkilde faktisk fundet en fejl.

Vi lovede i sin tid, at disse informationstavler ville blive opstillet i 1995. Det er imidlertid ikke sket, og derfor kan jeg kun sige til hr. Langkilde, at der snarest muligt vil blive opstillet informationstavler i samtlige de seks områder, vi lovede i sin tid.

Der er altså ikke noget at bebrejde hr. Langkilde i denne sag. Han har fundet en fejl, og jeg vil gerne kvittere for det og sige tak for det. Jeg anede ikke, at det ikke var sket, men den årvågne folketingsmand har altså henledt min opmærksomhed på det, og fejlen vil hurtigst muligt blive rettet.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål

Anden næstformand (Henning Grove):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Albrechtsen, Keld (EL): Spm. nr. S 569 (suppl. besv.) og 1385

Auken, Margrete (SF): Spm. nr. S 1347 og 1356-1358

Behnke, Kim (FP): Spm. nr. S 1392, 1393 og 1398

Boel, Mariann Fischer (V): Spm. nr. S 1361-1365

Baastrup, Anne (SF): Spm. nr. S 1387

Christensen, Jan Kørpe (FP): Spm. nr. S 1382, 1412, 1419 og 1420

Donner, Ole (DF): Spm. nr. S 1337, 1369 og 1439

Espersen, Lene (KF): Spm. nr. S 1226 (suppl. besv.)

Fergo, Tove (V): Spm. nr. S 205 (suppl. besv.), 1351 og 1367

Frandsen, Aage (SF): Spm. nr. S 1424 og 1433

Gade, Steen (SF): Spm. nr. S 1349

Hornbech, Birthe Rønn (V): Spm. nr. S 1350

Jacobsen, Kirsten (FP): Spm. nr. S 1333, 1334, 1370, 1371, 1375-1378, 1380 og 1381

Jensby, Svend Aage (V): Spm. nr. S 1266 og 1383

Jerup, Bruno (EL): Spm. nr. S 1180 (suppl. besv.), 1339, 1416 og 1417

Jespersen, Jørn (SF): Spm. nr. S 1352 og 1401

Just, Annette (FP): Spm. nr. S 1348

Kirk, Jens (V): Spm. nr. S 1327-1329

Kjær, Henriette (KF): Spm. nr. S 1415

Kofoed, Niels Anker (V): Spm. nr. S 1379

Larsen, Ester (V): Spm. nr. S 1359

Madsen, Jens Løgstrup (V): Spm. nr. S 1311, 1346, 1432 og 1437

Mølgaard, Anders (V): Spm. nr. S 1402
 Møller, Helge Adam (KF): Spm. nr. S 1373
 Sander, Helge (V): Spm. nr. S 1372
 Schmidt, Hans Christian (V): Spm. nr. S 1390 og 1391
 Svanholt, Anni (SF): Spm. nr. S 1360 og 1400
 Tørnæs, Ulla (V): Spm. nr. S 1374
 Vinther, John (V): Spm. nr. S 1403, 1405-1407

Ad spm. nr. S 569

Fra miljø- og energiministeren er modtaget supplerende svar på et af Keld Albrechtsen (EL) stillet spørgsmål. Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende 1995-96, forhandlingerne side 1737, lød således:

Til miljø- og energiministeren (23/11 95) af: **Keld Albrechtsen (EL):**

»Kan regeringen oplyse, i hvor mange og i hvilke tilfælde regeringen har benyttet sig af muligheden i Maastricht-Traktatens artikel 130 T for at indføre eller opretholde strengere beskyttelsesforanstaltninger og efterfølgende notificeret Kommissionen?«

Supplerende svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Traktatens artikel 130T fastslår, at beskyttelsesforanstaltninger, som vedtages i medfør af artikel 130S, ikke er til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger. Denne bestemmelse blev i 1987 indsat i Traktaten om Den Europæiske Fælles Akt. I 1993 blev det i artikel 130T i Traktaten om Den Europæiske Union præciseret, at strengere nationale foranstaltninger skal være forenelige med Traktaten og meddeles Kommissionen.

Det kan oplyses, at muligheden for at opretholde eller indføre strengere beskyttelsesforanstaltninger er benyttet i følgende tilfælde:

- I relation til Rådets forordninger vedrørende stoffer, der nedbryder ozonlaget, senest nr. 3093/94, er der opretholdt danske beskyttelsesforanstaltninger, der stiller strengere krav til fristerne for stoffernes udfasning.

- I relation til Rådets direktiv 88/609/EØF om begrænsning af luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg er der indført danske beskyttelsesforanstaltninger, der er strengere, for så vidt angår grænseværdierne for emissioner af NO₂.
- I relation til Rådets direktiv 89/429 om nedbringelse af luftforurening fra bestående kommunale affaldsforbrændingsanlæg er der opretholdt danske beskyttelsesregler, der er strengere, idet de danske regler er ufravigelige.
- I relation til Rådets direktiv 90/219/EØF om indsluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer er der opretholdt danske beskyttelsesforanstaltninger, der er strengere med hensyn til krav om forudgående godkendelse.
- I forhold til Rådets direktiv 75/442/EØF som ændret ved 91/156/EØF om affald er der opretholdt strengere danske beskyttelsesregler, idet der er egentligt krav om indsamlingsordning og genanvendelse af visse materialetyper.
 Det kan endvidere oplyses, at der – forud for gennemførelsen af Traktatens artikel 130S og 130T – er opretholdt eller indført strengere beskyttelsesforanstaltninger på følgende områder:
- I relation til Rådets direktiv 75/439/EØF som ændret ved 87/101/EØF vedrørende bortskaffelse af olieaffald er der opretholdt danske beskyttelsesregler, der er strengere, idet afbrænding af olieaffald også forbydes i mindre anlæg.
- I forhold til Rådets direktiv 78/319 om giftigt og farligt affald er der opretholdt strengere danske beskyttelsesregler, idet flere materialetyper end påkrævet efter direktivet er underlagt miljøbeskyttelsesreglerne.
- I forhold til Rådets direktiv 80/778/EØF vedrørende kvaliteten af drikkevand er der opretholdt danske beskyttelsesregler, der er strengere, idet der er fastsat lavere grænseværdier for indholdet af blandt andet organisk stof og fosfor.
- I relation til Rådets direktiv 86/278/EØF vedrørende anvendelse af slam fra rensningsanlæg i landbruget er der opretholdt danske beskyttelsesregler, der er strengere med hensyn til blandt andet grænseværdier for tungmetaller i slam.

Underretning af Kommissionen om de strengere danske beskyttelsesforanstaltninger er nor-

malt sket i forbindelse med underretning om gennemførelsen af de i direktiverne fastsatte regler og/eller efter underretningsreglerne i informationsproceduredirektivet (Rådets direktiv 83/189/EØF som senest ændret ved Rådets direktiv 94/10/EF).

Spm. nr. S 1385

Til trafikministeren (13/2 96) af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Er det korrekt, at kunder er blevet afvist på DSB's Fast Food Café på Københavns Hovedbanegård på grund af deres hudfarve eller ikke-danske etniske oprindelse?«

Begrundelse

I en reportage i ZTV den 11. februar 1996 kl. ca. 22.30 blev det oplyst, at ZTV havde iagttaget, at kunder i DSB's Fast Food Café på Københavns Hovedbanegård i flere tilfælde var blevet afvist på grund af deres hudfarve/ikkedanske etniske oprindelse. Den daglige leder af cafeen blev interviewet, men ville ikke kommentere ZTV's oplysninger. Ifølge ZTV skulle politiet være vidende om problemet.

Svar (21/2 96)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

DSB oplyser, at DSB restauranter og kiosker A/S, som i henhold til forpagtningsaftalen med DSB bl.a. driver DSB Fast Food Café på Københavns Hovedbanegård, har den klare politik, at der ikke under nogen form må forekomme diskriminering.

Afvisning af personer eller grupper af personer forekommer kun, hvis deres opførsel berettiger det, eller hvis de tager ophold ved cafeens borde uden at foretage køb. Dette gælder alle personer uanset alder, køn eller hudfarve. Forpagteren må nødvendigvis tage hensyn til cafeens kunder og driftsøkonomi.

På den baggrund kan jeg svare benægtende på spørgsmålet.

Spm. nr. S 1347

Til finansministeren (8/2 96) af:

Margrete Auken (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at en eller flere af de af ministeren udpegede medlemmer af Ørestadsselskabets bestyrelse har orienteret ministeren/ministeriet om forhold, der vedrører bestyrelsens forvaltning af Ørestadsloven og bestyrelsens dispositioner?«

Begrundelse

Spørgeren henstiller til ministeren, at dette spørgsmål ikke bliver besvaret af Ørestadsselskabet, da der spørges om forholdet mellem de af ministeren udpegede repræsentanter i bestyrelsen og ministeren/ministeriet.

Svar (20/2 96)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Det følger af Ørestadsloven, at det er finansministeren, som udpeger tre af de seks bestyrelsesmedlemmer i Ørestadsselskabet. Det er derfor naturligt, at disse orienterer mig om væsentlige forhold i relation til selskabets dispositioner. Jeg kan således bekræfte, at jeg løbende er blevet orienteret om forhold, som bestyrelsen har fundet det nødvendigt at orientere mig om. Endvidere kan jeg oplyse, at et af bestyrelsesmedlemmerne er ansat i Finansministeriet.

Spm. nr. S 1356

Til finansministeren (8/2 96) af:

Margrete Auken (SF):

»Vil ministeren oplyse præcis, hvilke elementer af Ørestadsprojektets minimetrosystem der reelt tilhører anden og tredje etape, som der kan blive tale om at betale i første etape, hvad disse elementer forventes at koste, og om bestyrelsen har godkendt såvel en budgetteret maksimumspris som overflytningen af finansieringen fra anden og tredje etape til første etape?«

Begrundelse

Den fungerende finansminister svarede på spørgsmål nr. S 1296 den 7. februar 1996 i Folketingssalen, at etape 2 og 3 endnu ikke er besluttet, og at der derfor ikke er nogen garanti for, at de bliver gennemført. Derimod kan der blive tale om, at elementer, som reelt tilhører anden og tredje etape, betales allerede i første etape, indtil det måtte blive besluttet at udføre de efterfølgende etaper.

Svar (20/2 96)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg har fra Ørestadsselskabet modtaget følgende udtalelse, hvortil jeg kan henholde mig:

»Visse dele af bybanens etape 2 og 3 indgår som integrerede dele af etape 1. Det gælder f.eks. udvikling af togmateriel og styresystem. Uanset at der er forudsat anvendt kendt teknologi, vil disse dele af projektet altid indebære et vist udviklingsarbejde, som naturnødvendigt må indgå i 1. etape, men som økonomisk bør belaste alle tre etaper. Det samme gælder etableringen af et kontrol- og vedligeholdelsescenter for den samlede bybane, ligesom det gælder anskaffelse af boremaskiner til tunnelborearbejdet og etablering af elementproduktion, såfremt 2. etape igangsættes så betids, at disse investeringer kan nyttiggøres i denne etape.

Hertil kommer, at grænsefladerne imellem 1. etape og henholdsvis 2. og 3. etape teknisk set kan udføres på forskellig vis. Afhængigt af teknisk metode må større eller mindre andele etableres i 1. etape. Ved vurderingen af de tilbudte løsninger vil der blive taget hensyn til såvel projektets samlede økonomi som belastningen af 1. etape.

Da projektet er udbudt på funktionskrav og de tilbudte tekniske løsninger derfor vil være forskellige, vil en fordeling af omkostningerne imellem de tre etaper først kunne foretages, når den valgte entreprenørs og leverandørs løsninger på og prissætning af de pågældende elementer er kendte. Ørestadsselskabets bestyrelse har således endnu ikke taget stilling til fordelingen af omkostningerne imellem de tre etaper.«

Spm. nr. S 1357

Til finansministeren (8/2 96) af:

Margrete Auken (SF):

»Mener ministeren, at Ørestadslovens § 1, stk. 6, forvaltes på betryggende vis, når Ørestadsselskabets direktør i radioudsendelsen »Orientering« fredag den 2. februar 1996 kan udtale, at hun ikke kan garantere, at budgettet overholdes?«

Begrundelse

Direktøren, som ifølge Ørestadsloven er ansat af bestyrelsen til at varetage den daglige økonomiske ledelse inden for rammerne af det vedtagne budget, ser det åbenbart ikke som sin vigtigste opgave at garantere, at budgettet overholdes.

Svar (20/2 96)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg har modtaget følgende udtalelse fra Ørestadsselskabet:

»Ørestadsselskabets bestyrelse har ladet udarbejde projekter med tilhørende anlægsoverslag for tre forskellige banesystemer. Ifølge disse anlægsoverslag omfattende alle bybanens tre etaper skønnes det, at en minimetro i 1.1.1994-priser koster 5,2 mia. kr., lightrailen 4,9 mia. kr. og sporvejen 3,9 mia. kr. Sammenholdt med de prognosticerede driftsindtægter og indtægter fra arealsalg forventes det, at minimetroen og lightrailen kan være tilbagebetalt i 2011 og sporvejen i 2016.

Disse anlægsoverslag var tilstrækkeligt grundlag for bestyrelsens valg af minimetroen og for en vurdering af, om projektets økonomi var tilstrækkelig robust til, at det var forsvarligt at udbyde bybanen.

Overslaget er derimod ikke vedtaget af bestyrelsen som budget for projektet. For bestyrelsen vil det afgørende være, at projektets samlede økonomi er robust, således at bybanen kan forventes tilbagebetalt inden for en for sådanne anlæg normal tidshorisont, dvs. 30-40 år.

Det udarbejdede anlægsoverslag for minimetroen vil naturligvis danne udgangspunkt for vurderingen af de indkomne tilbud på bybanen. Formålet med at foretage udbud af projekter som bybanen på funktionskrav er imidlertid primært at opnå den bedst mulige kvalitet for

færrest mulige omkostninger. Resultatet af et udbud kan således indeholde store variationer på såvel kvalitet som pris. Der kan derfor ikke på forhånd afgives garantier for resultatet af et udbud.

Da kriteriet for udbudet ikke er billigste pris, men økonomisk mest fordelagtige tilbud, skal tilbudene ikke alene vurderes på grundlag af de tilbudte priser, men også ud fra deres tekniske og funktionelle kvaliteter. Også af denne grund kan der ikke på forhånd gives garantier for, at en bestemt pris skal være afgørende for valg af entreprenør og leverandør.

I sidste ende vil det være Ørestadsselskabets bestyrelses ansvar, at det projekt, der indgås kontrakt om på grundlag af det igangværende udbud, er økonomisk forsvarligt set i relation både til projektets økonomiske, tekniske og funktionelle kvalitet og til Ørestadsselskabets samlede økonomi. Dette ansvar vil bestyrelsen leve op til, ligesom selskabets direktion naturligvis fortsat vil overholde de af bestyrelsen vedtagne budgetter, således som det hidtil er sket.«

Jeg har på denne baggrund intet grundlag for at betvivle, at Ørestadslovens § 1, stk. 6, forvaltes på betryggende vis.

Spm. nr. S 1358

Til finansministeren (8/2 96) af:

Margrete Auken (SF):

»Hvordan kan ministeren sikre, at det totale budget for Ørestadsselskabets minimetroprojekt overholder de af Folketinget udstukne rammer, når der ikke er udarbejdet et detaljeret anlægsbudget for hverken anden eller tredje etape, samtidig med at elementer, som reelt tilhører anden og tredje etape, i nogle tilfælde må gennemføres og betales i første etape?«

Begrundelse

Af ministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 758 fremgår det, at der ikke foreligger noget detaljeret anlægsbudget for strækningen mellem Frederiksberg og Vanløse. Det er samtidig fortsat usikkert, om tredje etape gennemføres og i hvilken udformning. En overvæltning af anlægsudgifter på etaper, hvor der ikke foreligger et

detaljeret budget, forekommer spørgeren at være behæftet med en særdeles stor usikkerhed specielt med hensyn til overholdelsen af det totale budget.

Svar (20/2 96)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg har fra Ørestadsselskabet modtaget følgende udtalelse, hvortil jeg kan henholde mig:

»Som det fremgår af finansministerens svar på spørgsmål nr. S 1346, indeholder Ørestadsloven ingen direkte budgetmæssige rammer for bybanen. Det økonomiske ansvar for valg af banesystem, beslutning om medvirken til anlæg af 2. og 3. etape samt indgåelse af kontrakter på grundlag af den igangværende udbudsrunde påhviler Ørestadsselskabets bestyrelse. Bestyrelsen skal i den forbindelse sikre, at det projekt, der indgås kontrakt om, er teknisk og økonomisk forsvarligt også set i sammenhæng med selskabets samlede økonomi.

Selskabets bestyrelse har fra første færd medtaget alle tre etaper af bybanen i de samlede økonomiske vurderinger af projektet, uanset at etape 2 og 3 endnu ikke er besluttet. Dette er sket for at sikre, at valget af banesystem er både funktionelt og økonomisk hensigtsmæssigt, ikke kun for 1. etape, men for alle tre etaper. Herudover har det været vigtigt for bestyrelsen at foretage en vurdering af projektets samlede økonomi allerede ved udbudet af 1. etape.

Til dette formål har der ikke været behov for at udarbejde detailprojekter for de dele af 2. og 3. etape, som ikke er medtaget ved udbudet af 1. etape. Detailprojekter og detaljerede anlægsoverslag for disse dele vil blive udarbejdet, når der tages stilling til anlæg af disse etaper og der derfor er behov for disse overslag.

For de dele af 2. og 3. etape, som kan få indflydelse på omkostningerne for 1. etape, er der udarbejdet egentlige projekter med henblik på, at der i forbindelse med udbudet af 1. etape kan tages option på disse dele således som forudsat i lov nr. 1091 af 21. december 1994 om ændring af Ørestadsloven.«

Spm. nr. S 1392

Til forskningsministeren (13/2 96) af:

Kim Behnke (FP):

»Hvilke planer har ministeren for at lade de nye »elektroniske tegnebøger« indgå som mulige alternativer til chipkortet, når der skal udformes et borgerkort i Danmark?«

Begrundelse

I Morgenavisen Jyllands-Postens tillæg »Viden om« fra mandag den 12. februar 1996 kan man på side 3 læse om resultatet af et fælleseuropæisk forskningsprojekt, hvor 30 europæiske forskere har udviklet en »elektronisk tegnebog«, der kan indeholde alle relevante data fra forskellige kreditkort, sygesikringsbevis, benzinkort m.v. Fordelen ved det nye system er, at det også kan kommunikere trådløst med f.eks. en kasseterminal, frem for at man skal have en magnetkode, der er nem at hacke sig til misbrug af.

Da der er rejst begrundet tvivl om, hvorvidt det såkaldte smartcard eller chipkortet har en kryptering, som er 100 pct. sikret mod hackere, må der findes et andet medie til løsning af opgaven med et borgerkort.

Svar (23/2 96)

Forskningsministeren (Frank Jensen):

I begrundelsen for spørgsmålet henvises til en artikel i Jyllands-Postens tillæg »Viden om« fra mandag den 12. februar 1996, hvor resultatet af et fælleseuropæisk forskningsprojekt om såkaldte elektroniske tegnebøger omtales.

Det fremgår af artiklen, at de »elektroniske tegnebøger« netop er baseret på chipkort og således ikke udgør noget alternativ til chipkortet.

Det anføres endvidere i begrundelsen for spørgsmålet, at »... der er rejst begrundet tvivl om, hvorvidt det såkaldte smartcard eller chipkortet har en kryptering, som er 100 pct. sikret mod hackere, ...«.

Denne bemærkning synes at forudsætte, at der er ét bestemt sikkerhedsniveau for chipkort. Dette er imidlertid ikke tilfældet, idet udstederen af sådanne kort kan vælge at lagre forskellige typer af krypteringsnøgler i kortets chip. Disse kan være mere eller mindre vanskelige at

bryde og kan udformes, så de i praksis er umulige at bryde.

Ved valg af teknisk løsning til et borgerkort vil der naturligvis blive lagt afgørende vægt på sikkerheden.

Spm. nr. S 1393

Til forskningsministeren (13/2 96) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren oplyse, om arbejdet med et borgerkort er blevet påvirket af de seneste oplysninger om, at computerhackere har formået at bryde koderne på de chipkort, der er forudsætningen for et borgerkort?«

Begrundelse

Ideen bag et borgerkort udformet som et smartcard eller chipkort er, at man har et kort, hvis data er beskyttet effektivt mod misbrug. Særlig når det gælder muligheden for at bruge borgerkortet som nøgle til personfølsomme oplysninger, er det vigtigt, at kortet ikke kan udsættes for misbrug, kopiering eller andet brud på sikkerheden.

Hidtil er det blevet hævdet, at krypteringen på chipkortet var så god, at kortet var sikret imod alle former for misbrug. I Morgenavisen Jyllands-Postens tillæg »Viden om« fra mandag den 12. februar 1996, er der imidlertid en artikel på side 3, hvoraf det fremgår, at det nu er lykkedes for hackere at bryde krypteringen på chipkort.

Inden vi i Danmark indfører et borgerkort, må det være vitalt, at sikkerhedsspørgsmålet er 100 pct. afklaret. Hvis borgerne skal have tillid til et borgerkort, så må der ikke være tvivl om krypteringens effektivitet.

Svar (23/2 96)

Forskningsministeren (Frank Jensen):

Jeg henviser til min besvarelse af spørgsmål nr. S 1392.

Spm. nr. S 1398

Til trafikministeren (14/2 96) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren bekræfte, at Storebæltsforliget står ved magt, og at prisen for transport over broen kommer til at koste det samme som en tilsvarende færgeoverfart med DSB på Storebælt?«

Begrundelse

Det er i den offentlige debat blevet fremført af flere af forligspartierne bag Storebæltsforliget, at man påtænker at sænke prisen for kørsel over Storebæltsbroen for at tiltrække flere biler. I givet fald vil det være et markant brud på forudsætningerne om, at prisen for kørsel over Storebæltsforbindelsen skulle være tilsvarende prisen for at sejle med DSB-færge over Storebælt.

Da et sådant forudsætningsbrud vil have markante følger for andre transportører af biler mellem landsdelene, finder spørgeren det hensigtsmæssigt, at ministeren gennem besvarelse af dette spørgsmål får lejlighed til at bekræfte, at Storebæltsforliget står ved magt.

Svar (22/2 96)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Jeg kan bekræfte, at Storebæltsforliget står ved magt.

I henhold til § 11, stk. 1, i lov nr. 380 af 10. juni 1987 om anlæg af en fast forbindelse over Storebælt skal afgifterne for benyttelse af motorvejsforbindelsen være af samme størrelsesorden som de tilsvarende færgetakster på tidspunktet for forbindelsens ibrugtagning med fradrag af biltrafikkens egne omkostninger til kørsel på forbindelsen. Principperne for regulering af taksterne skal godkendes af trafikministeren med tilslutning fra Finansudvalget.

Spm. nr. S 1361

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:

Mariann Fischer Boel (V):

»Vil ministeren oplyse, om det er sædvanligt, at der ved laboratorieundersøgelser af råvand og rentvand fra borerer fra vandværker i første

analyse bliver påvist analyseresultater over grænseværdierne, og at dette medfører, at der igen skal foretages udtagning af prøver og analyser, og at der i den anden analyse ikke bliver påvist analyseresultater over grænseværdierne?«

Begrundelse

Udviklingen synes at gå i retning af, at der forekommer overskridelse af grænseværdierne i første laboratorieundersøgelse af råvand og rentvand fra borerer fra vandværker, og at der i den anden laboratorieundersøgelse ikke konstateres en overskridelse af grænseværdierne. Dette kunne tyde på, at grænseværdierne er sat for lavt.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende:

»Når der i forbindelse med kontrol af boringer og drikkevand findes miljøforureninger som pesticider, klorholdige opløsningsmidler eller andre typer forureninger, er det en fast procedure, at der foretages en ny prøveudtagning og analyse af vandet. Dette gøres for at være sikker på, at forureningsindholdet er korrekt og vedvarende. I mange tilfælde vil man finde et indhold af den pågældende forurening ved den gentagne undersøgelse.

Det hænder lejlighedsvis, at den første undersøgelse viser indhold af forureninger, mens den anden undersøgelse ikke viser forurening. Der kan være flere årsager til denne situation.

Årsagen kan for det første være, at der ved den første prøveudtagning var et reelt indhold, f.eks. et pesticidindhold, i grundvandet, mens der ved den anden prøveudtagning ikke var.

Indholdet kan stamme fra en sprøjtning for en længere række år siden, som senere er nået ned til det grundvandslag, hvorfra vandværket indvinder vandet gennem sine borerer. Da der sprøjtes med pesticider få gange om året, vil det nedsvivende regnvand, der opløser pesticiderne, indeholde en varierende mængde pesticider. Derfor kan grundvandet indeholde varierende indhold af pesticider eller deres nedbrydningsprodukter, f.eks. fenoler, afhængigt af på hvilket tidspunkt man udtager prøverne.

Det samme vil være tilfældet med andre typer forureninger, f.eks. udslip fra utætte olietanke. Hvis afstanden er stor mellem forureningskilden og boringen, vil der afhængigt af grundvandsforholdene i området kunne forekomme varierende indhold af de pågældende stoffer (ved olietanke kulbrinter som f.eks. toluen og xylene).

En anden årsag til forskellige analyseresultater kan være, at indholdet af forurening i vandprøven ikke stammer fra grundvandet, men er kommet ned i prøveflaskerne under prøveudtagningen eller under transport. F.eks. kan der have været et indhold af sprøjtemidler i luften ved prøveudtagningsstedet, eller der kan være kommet benzindampe fra transporten i bilen ind i en ikke helt lukket prøveflaske.

I det landsdækkende grundvandsovervågningsprogram har man været meget opmærksom på dette forhold, og som yderligere kontrol er laboratorierne af Miljøstyrelsen blevet bedt om at medtage vand fra laboratoriet og hælde det om under samme omstændigheder, som grundvandsprøverne udtages under. Hvis en eller flere af grundvandsprøverne skulle vise et indhold af pesticider, analyseres den medtagne kontrolvandprøve for at være sikker på, at der ikke er tale om en luftbåren sprøjteforurening. Denne procedure er udviklet, fordi det er mere tidskrævende og omfattende at udtage prøver i de særlige grundvandsboringer i overvågningsprogrammet. I den normale drikkevands- og boringskontrol er praksis den, at man gentager prøveudtagningen, hvis man uventet finder et indhold af en forurening med et miljøfremmed stof.

For det tredje kan der også på laboratoriet være sket en forurening, hvis man i anden sammenhæng har arbejdet med de pågældende stoffer. Forholdsvis enkle procedurer kan dog afsløre, om dette sidste har været tilfældet. Denne forureningsfejl er ret sjælden og opdages normalt på stedet, men laboratoriet vil skulle udtage en fornyet prøve for at sikre sig det korrekte indhold i vandprøven.

Endelig kan der være det helt særlige forhold, at vandværket i anden omgang vælger at få analyseret sit vand på et andet laboratorium, som ikke analyserer på det samme lave niveau, som det første laboratorium gjorde. Derved kan det andet laboratorium oplyse, at der ikke er et indhold af det pågældende stof i prøven. Det er måske ikke alle vandværker, der er opmærksomme på, at laboratorier kan analysere på for-

skellige niveauer. Nogle kan analysere pesticider ned til 0,01 mikrogram pr. liter, mens andre analyserer til 0,1 mikrogram pr. liter. Kravet er, at alle laboratorier skal kunne bestemme 0,01 mikrogram pr. liter.«

Spm. nr. S 1362

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:
Mariann Fischer Boel (V):
»Vil ministeren oplyse, hvorfor der ofte er forskel i resultatet fra den første laboratorieundersøgelse af råvand og rentvand fra boringer fra vandværker til den anden laboratorieundersøgelse?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1361.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Der henvises til svaret på spørgsmål nr. S 1361.

Spm. nr. S 1363

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:
Mariann Fischer Boel (V):
»Vil ministeren oplyse, hvor ofte der forekommer forurening forårsaget af laboratoriet, som påvirker resultatet, når der foretages laboratorieundersøgelser af råvand og rentvand fra vandværker?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1361.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Der henvises til svaret på spørgsmål nr. S 1361.

ger, der netop skal tage højde for de fleste af disse problemer.

Spm. nr. S 1364

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:
Mariann Fischer Boel (V):
»Vil ministeren tage skridt til at udarbejde forholdsregler (f.eks. ved at hæve grænseværdierne), der kan sikre imod, at der i den første laboratorieundersøgelse af råvand og rentvand fra borerer fra vandværker påvises overskridelse af grænseværdierne, og at der i den anden laboratorieundersøgelse af råvand og rentvand fra borerer fra vandværker ikke påvises overskridelse af grænseværdierne?«

Spm. nr. S 1365

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:
Mariann Fischer Boel (V):
»Vil ministeren oplyse, om det er rimeligt, at vandværker bliver pålagt at betale for den anden laboratorieundersøgelse af råvand og rentvand fra borerer fra vandværker, når den første undersøgelse viser, at der er sket vandforurening, og den anden undersøgelse viser, at der ikke er sket vandforurening?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1361.

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1361.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Som anført i svaret på spørgsmål nr. S 1361 må det antages, at de varierende fund af forurenende stoffer i grundvand/drikkevand fortrinsvis skyldes, at indholdet i grundvandet rent faktisk varierer. Hverken dette eller det forhold, at der på laboratorier – som alle andre steder – indimellem begås fejl, har noget med grænseværdiernes størrelse at gøre. Jeg finder derfor ikke, at de i spørgsmålet nævnte forhold giver grund til at overveje ændringer i grænseværdierne.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Da det som anført i svaret på spørgsmål nr. S 1361 må antages, at de varierende fund af forurenende stoffer i grundvand/drikkevand fortrinsvis skyldes, at indholdet i grundvandet rent faktisk varierer, er det min opfattelse, at vandværkerne som hovedregel skal betale også for den anden analyse.

Derimod vil jeg gerne tage skridt til at sikre, at alle laboratorier, der udfører vandanalyser, generelt udfører dem med den nødvendige kvalitet. Det vil sige, at laboratorierne bruger tilstrækkelig nøjagtige metoder til at analysere de gældende krav og de mulige indhold, samt at laboratorierne anvender en tilstrækkelig kontrol på laboratoriet til at sikre sig mod, at der sker forureninger på selve laboratoriet eller under prøveudtagning. Der arbejdes i øjeblikket på en bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålin-

Derimod finder jeg det rimeligt, at laboratorier i tilfælde, hvor den udførte vandanalyse er fejlbehæftet, selv må bære udgiften hertil. Dette adskiller sig ikke fra andre tilfælde, hvor der leveres en mangelfuld vare eller serviceydelse. Det er Miljøstyrelsens indtryk, at mange laboratorier er kvalitetsbevidste og udfører troværdige analyser, og at de også i tilfælde, hvor de har begået fejl, retter denne for egen regning.

Vandværkerne kan selv vælge, hvilket laboratorium de vil anvende, og kan således undlade at bruge et laboratorium, som de ikke er tilfredse med.

Spm. nr. S 1387

Til trafikministeren (13/2 96) af:

Anne Baastrup (SF):

»Hvordan vil ministeren sikre, at DSB ikke udliciterer cafedrift m.v. til virksomheder, der beslutter ikke at sælge til mennesker med afrikansk udseende?«

Begrundelse

Ifølge ZTV søndag den 11. februar 1996 kl. 22.00 har Fast Food Café på Hovedbanegården haft en praksis med at afvise mennesker med afrikansk udseende, der ønsker betjening.

Den interviewede DSB-ansvarlige kunne tilsyneladende ikke klart lægge afstand til denne praksis, hvilket virker helt uacceptabelt på spørgeren.

Cafeen har angiveligt nu ændret praksis, men det ser ud, som om det er sket, fordi pressen har interesseret sig for sagen, og ikke fordi man fandt den praksis forkert.

Spørgeren ønsker derfor ministerens klare tilkendegivelse af, at en sådan udøvelse er helt i strid med formålet med DSB's udlicitering af cafévirksomhed, samt en redegørelse for, hvorledes ministeren vil sikre, at en sådan adfærd ikke fremover vil kunne accepteres.

Svar (21/2 96)

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

DSB oplyser, at DSB restauranter og kiosker A/S, som i henhold til forpagtningsaftalen med DSB bl.a. driver DSB Fast Food Café på Københavns Hovedbanegård, har den klare politik, at der ikke under nogen form må forekomme diskriminering.

Afvisning af personer eller grupper af personer forekommer kun, hvis deres opførsel berettiger det, eller hvis de tager ophold ved cafeens borde uden at foretage køb. Dette gælder alle personer uanset alder, køn eller hudfarve. Forpagteren må nødvendigvis tage hensyn til cafeens kunder og driftsøkonomi.

Denne praksis agter forpagteren at fortsætte.

Efter det foreliggende mener jeg ikke, at der er grundlag for, at jeg foretager mig yderligere.

Spm. nr. S 1382

Til sundhedsministeren (12/2 96) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Finder ministeren det sundhedsmæssigt forsvareligt og dermed acceptabelt, at der eventuelt vil komme til at køre tyske ambulancer i Sønderjylland med deraf følgende kommunikationsvanskeligheder imellem reddere og syge/forulykkede?«

Begrundelse

Spørgeren finder det meget betænkeligt, hvis Sønderjyllands Amts drøftelse/forhandling med ambulanceledningskorpset i Tyskland fører til ambulancekørsel for dette korps i Sønderjylland.

Spørgeren henviser især til den sproglige kommunikation.

Da spørgeren ved, at man kræver, at udenlandske sygeplejersker kan sproget for at blive ansat på danske sygehuse, må det mindst være lige så naturligt, at redderne også kan det danske sprog, inden de skal køre ambulancekørsel i Danmark.

Svar (19/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

I ambulancebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 987 af 6. december 1994) er opstillet de krav, der skal være opfyldt for ambulanceberedskabernes planlægning og organisation, ambulancernes bemanning og ambulancemandskabets uddannelse, tillige med bestemmelser om ambulancernes indretning og udrustning. Såfremt Sønderjyllands Amt vælger at entrere med det tyske Flensburg Feuerwehr, skal bestemmelserne i ambulancebekendtgørelsen fortsat være opfyldt.

Der stilles i de gældende regler ikke krav om, at redderne behersker dansk. Dette gælder også for andet sundhedsfagligt personale, f.eks. læger og sygeplejersker. Imidlertid er det almindeligt, at arbejdsgiverne i sundhedsvæsenet stiller krav om dansk kundskab af hensyn til kommunikationen mellem det sundhedsfaglige personale og patienterne. Jeg finder det naturligt, at også ambulancepersonale behersker dansk.

Spm. nr. S 1412

Til sundhedsministeren (14/2 96) af:

Jan Køpke Christensen (FP):

»Vil ministeren redegøre for brugen af medicin til hjertepatienter indeholdende stofferne flecainid, mexiletin og lidocain, vil ministeren sikre en tilbundsående undersøgelse af virkningerne på mennesker af disse stoffer, og vil ministeren endvidere fremlægge eventuel dokumentation for medicinens virkning og bivirkninger?«

Begrundelse

Ifølge Politiken den 13. februar 1996 har mange danske patienter med rytmeforstyrrelser i hjertet fået medicin indeholdende de i spørgsmålet anførte stoffer, som senere har vist sig at være så farlige, at patienterne kan dø af det.

Amerikanske forskere har påvist, at brugen af medicinen har kostet 50.000 amerikanere livet årligt i de perioder, da det var mest brugt. Hvis Sundhedsministeriet eller Sundhedsstyrelsen har kendt til disse undersøgelser, er det spørgeren uforståeligt, hvorfor man ikke har grebet ind.

For spørgeren ser det ud, som om man spiller hasard med danske hjertepatienters liv ved at tilbyde dem en medicin, hvis virkninger man ikke kender, og det er ganske enkelt forkasteligt.

Svar (21/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Sundhedsstyrelsen, der har oplyst følgende:

»Mange patienter med hjertesygdom har forstyrrelser i hjertets rytme. Sådanne rytmeforstyrrelser anses som den væsentligste dødsårsag for flere tusinde danske patienter årlig. Hos mange patienter optræder rytmeforstyrrelserne ved akutte hjerteanfald, f.eks. en blodprop i hjertet, men en del patienter med kronisk hjertesygdom har også livstruende rytmeforstyrrelser. Der er således et betydeligt behov for behandling af rytmeforstyrrelser. Behandlingen består dels i medicin, dels i elektrisk behandling, såkaldt defibrillering for de akutte hjertetilfælde vedkommende, og i medicin, pacemaker-behandling eller evt. operation hos egnede patienter.

De lægemidler, der anvendes i behandlingen af hjertearytmier, kaldes anti-arytmika. Der er tale om potente lægemidler med velkendt og velbeskrevet effekt på hjerterytmen. Desværre er det også lægemidler med betydelige bivirkninger, alvorligst er evnen til selv at fremkalde hjertearytmier, den såkaldte pro-arytmiske effekt. Hvis præparaterne ikke anvendes korrekt, kan denne effekt medføre dødsfald.

Der foreligger en undersøgelse, offentliggjort i 1989, der viste, at behandling med flecainid af patienter med godartede forstyrrelser i hjerterytmen medførte en øget dødelighed. På den baggrund besluttede Sundhedsstyrelsen at indskrænke præparatets indikationsområde, således at præparatet blev forbeholdt patienter med livstruende eller invaliderende forstyrrelser i hjerterytmen. I øvrigt blev det bestemt, at behandling med det pågældende præparat kun måtte indledes under hospitalsindlæggelse og under omstændigheder, der muliggjorde detektering og behandling af en eventuel pro-arytmisk effekt. Det skal bemærkes, at de indskrænkninger i præparatets indikationsområde, der blev gennemført, er helt på linje med, hvad der blev gennemført i andre europæiske lande og USA. Hvad angår lidocain, har dette præparat været registreret i 30 år. Det bruges til behandling af livstruende hjertearytmi og truende hjertestop. Præparatet indgives intravenøst og kan kun anvendes på hospital og under overvågning af hjerterytmen. Mexiletin ligner lidocain, men kan også anvendes til tabletbehandling. Præparatet bruges kun til behandling og forebyggelse af livstruende hjertearytmier hos patienter med kronisk hjertesygdom.

Lægemeddelafdelingens statistik viser, at der i Danmark i 1995 har været 2.048 patienter i behandling med præparater indeholdende flecainid og mexiletin ordineret i primærsektoren. Sundhedsstyrelsen har ikke oplysninger om forbruget i sekundærsektoren.

Antallet af patienter i behandling med flecainid og mexiletin skal ses i forhold til, at der årligt optræder ca. 15.000 tilfælde af blodprop i hjertet, og at der skønnes at være ca. 150.000 danske patienter med kronisk hjertesygdom. Disse tal, sammenholdt med det meget begrænsede forbrug, bekræfter efter Sundhedsstyrelsens opfattelse, at præparaterne bruges på en ansvarlig og veldokumenteret måde af de danske hjertelæger.«

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse.

et område f.eks. ligger på den modsatte side af en sø, en fjord eller lignende, som medfører en væsentlig længere køreafstand.

Spm. nr. S 1419

Til sundhedsministeren (15/2 96) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor i lovforslag nr. L 99 (forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet) det helt klart fremgår, at 5-km-grænsen er i relation til fugleflugtslinjen frem for den reelle kørevej?«

Begrundelse

Spørgeren er af den klare overbevisning, at folketingsmedlemmerne kan være mere eller mindre vildledt i deres stillingtagen til forslaget omkring 5-km-grænsen vedrørende egenbetaling, da det ikke helt klart – efter spørgerens mening – fremgår af forslaget.

Svar (21/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Med lovforslag nr. L 99 blev lov om sygehusvæsenet ændret således, at sundhedsministeren kan fastsætte en afstandsgrænse for retten til at få siddende befordring eller befordringsgodtgørelse. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at bemyndigelsen bl.a. indføres, fordi de daværende beløbsgrænser på henholdsvis 25 og 60 kr. ikke var blevet reguleret siden 1982 og var uden praktisk betydning. Det blev anset for mere hensigtsmæssigt at indføre en afstandsgrænse frem for blot en pris- og lønregulering af de eksisterende beløbsgrænser. Det fremgår ikke af lovforslaget eller bemærkningerne hertil, hvordan afstandsgrænsen skal måles.

I medfør af denne bemyndigelse har jeg fastsat en afstandsgrænse på 5 km for opnåelse af befordring eller befordringsgodtgørelse. Af hensyn til en enkel administration er det valgt at tage udgangspunkt i 5 km i luftlinje, men der er givet amterne mulighed for at afgrænse de 5 km således, at afgrænsningen følger naturlige geografiske og administrative grænser. Det vil være naturligt at benytte denne mulighed, hvor

Spm. nr. S 1420

Til sundhedsministeren (15/2 96) af:

Jan Kørpe Christensen (FP):

»Vil ministeren kommentere artikel fra Jyske-Vestkysten, Aabenraa/Tønder, fra den 14. februar 1996 om, at 5-km-grænsen for transport til sygehus er 5 km i luftlinje, og vil ministeren samtidig oplyse, hvilke konsekvenser det får for patienterne?«

Svar (21/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

I medfør af lovforslag nr. L 99 om ændring af lov om sygehusvæsenet er der indført en fast kilometergrænse på 5 km for opnåelse af ret til befordring eller befordringsgodtgørelse til sygehusbehandling. Af hensyn til en enkel administration og muligheden for at kunne give patienterne en god information er denne afstandsgrænse fastsat i lige luftlinje.

Konkret har de fleste amter udmøntet denne bestemmelse ved på et kort at tegne en cirkel med en radius på 5 km. Det kan derfor forekomme – som omtalt i JyskeVestkysten – at nogle patienter, der bor mindre end 5 km fra behandlingsstedet, ikke har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse, mens naboer, der bor tæt på, har ret til dette. Forskellen er, at de bor uden for »5-km-cirklen«. Hvis man vil fastsætte en nedre grænse for offentlige ydelser, vil der altid være det problem, at nogle netop vil falde inden for og andre netop uden for grænsen. Amterne har i øvrigt mulighed for i et vist omfang at fravige 5-km-afstanden for at følge naturlige geografiske og administrative grænser, som jeg redegjorde for i besvarelsen af spørgsmål nr. S 1419.

Spm. nr. S 1337

Til miljø- og energiministeren (7/2 96) af:
Ole Donner (DF):

»Vil ministeren oplyse, hvad Flyvestation Værløse anvender af kemikalier til afrensning af is på startbanen, og om ministeren mener, der er fare for, at rester af dette stof kan sive til Værebros Å?«

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Jeg har spurgt Miljøstyrelsen, som oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Flyvestation Værløse anvender urea til afrensning af is på startbanen. Rester heraf vil kunne sive til Værebros Å, som er en fortsættelse af Jonstrup Å.

Det er oplyst fra Københavns Amt, som er tilsynsmyndighed, at der den 2. januar 1996 ved rutinemæssigt tilsyn i Jonstrup Å blev konstateret væsentligt forhøjede koncentrationer af ammoniumkvælstof og totalkvælstof i forhold til det sædvanlige koncentrationsniveau i åen. Vandprøven var udtaget umiddelbart nedstrøms fra Bringe Mose. Ved supplerende tilsyn den 8. og 9. januar 1996 og i prøver udtaget den 10. januar 1996 blev der ligeledes konstateret meget høje koncentrationer. De højeste koncentrationer er målt til 87,6 mg/l for ammoniumkvælstof og 96,1 mg/l for totalkvælstof. Til sammenligning kan oplyses, at i 1994 var middeldkoncentrationerne i Jonstrup Å 0,13 mg/l for ammoniumkvælstof og 2,63 mg/l for totalkvælstof.

Da afslagsmidlet urea indeholder ca. 46 pct. kvælstof og nedbrydes under dannelsen af ammonium og kuldioxid, kan de forhøjede ammoniumkvælstofkoncentrationer skyldes afstrømning af ureaholdigt overfladevand fra startbanerne.

På baggrund af de forhøjede koncentrationer har Københavns Amt anmodet Forsvarets Bygningstjeneste om en redegørelse for forbruget af urea, hvor og hvordan stoffet anvendes, samt hvorledes udledningen af stoffet kan formindskes eller forhindres.«

Spm. nr. S 1369

Til erhvervsministeren (9/2 96) af:
Ole Donner (DF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at passagerskibenes sikkerhedsudstyr forbedres?«

Begrundelse

Ifølge TV 2's udsendelse Fak2eren den 5. februar 1996 er sikkerheden på danske passagerskibe, herunder DSB's skibe, ikke blevet forbedret siden det tragiske skibsforlis med »Estonia«.

Spørgeren finder det påkrævet, at passagerernes sikkerhed er i orden. Således bør alle skibe – uanset alder – forsynes med nyt og tidssvarende sikkerhedsudstyr.

Svar (22/2 96)

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):
Oplysninger i TV 2's udsendelse Fak2eren den 5. februar 1996 angives som begrundelse for spørgsmålet.

Det giver mig anledning til at påpege, at den pågældende TV 2-udsendelse indeholdt en række unøjagtigheder og misinformationer og har givet anledning til, at jeg har sendt en klage til redaktøren for programmet.

»Estonia«'s forlis gav anledning til adskillige initiativer inden for færgesikkerhedsområdet. Umiddelbart efter forliset blev der i Danmark nedsat et færgesikkerhedsudvalg. Udvalget skulle rådgive Søfartsstyrelsen om sikkerhedsinitiativer, der kan forhindre, at et forlis som »Estonia«'s udvikler sig til en katastrofe, og som vil kunne forbedre de ombordværendes muligheder for at overleve, hvis ulykken alligevel skulle ske.

Udvalget har fremsat en lang række forslag, som Søfartsstyrelsen allerede er i færd med at gennemføre.

Forslagene berører alle aspekter af færgesikkerhed.

Også internationalt er der i anledning af »Estonia«'s forlis taget mange initiativer. Den Internationale Maritime Organisation, IMO, nedsatte et panel af eksperter, som i løbet af kort tid fremsatte en række forslag til nye regler bl.a. i den internationale konvention om sikkerhed for menneskeliv til søs, SOLAS.

Forslagene blev behandlet på internationale konferencer senest i november sidste år og blev næsten alle vedtaget.

I Danmark er man i gang med at forberede gennemførelsen af disse ændringer. Der blev på konferencen åbnet mulighed for, at der indføres regionale aftaler om søsikkerhed. Danmark er i øjeblikket i færd med at forhandle sådanne aftaler med nabolandene.

En nordisk embedsmandsgruppe bestående af specialister i redningsmidler fra de nordiske søfartsmyndigheder har gennemgået eksisterende redningsmidler i lyset af erfaringerne fra »Estonia«'s forlis og fremsat en række forslag til ændringer og forbedringer. Forslagene blev videregivet til IMO's ekspertpanel, indgik i ekspertpanelets egne forslag og blev vedtaget internationalt. En gennemførelse af de nye krav til redningsmidler vil bl.a. betyde, at der i alle færger skal indføres tørskoet evakuering.

Internationalt vil kravene også i eksisterende skibe skulle gennemføres i år 2000, men jeg har til hensigt at få dem gennemført allerede i 1998. Endvidere skal alle redningsflåder modificeres eller udskiftes, så de bliver selvoprettende, når der er udviklet sådanne flåder til brug i færger.

Straks efter »Estonia«'s forlis bad jeg Søfartsstyrelsen igangsætte udviklingen af en helt ny redningsvest, der både skal være lettere at tage på og beskytte mod afkøling og i øvrigt skal være forsynet med hætte.

Vi står umiddelbart over for de første afprøvninger af den nye vest. Jeg har store forventninger til dette projekt og håber i øvrigt, at vi med denne nye dansk producerede redningsvest kan vise vejen for andre lande.

I øvrigt finder jeg, at hvis hvert land stillede egne krav, kunne man til sidst ikke sejle mellem landene.

Derfor er internationale krav nødvendige. Og dem har vi netop fået gennemført, så vi kan nu kun udvikle nyt udstyr eller nye konstruktionsmetoder.

Spm. nr. S 1439

Til kulturministeren (19/2 96) af:

Ole Donner (DF):

»Hvilke initiativer vil regeringen tage for at bekæmpe Europa-Parlamentets forslag om at begrænse amerikanske spillefilm og tv-serier i fjernsynet?«

Svar (23/2 96)

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Spørgsmålet om europæiske programkvoter har været på den politiske dagsorden for kulturministrenes ministerrådsmøder flere gange, og jeg har ved enhver lejlighed udtalt den danske regerings modstand mod en stramning af kvoterne. Det er en modstand, som deles af Folketingets øvrige partier, som det er fremgået under mine orienteringer af Europaudvalget om revisionen af direktivet om »tv uden grænser«.

På det seneste rådsmøde den 20. november 1995 blev der opnået politisk enighed om at lade kvotereglerne blive stående, som de er i det nuværende direktiv. I et brev af 1. december 1995 orienterede jeg de danske Europa-Parlaments-medlemmer herom. Europa-Parlamentets forslag er ikke i overensstemmelse med denne enighed, men jeg vil naturligvis fortsat arbejde for, at det resultat, Ministerrådet opnåede, bliver realiseret.

Ad spm. nr. S 1226

Fra justitsministeren er modtaget supplerende svar på et af Lene Espersen (KF) stillet spørgsmål. Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende 1995-96 side 3861, lød således:

Til justitsministeren (29/1 96) af:

Lene Espersen (KF):

»Vil ministeren redegøre for, hvorvidt ministeren er af den opfattelse, at mandskabsressourcerne til indrejsekontrol ved den danske grænse, herunder danske havne, er tilstrækkelig til at sikre en forsvarlig kontrol af indrejsende til Danmark, og hvad agter ministeren i benægtende fald at foretage sig med henblik på at sikre en tilfredsstillende kontrol?«

Supplerende svar (19/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitichefen.

Rigspolitichefen har oplyst, at man på baggrund af begrundelsen for spørgsmålet har lagt

til grund, at spørgeren tænker på de stikprøvevise kontroller, som foretages ved indrejse til Danmark ved færgeankomster fra Norge og Sverige.

Disse stikprøvevise kontroller, der foretages i overensstemmelse med artikel 8 i den nordiske paskontroloverenskomst, blev mere systematisk sat i værk i februar 1994 med det formål at modvirke, at Danmark blev brugt som transitland af udlændinge, som efter afslag på asyl eller i forventning om et afslag på asyl i Norge og navnlig Sverige ønskede at rejse til Tyskland for på ny at søge om asyl dér. Baggrunden for, at de stikprøvevise kontroller blev iværksat i en mere systematiseret form, var erfaringerne fra sommeren og efteråret 1993, hvor et større antal kosovoalbaniere, som havde fået afslag på asyl i Sverige – med Danmark som transitland – forsøgte at indrejse i Tyskland.

Rigspolitiet har løbende fulgt situationen såvel i forhold til antallet af afvisninger ved indrejse i Danmark fra Norge og Sverige som i forhold til antallet af personer, som efter transit gennem Danmark fra Norge eller Sverige af de tyske myndigheder er afvist tilbage til Danmark, eller som er standset af dansk politi i forsøg på indrejse i Tyskland.

Efter både rigspolitiets og Justitsministeriets vurdering er det med de indsatte personaleresourcer, som løbende er blevet justeret, og som også i fremtiden kan justeres, hvis der skulle vise sig behov herfor, lykkedes at opfylde formålet med iværksættelsen af de stikprøvevise kontroller, der som nævnt primært var at forhindre, at Danmark blev brugt som transitland for ulovlig indrejse fra Norge og Sverige til Tyskland.

Ad spm. nr. S 205

Fra sundhedsministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Tove Fergo (V) stillet spørgsmål. Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende 1995-96, forhandlingerne side 960, var sålydende:

Til sundhedsministeren (24/10 95) af:

Tove Fergo (V):

»Vil ministeren redegøre for medicinalfirmaers betaling til praktiserende læger for at få patienter til at deltage i biomedicinske forsøg/medicinalprøvning, både for så vidt angår de generelle aspekter, og for så vidt angår den netop i medierne omtalte sag, hvor et medicinalfirma skulle have tilbudt praktiserende læger 3.000 kr. pr. patient, som lægerne motiverede til at deltage i afprøvning af en blodtrykssænkende medicin?«

Supplerende svar (20/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Tove Fergo (V) stillede den 24. oktober 1995 et spørgsmål vedrørende medicinalfirmaers betaling til praktiserende læger for at få patienter til at deltage i biomedicinske forsøg (spørgsmål nr. S 205).

Til brug for min besvarelse af spørgsmålet indhentede ministeriet oplysninger bl.a. om de etablerede forskningsenheder på de 3 universiteter med medicinske fakulteter. I min besvarelse af 2. november 1995 er det anført, at de 3 forskningsenheder er etableret i 1988, og at de drives af Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation i fællesskab. Det fremgår videre af min besvarelse, at der i tilknytning til disse forskningsenheder er oprettet en forskningsfond, hvor overskuddet af de midler, som indkommer ved f.eks. lægemiddelafprøvninger, indgår og kan bruges til andre forskningsprojekter.

I brev af 30. januar 1996 har Sygesikringens Forhandlingsudvalg orienteret ministeriet om, at disse oplysninger om de 3 forskningsenheder og Forskningsfonden ikke er korrekte. Sygesikringen oplyser, at en central forskningsenhed for almen praksis i København blev oprettet i 1978 og i perioden frem til 1984 blev finansieret af Statens Lægevidenskabelige Forskningsråd. Lignende forskningsenheder er oprettet i Århus i 1992 og i Odense i 1993. De 3 forskningsenheder er alle fysisk placeret i tilknytning til de almenmedicinske institutter ved de respektive universiteter.

Sygesikringen har videre oplyst, at det ved aftale af 5. januar 1984 mellem Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation om ændring af den gældende

landsoverenskomst om almen lægegering samtidig blev aftalt med virkning fra 1. februar 1984 at etablere en fond med det formål at finansiere forskning i almen praksis og forskning i sundhedsvæsenet i øvrigt. Dette skulle bl.a. ske gennem Den Centrale Forskningsenhed i København og senere også de øvrige forskningsenheder i almen medicin og gennem decentral forskning i den enkelte praksis samt finansiering af eventuelle af parterne senere aftalte nærmere definerede efteruddannelsesaktiviteter for alment praktiserende læger under landsoverenskomsten.

Fondens midler blev på daværende tidspunkt fremskaffet ved, at amterne én gang årlig skulle indbetale et beløb til fonden. Siden 1991 har staten derudover i henhold til »Hovedpunkter i aftalen på almen lægeområdet« af 30. maj 1991, pkt. 17, årlig indbetalt 5 mio. kr. til Forskningsfonden. Ud over renteindtægter fra fondens kapital har fonden ikke yderligere indtægter.

Jeg skal over for Folketinget beklage, at de i mit svar af 2. november 1995 anførte oplysninger vedrørende de 3 forskningsenheder og Forskningsfonden ikke var korrekte.

Jeg finder fortsat, at det multipraxisundersøgelsesudvalg, som er omtalt i min besvarelse af 2. november 1995, kan medvirke til at sikre uafhængigheden mellem de praktiserende læger og medicinalindustrien. Udvalgets opgave er netop at vurdere projekternes lødighed og nødvendigheden af projekterne samt tidsforbruget for lægen i forbindelse med en undersøgelse, herunder om der foreligger en rimelig betaling til lægen i relation til det udførte arbejde.

For så vidt angår min besvarelse af Tove Fergos opfølgende spørgsmål (spørgsmål nr. S 394), skal jeg oplyse, at Forskningsfonden er at betragte som en privat fond, og at midlerne i fonden kun er omfattet af fondsbeskatningsloven, såfremt midlerne udgør en fond i fondslovens betydning.

Spm. nr. S 1351

Til socialministeren (8/2 96) af:

Tove Fergo (V):

»Hvilke lovgivningsmæssige forhindringer er der for, at en familie kan have ældre familimedlemmer (forældre/svigerforældre) boende, vil den ældre under alle omstændigheder få fol-

kepension, eller vil det betyde en reduktion i folkepensionen, og kan det få skattemæssige konsekvenser for familien (børnene)?«

Begrundelse

På en konference om ældre etniske minoriteter i Eigtveds Pakhus tirsdag den 6. februar 1996 blev det nævnt, at der kunne være økonomiske problemer forbundet med at have de gamle forældre boende.

Svar (19/2 96)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Betingelserne for at modtage dansk folkepension er som udgangspunkt, at ansøgeren har dansk indfødsret, har fast bopæl her i landet, har haft det i mindst 3 år mellem det fyldte 15. og 67. år samt er fyldt 67 år.

Betingelsen om dansk indfødsret gælder i henhold til § 2, stk. 2 og 3, i pensionsloven ikke for personer, der har haft fast bopæl her i landet i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes, samt for udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven.

Størrelsen af en eventuel tilkendt pension er afhængig af antallet af bopælsår i Danmark.

Ret til fuld folkepension for personer, der er fyldt 67 år, er i henhold til § 5 i lov om social pension betinget af mindst 40 års fast bopæl i Danmark mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år. Er betingelsen for fuld pension ikke opfyldt, fastsættes pensionen efter forholdet mellem bopælstiden og 40 år.

Personer, der ikke har optjent ret til fuld pension, har mulighed for at søge om at få dækket et eventuelt ekstra hjælpebehov ved et personligt tillæg. Kommunen træffer efter en konkret, skønsmæssig vurdering afgørelse om, hvorvidt der kan ydes personligt tillæg og med hvilket beløb.

Folkepensionen består af et grundbeløb, et pensionstillæg og et særligt pensionstillæg til reelt enlige pensionister. Grundbeløbet og pensionstillægget – men ikke det særlige pensionstillæg – indtægtsreguleres.

Med hensyn til det særlige pensionstillæg til reelt enlige anses ugifte og separerede kun for enlige, hvis de ikke lever i et ægteskabsliggende

forhold. Et ægteskabslignende forhold foreligger, hvor parterne gennem kontante bidrag, arbejde i hjemmet eller på anden måde bidrager til den fælles husførelse, og hvor samlivet kan føre til ægteskab eller registreret partnerskab efter dansk ret. Det får således ikke betydning for tildelingen at det særlige pensionstillæg, hvis en reelt enlig pensionist flytter ind hos sine børn/børnebørn.

Indtægtsgrundlaget for beregning af grundbeløbet til folkepensionister, består kun af pensionistens indtægt ved personligt arbejde.

Indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg og personlige tillæg består af pensionistens samt en eventuel ægtefælles samlede indtægter i form af personlig indkomst – ud over den sociale pension – samt eventuel positiv kapitalindkomst. Endvidere indgår aktieindkomst; der overstiger 32.700 kr.

Jeg kan således oplyse, at det ikke har nogen betydning for tildelingen/beregningen af en eventuel folkepension, om pensionisten bor hos sine børn/svigerbørn.

Med hensyn til boligsikring/boligydelse har Boligministeriet udtalt følgende:

»Efter § 1, jf. § 3 i lov om individuel boligstøtte (lovbekendtgørelse nr. 725 af 4. august 1994 med senere ændringer), kan boligstøtte til ikke-pensionister ydes til lejere. Støtten betegnes »boligsikring«.

Er der en pensionist i husstanden, følger af lovens § 2, jf. § 4, at der i stedet for boligsikring kan ydes boligydelse. Boligydelse gives til såvel lejere som andelshavere og ejere.

Boligsikring og boligydelse beregnes på grundlag af husstandens indkomst og sammensætning og boligens og boligudgifternes størrelse.

Boligsikring til ikkepensionister udgør som udgangspunkt 75 pct. $\times$ (leje $\div$ 16 pct. af husstandsindkomsten). Overstiger husstandsindkomsten 139.000 kr., medregnes dog 26% pct. af den overskydende indkomst.

Boligydelse udgør som udgangspunkt 90 pct. af boligudgiften $\div$ 10 pct. af husstandsindkomsten. Overstiger husstandsindkomsten 139.900 kr. medregnes dog 20 pct. af den overskydende indkomst.

Den husstandsindkomst, der indgår i boligstøtteberegningen, opgøres efter lovens § 8 som summen af samtlige husstandsmedlemmers indkomster i form af personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og eventuel aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a,

stk. 2. I pensionisters indkomst fratrækkes et beløb, der i 1996 udgør 3.000 kr. årlig. For reelt enlige pensionister fratrækkes yderligere 25.300 kr.

For så vidt angår boligens størrelse, gælder efter lovens § 12, at der for en husstand på én person ydes boligstøtte til maksimalt 65 m². For hver yderligere person i husstanden medregnes udgiften for 20 m². For en husstand på 2 personer ydes således boligstøtte til boligudgiften til 85 m². og for en husstand på 3 personer til 105 m².

Endelig gælder, for så vidt angår ikkepensionister, at for husstande uden børn kan boligsikring uanset beregningen ikke overstige 15 pct. af boligudgiften. En tilsvarende regel gælder ikke for boligydelse til pensionister.

Flytter en pensionist ind som husstandsmedlem hos yngre familiemedlemmer, og har den yngre familie i forvejen fået boligsikring, vil pensionistens tilflytning således kunne påvirke boligstøtten.

På den ene side vil den indtægt, der lægges til grund ved boligstøtteberegningen, blive forøget med pensionistens indkomst. På den anden side vil det areal, der kan ydes boligstøtte til, blive forøget med 20 m².

Herudover gælder, at pensionistens tilflytning indebærer, at der kan ydes boligydelse frem for boligsikring. Dette betyder,

- at støtten beregnes efter boligydelsesberegningens metode, der oftest – ved ens forhold – vil give en højere støtte end en boligsikringsberegning,
- at der kan ydes støtte også til ejer- og andelsboliger, og
- at boligstøtten kan ydes også med et større beløb end 15 pct. af boligudgiften, uanset om der er børn i husstanden.

Det vil således bero på de konkrete omstændigheder, om reglen i lov om individuel boligstøtte vil begrænse eller øge mulighederne for boligstøtte til en husstand, hvori et ældre familiemedlem flytter ind.«

Med hensyn til spørgsmålet, om det kan få skattemæssige konsekvenser for familien (børnene), hører dette under Skatteministeriets område. Skatteministeriet har udtalt følgende:

»For så vidt angår de skattemæssige konsekvenser for børnene, er udgangspunktet, at ved udlejning af en bolig helt eller delvis vederlagsfrit beskattes ejeren (dvs. i dette tilfælde børnene) af den leje, som boligen ville kunne indbringe ved udleje til en uafhængig person (mar-

kedsleje). Dette gælder såvel, hvor boligen er en ejer- som en lejebolig.

Ligningslovens § 12 A indeholder dog regler, der tilgodeser børn, der uden eller mod delvis betaling stiller en ejerbolig til rådighed for forældre m.fl. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke omfatter lejeboliger.

I henhold til bestemmelsen beskattes ejeren af en fribolig under visse betingelser på samme måde, som hvis ejeren selv havde beboet ejendommen, det vil sige af lejeværdien i stedet for markedslejen.

Det er bl.a. en betingelse for at anvende ligningslovens § 12 A, at den omhandlede bolig stilles til rådighed for ejerens eller dennes ægtefælles forældre, stedforældre eller bedsteforældre. Mindst en af fri boligens beboere skal være førtidspensionist, efterlønsmodtager eller fyldt 67 år inden udgangen af indkomståret.

Desuden er det en betingelse, at den bolig, der stilles til rådighed, findes i tilknytning til en bolig, som den skattepligtige eller dennes ægtefælle bebor.

Boligen skal ydermere være omfattet af ligningslovens procentregler vedrørende lejeværdiberegningen, såfremt ejeren selv benyttede boligen.

Er ovennævnte betingelser opfyldt, beskattes ejeren af den pågældende bolig (dvs. i dette tilfælde børnene) som nævnt af lejeværdien af boligen beregnet efter procentreglerne.

For så vidt angår de skattemæssige konsekvenser for forældrene/svigerforældrene, gælder følgende:

Efter § 22 i lov nr. 426 af 14. juni 1995 om afgift af dødsboer og gaver (boafgiftsloven) kan forældre for et kalenderår modtage gaver til en samlet værdi af 41.100 kr. af deres børn. Kan værdien af den fri bolig indeholdes i dette beløb, vil forældre således ikke skulle svare gaveafgift af at bo i en bolig stillet til rådighed af deres børn.

Er der ikke tale om, at modtageren af den fri bolig er forældre til boligejeren, vil værdien af den fri bolig være skattepligtig efter statsskatte-lovens § 4, medmindre der er tale om boligejeren afkom, bedsteforældre m.v.

Hvis forældrene ikke flytter ind i en selvstændig bolig, men flytter ind hos børnene, finder § 24 i boafgiftsloven anvendelse. Efter denne bestemmelse er underhold i giverens hjem eller underhold på hospital, plejehjem eller lignende afgiftsfrit for modtageren, når der f.eks. er tale om underhold af forældre. Det er uden betyd-

ning, hvilken værdi underholdet har. Forældre skal således ikke svare afgift af værdien af at flytte ind hos deres børn.«

Jeg kan henholde mig til Skatteministeriets og Boligministeriets svar.

Spm. nr. S 1367

Til socialministeren (8/2 96) af:

Tove Fergo (V):

»Hvad er ministerens forklaring på, at ministeriet i rapporten om børn på krisecentre kan skrive, at i Københavns Kommune opholder en tredjedel af det samlede antal modtagne børn sig længere end 3 måneder på centre, uden at der er særskilt personale til at tage sig af børnene, når borgmester Winnie Larsen-Jensen ved en forespørgsel i Borgerrepræsentationen den 1. februar 1996 udtalte, at Socialministeriets rapportens oplysninger er »baseret på fejlagtige konklusioner«, og vil ministeren offentligt afkræfte rapportens konklusioner?«

Svar (19/2 96)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Rapporten »Børn på krisecentre« er udarbejdet på grundlag af spørgeskemaer besvaret direkte af de enkelte krisecentre og andre institutioner, der modtager kvinder sammen med deres børn. Rapporten bygger således på de enkelte institutioners oplysninger om forholdene.

Rapporten belyser derfor ikke, om personale ansat i forvaltningen som f.eks. pædagogiske og psykologiske konsulenter m.m., som de enkelte centre kan trække på, i tilfredsstillende omfang dækker børnenes behov, medmindre det særskilt er angivet i centrenes svar. Rapporten udtrykker ikke nogen vurderinger af, om dette er tilfældet, for så vidt angår de konsulenter, som er i Socialdirektoratet i Københavns Kommune.

Det er i rapporten understreget (nederst side 36), at der »ikke skal drages konklusioner«. Når det anføres, at der i Københavns Kommune er relativt mange børn i centre med ingen eller lav bemanning særskilt for børn samt forholdsvis mange med langvarige ophold i disse centre, er der ikke tale om en konklusion, men der er tale

om en faktisk oplysning på grundlag af de indkomne svar.

Spm. nr. S 1424

Til skatteministeren (15/2 96) af:

Aage Frandsen (SF):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at rejsegodtgørelse i forbindelse med kurser betalt af fagforeninger eller a-kasser er skattepligtige i modsætning til kurser, der er betalt af arbejdsgiverne, jf. ligningslovens § 9?«

Begrundelse

Som det bl.a. er fremgået af artikler i Bornholms Tidende, diskrimineres ikke mindst arbejdsløse på Bornholm, som skal på kurser andre steder i landet, ved, at rejsegodtgørelser i forbindelse med kurser betalt af fagforeninger eller a-kasser er skattepligtige.

I en tid hvor der tales meget om det fornuftige i, at arbejdsløse tager på kurser for at dygtiggøre sig, forekommer det helt urimeligt, at arbejdsløse, der tager på sådanne kurser betalt af a-kassen eller af fagforeningen, skal straffes ved at skulle beskattes af rejsegodtgørelsen. Det forekommer ikke logisk i forhold til, at rejsegodtgørelser betalt af arbejdsgiverne for nogle, som er i et ansættelsesforhold, ikke er omfattet af de samme beskatningsregler. Samfundet har vel ikke et mindre behov for, at arbejdsløse kommer på kurser – betalt af a-kasser eller fagforeninger – end lønmodtagere, der er i arbejde.

Uanset at de gældende regler er lavet for at forenkle skattelovgivningen og rydde op i fradragene, forekommer reglen om, at arbejdsløse skal beskattes af rejsegodtgørelser i forbindelse med kurser betalt af deres a-kasse eller fagforening, ikke rimelig over for de arbejdsløse. Dette samtidig med, at reglen er særlig diskriminerende over for de borgere, der bor steder i landet, hvor der ikke er mulighed for at få uddannelse svarende til andre steder i landet.

Det er således ikke kun arbejdsløse bornholmere, der på denne måde rammes. Det rammer også de unge, der er i gang med en erhvervsuddannelse, som ikke kan afsluttes på Bornholm, og er nødt til at afslutte deres uddannelse et andet sted i landet.

Hensynet til forenklingen i skattelovgivningen, herunder oprydningen i fradragene, er selvfølgelig vigtigt, men når det i den grad rammer de arbejdsløse, forekommer det ikke rimeligt, samtidig med at ens regler for arbejdsløse, der får kurser betalt af deres a-kasse eller fagforening, og andre lønmodtagere ikke kan være i strid med ønsket om forenkling.

Svar (22/2 96)

Skatteministeren (Carsten Koch):

Efter ligningslovens § 9, stk. 5, jf. § 9 B, kan en arbejdsgiver udbetale skattefri befordringsgodtgørelse til en lønmodtager for befordring mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads i indtil 60 arbejdsdage. Det er en betingelse, at godtgørelsen ikke overstiger satser, der fastsættes af Ligningsrådet.

Reglen blev indført i 1994, hvor den afløste den særlige adgang for lønmodtagere til at fratække erhvervsmaessige befordringsudgifter i forbindelse med skiftende arbejdspladser eller flere samtidige arbejdspladser.

Det er rigtigt, at ændringen medførte en forenkling af reglerne. Det er imidlertid ikke korrekt, at ændringen rammer de arbejdsløse. Den skattefri godtgørelse kan kun udbetales af en arbejdsgiver, og såvel den tidligere fradragsregel som den nuværende godtgørelsesregel forudsætter, at der er tale om befordring til en arbejdsplads. Reglen giver således ikke ret til skattefrit at modtage godtgørelse fra en fagforening eller a-kasse, hverken for lønmodtagere eller arbejdsløse.

Efter den almindelige regel om befordringsfradrag i ligningslovens § 9 C kan der foretages fradrag i den skattepligtige indkomst for befordring frem og tilbage mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads. Efter denne regel – der ikke er ny – kan det undertiden have betydning, om en kursist er arbejdsløs eller ej. Efter reglen kan en arbejdsløs eller uddannelsessøgende ikke opnå befordringsfradrag i forbindelse med kurser eller uddannelse. En lønmodtager har derimod ret til befordringsfradrag i de tilfælde, hvor det er arbejdsgiveren, der som et led i hans arbejde har sendt ham på det pågældende kursus. I sådanne tilfælde betragtes hans arbejdsplads som flyttet, således at kursusstedet er hans midlertidige arbejdsplads.

For at udligne denne forskel har Arbejdsministeriet, for så vidt angår AMU-kurserne, hvor

der deltager både arbejdsløse og beskæftigede, fastsat en højere befordringsgodtgørelse for de ledige, således at godtgørelsen efter beskatning er af nogenlunde samme størrelse.

Det er i øvrigt et almindeligt skatteretligt princip, der følger af statskattelovens §§ 4-6, at der som hovedregel skal betales skat af alle indtægter, og at der kun er mulighed for skattefri godtgørelse eller fradrag for udgifter, der er forbundet med en aktuell indtjening.

Dette princip er både rimeligt og hensigtsmæssigt, og det er af væsentlig betydning for den forenkling af skattesystemet, som regeringen har tilstræbt med skattereformen. Skattesystemet er efter min opfattelse ikke egnet til at løse de forskellige støttebehov, der kan opstå på specielle områder. Sådanne problemer bør i givet fald løses på en anden måde end ved at ændre skattereglerne.

Spm. nr. S 1433

Til arbejdsministeren (16/2 96) af:

Aage Frandsen (SF):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at det er forbundet med større omkostninger for arbejdsløse at tage på kurser end for lønmodtagere i arbejde, når der er tale om kurser for arbejdsløse betalt af a-kassen eller fagforening?«

Begrundelse

Som det bl.a. er fremgået af artikler i Bornholms Tidende, diskrimineres ikke mindst bornholmske arbejdsløse, som skal på kurser andre steder i landet, ved, at rejsegodtgørelser i forbindelse med kurser betalt af a-kasser eller fagforeninger er skattepligtige.

I en tid, hvor der tales meget om det fornuftige i, at arbejdsløse tager på kurser for at dygtiggøre sig, forekommer det helt urimeligt, at fagforeningen skal straffes ved at skulle beskattes af rejsegodtgørelsen.

Det forekommer ikke logisk i forhold til, at rejsegodtgørelser betalt af arbejdsgiverne for nogle, som er i et ansættelsesforhold, ikke er omfattet af de samme beskatningsregler. Samfundet har vel ikke et mindre behov for, at arbejdsløse kommer på kurser – betalt af a-kasser eller fagforeninger – end lønmodtagere, der er i arbejde.

Det forekommer, at sådanne forskellige regler for arbejdsløse og for lønmodtagere i arbejde modarbejder de intentioner, der også ligger i regeringens erklærede politik om, at arbejdsløse skal gøre, hvad der er muligt for at kvalificere sig til arbejdsmarkedet. Det må efter spørgerens opfattelse vel også omfatte kurser, som er betalt af a-kasser og fagforeninger, på linje med kurser betalt af arbejdsgivere.

Svar (23/2 96)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg har forstået spørgsmålet på den måde, at det vedrører beskatning af befordringstilskud i forbindelse med kurser, som er finansieret af staten, men som f.eks. udbetales af a-kasserne.

Det kan oplyses, at befordringstilskud er skattepligtig indkomst for modtagerne, uanset om de er beskæftigede eller ledige. Beskæftigede kan få befordringsfradrag, mens ledige ikke kan få befordringsfradrag.

Ledige er som følge heraf blevet kompenseret ved at få en forhøjet befordringssats.

- Befordringssatserne er i øjeblikket for
- beskæftigede deltagere i arbejdsmarkedsuddannelser, a-kasse-medlemmer i individuel jobtræning eller a-kasse-medlemmer i puljeforbud: 0,64 kr./km
  - ledige deltagere i arbejdsmarkedsuddannelser eller a-kasse-medlemmer, der har fået tilbud om uddannelse: 1,40 kr./km.

Der er derfor som anført af spørgeren forskellige beskatningsregler for henholdsvis ledige og beskæftigede, der deltager i uddannelse. Det er imidlertid min opfattelse, at man ved at differentiere i satserne har kompenseret for denne forskellighed.

Spm. nr. S 1349

Til udenrigsministeren (8/2 96) af:

Steen Gade (SF):

»Vil regeringen i FAO foreslå, at FAO's forudsigelse om fødevareresituationen forbedres gennem nedsættelse af en tværfaglig analysegruppe, hvor økonomer suppleres med agronomer, hydrologer, biologer samt meteorologer?«

Begrundelse

De eksisterende forudsigelser om verdens fødevarer-situation, som de fremgår af FAO's og Verdensbankens forudsigelser, er i alt væsentligt udarbejdet på baggrund af simple fremskrivninger af de tendenser, som vi har set tidligere. Det giver efter spørgerens opfattelse en falsk trykthed rundt om i verden og fører ofte til, at de politiske beslutningstagere ikke tager advarslerne om fødevareknaphed alvorligt. Ifølge Worldwatch Institute's sidste udgave af »Verdens Tilstand« er netop fundamentale ændringer i verdens fødevareøkonomi i fuld gang. Lester Brown forudsiger, at spørgsmålet om verdens fødevareforsyning ved dette århundredes afslutning og begyndelsen af det næste meget let kan blive det helt afgørende politiske spørgsmål både i international politik og for det enkelte menneske. Global fødevaremangel truer. Advarselslamperne blinker allerede voldsomt. Det gælder den voldsomme befolkningstilvækst kombineret med nedslidning af naturgrundlaget samt manglen på vand – suppleret med den stigende trussel fra drivhuseffekten på baggrund af den materielle vækst i større dele af verden.

I Lester Browns første kapitel i »Verdens Tilstand 1996« beskrives behovet for ændrede måder at anskue fødevarer-situationen i FAO på denne måde: »Hvis vi for alvor skal forstå de udfordringer, der møder os, må økonomer i disse 2 organisationer (FAO og Verdensbanken), som er ansvarlige for forudsigelserne vedrørende verdens fødevareforsyning og -behov, erstattes med en tværfaglig analysegruppe, hvori der for eksempel sidder en agronom, en hydrolog, en biolog og en meteorolog foruden en økonom«. Spørgeren er enig og opfordrer regeringen til hurtigt at tage et politiske initiativ.

Svar (19/2 96)

Ministeren for udviklingsbistand (Poul Nielson):

Vi prioriterer fra dansk side bistanden til landbrugsområdet højt og har i denne forbindelse også været opmærksomme på behovet for analyser af udviklingen i fødevarer efterspørgslen og behovet for fødevarebistand. I 1991 lod Danida således gennemføre en undersøgelse af »Fødevarebistand til fremme af økonomisk vækst og bekæmpelse af fattigdom, fødevaresikkerhed og underernæring i ulandene og forslag til øget

effektivitet af den danske bistand til verdensfødevareprogrammet (WFP)«. Undersøgelsen blev gennemført af professor Per Pinstrup-Andersen, direktør ved den Washington-baserede forskningsinstitution International Food Policy Research Institute (IFPRI).

FAO's forudsigelser om fødevarer-situationen hører til de mest centrale områder under forberedelsen af verdenstopmødet om fødevarer-sikkerhed i november d.å.

Der er under det forberedende arbejde enighed om at tilstræbe, at den planlagte politiske erklæring og handlingsplan fra topmødet skal have mindst samme autoritet som navnlig beslutningerne på det sociale topmøde, den fjerde verdenskvindekonference, den internationale konference om befolkning og udvikling og konferencen om miljø og udvikling.

Der udfoldes derfor bestræbelser på at sikre en effektiv udnyttelse af den meget korte forberedelsestid til at opnå fokusering på de mest centrale fødevareforsyningsproblemer samt mulighederne for at løse dem.

Det er på et forberedende komitémøde i FAO den 2. februar 1996 besluttet at etablere en forberedende arbejdsgruppe, som er åben for alle medlemslande og relevante internationale institutioner. Efter henstilling fra bl.a. Danmark lægges der speciel vægt på at inddrage de internationale landbrugsforskningsinstitutioner, der er organiseret under den konsultative gruppe for international landbrugsforskning – CGIAR. Danmark har gennem en lang årrække givet betydelige bidrag til dette samarbejde, som finansierer og varetager den overordnede ledelse af 16 internationale forskningsinstitutioner. Disse er især kendt for deres resultater inden for forædlingen af ris og hvede, som lagde grunden til »den grønne revolution«, og har en høj grad af forskningsmæssig uafhængighed. Midlerne kommer fra 45 donorer, hvoriblandt Verdensbanken, FAO, UNDP og UNEP udgør en særlig ledelsesgruppe. Det bemærkes, at det desuden er pålagt den forberedende arbejdsgruppe at tilstræbe, at synspunkter fra NGO'er kan kanaliseres ind i det forberedende arbejde via de internationale NGO'er, der allerede er akkrediteret til FAO.

Inddragelsen af CGIAR-institutionerne og især IFPRI vil i vidt omfang imødekomme behovet for tværfaglige analyser. Man vil i de videre drøftelser i FAO fra dansk side fremhæve betydningen af, at behovet for sådanne analyser dækkes.

Spm. nr. S 1350

Til justitsministeren (8/2 96) af:

Birthe Rønn Hornbech (V):

»Vil ministeren set i lyset af dommen fra Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg i blødersagen nu overveje at ændre retsplejeloven, så det bliver lettere for borgere i retssager mod det offentlige at få afviklet en retssag langt hurtigere?«

Begrundelse

Staten har alle fordele i sager mellem borgere og stat. Blødersagen er kun et af mange eksempler på, hvor ulige situationen er i en retssal, hvor den ene part er staten.

Staten har alle fordele med embedsapparatet til at fremskaffe beviserne, og økonomien betyder intet. Dette giver staten en knusende fortrinsret på borgerens bekostning, og sagen kan trækkes ud i årevis.

For at en borger kan vinde en sag, skal der produceres næsten umenneskelige kræfter.

Derfor bør ministeren fremsætte lovforslag om ændring af retsplejeloven med henblik på at indføre reel ligestilling mellem stat og borger. Sådanne regler bør forpligte det offentlige til at producere beviserne, ligesom man burde overveje en særlig bevisbyrderegel for det offentlige.

Svar (19/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Indledningsvis kan jeg henvise til min besvarelse af 13. februar 1995 af spørgsmål nr. 200 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 417). Besvarelsen vedlægges. (Ikke optrykt her).

Som det bl.a. fremgår heraf, følger det af almindelige forvaltningsretlige principper, at staten også i civile retssager med borgerne er forpligtet til at søge at komme frem til det objektive rigtige resultat. Staten er således forpligtet til at være mere fair i sin optræden under en civil retssag, end en privat part ville være det.

Siden besvarelsen af det nævnte retsudvalgs spørgsmål har Folketinget gennemført lov nr. 903 af 29. november 1995 om ændring af retsplejeloven (Retternes stedlige kompetence ved sagsanlæg mod staten m.v.). Efter denne lov, der trådte i kraft den 1. januar 1996, anlægges sager mod ministerier eller centrale statslige

klageinstanser ved den landsret, hvor sagsøger har hjemting. Tidligere skulle sådanne sager typisk anlægges ved sagsøgtes værning, dvs. Østre Landsret.

Jeg er i øvrigt enig i, at det er vigtigt, at retssager behandles så hurtigt som muligt. Det gælder ikke mindst i sager mellem det offentlige og en privat part.

Jeg er derfor indstillet på – på baggrund af et lovudkast, som forinden har været sendt til høring – til efteråret at fremsætte et lovforslag med dette sigte.

Lovforslaget vil navnlig bygge på de synspunkter og forslag, der er indeholdt i det reformforslag vedrørende den civile retspleje, som Advokatrådet og Den Danske Dommerforening netop har fremlagt. Reformforslaget vedlægges. (Ikke optrykt her).

Spm. nr. S 1333

Til arbejdsministeren (7/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FF):

»Vil ministeren ændre reglerne for uddannelsesorlov, så det i fremtiden kun bliver muligt at opnå uddannelsesorlov til kompetencegivende eller direkte erhvervsrelaterede uddannelser/kurser, der øger den pågældendes faglige kvalifikationer?«

Begrundelse

Tal fra arbejdsformidlingen i Nordjyllands Amt viser, at der sidste år ud af 8.705 nordjyder på uddannelsesorlov kun var 300, der brugte orloven til at øge deres faglige kvalifikationer. Dette er aldeles urimeligt, idet uddannelsesorlov giver 100 pct. af højeste dagpengesats.

Svar (16/2 96)

Arbejdsministeren (Bjørn Westh, fg.):

Som det blev tilkendegivet i forbindelse med de seneste ændringer i lov om orlov, er det hensigten, at den såkaldte positivliste, der blandt andet regulerer adgangen til at tage en uddannelse med uddannelsesorlov, skal gøres mere erhvervsrettet. Positivlisten er under revision, og en ny vil blive udsendt i løbet af foråret.

Spørgeren efterlyser en højere grad af kompetencegivende eller direkte erhvervsrettede kurser som betingelse for uddannelsesorlov. Det rejser den vanskelighed at definere, hvad der er kompetencegivende eller direkte erhvervsrettet. For kortuddannede personer – vi har f.eks. stadig væk en hel del mennesker i arbejdsstyrken, der er gået ud af 7. klasse, og som ikke har fået en egentlig uddannelse efter folkeskolen – kan det være nødvendigt at starte i det små med kurser, der hovedsageligt tager sigte på at afklare, hvad de har lyst og evner til, og som giver dem lidt selvtilid og mod til at gå i gang med en kompetencegivende uddannelse.

Noget ganske tilsvarende gælder i øvrigt for alment kvalificerende forløb. Sådanne afklarende eller personlighedsudviklende kurser samt de alment kvalificerende forløb kan næppe kaldes direkte erhvervsrettede, men er ikke desto mindre meget afgørende for, at disse personer kommer videre i uddannelsessystemet.

Den igangværende revision af positivlisten er derfor forholdsvis kompliceret, idet den dels skal tage hensyn til det ovennævnte behov for afklaringskurser og alment kvalificerende forløb, dels skal tage hensyn til et berettiget krav fra samfundets side om, at en uddannelse, som finansieres med en offentlig ydelse, har et reelt indhold og øger den uddannelsessøgendes muligheder for et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet.

Med hensyn til den i begrundelsen for spørgsmålet anførte anvendelse af uddannelsesorlov i Nordjyllands Amt henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. S 1334.

Spm. nr. S 1334

Til arbejdsministeren (7/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren bede arbejdsformidlingen i Nordjylland oplyse, hvor mange af sidste års ledige på uddannelsesorlov der var langtidsledige, samt hvorledes tallet fordelte sig på mænd og kvinder, vil ministeren videre vedrørende oplysningerne fra Nordjylland søge oplyst, hvor mange af sidste års langtidsledige mænd/kvinder der gennem uddannelsesorloven fik forlænget deres dagpengeperiode ud over de 7 år, og vil ministeren endvidere oplyse, hvor mange af sidste års ledige i Nordjylland på uddannel-

sesorlov der fik mere i orlovsydelse, end de før orloven fik i dagpenge?«

Begrundelse

Det kan ikke være meningen, at langtidsledige kan få forlænget deres dagpengeperiode, når de bruger uddannelsesorloven til kurser, der ikke øger deres muligheder for at få et arbejde, ligesom det heller ikke kan være meningen, at langtidsledige kan tjene på ordningen uden at opnå forøgede faglige kvalifikationer.

Svar (19/2 96)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet oplysninger i Arbejdsmarkedsstyrelsen. I den forbindelse har Arbejdsmarkedsstyrelsen dels kontaktet AF-Nordjylland vedrørende oplysninger om langtidsledige, forstået som delperiode 2-ledige, der har modtaget uddannelsesorlovsydelse i 1995, dels foretaget statistiske særudtræk via arbejdsformidlingernes edb-system AF-Match.

Arbejdsmarkedsstyrelsen oplyser, at der i 1995 var i alt 1320 langtidsledige (delperiode 2-ledige), der påbegyndte uddannelsesorlov i Nordjylland. Heraf var der 958 kvinder og 362 mænd. Af disse langtidsledige var der 77 personer, som fik forlænget deres ledighedsperiode ved at påbegynde uddannelsesorlov, hvoraf 48 var kvinder og 29 mænd.

Det er imidlertid ikke muligt ud fra de edb-registre, som AF-Nordjylland og Arbejdsmarkedsstyrelsen har adgang til, at foretage en sammenligning mellem de lediges dagpengesats for påbegyndelse af orlov og den orlovsydelse, ledige modtager under uddannelsesorlov i 1995.

Spm. nr. S 1370

Til sundhedsministeren (9/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Mener ministeren, at det er rimeligt med ventetider til hørecentralerne på mere end et år og i benægtende fald, hvad agter ministeren at gøre for at nedbringe disse ventetider?«

Begrundelse

Der henvises til artikel fra Aalborg Stiftstidende den 4. februar 1996 samt fax fra Aalborg Sygehus, der viser ventetider for 2 pensionister på henholdsvis 9-10 måneder og på mere end 16 måneder.

Svar (20/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Jeg mener ikke, at det er rimeligt med ventetider til høreapparatbehandling på mere end ét år.

I forbindelse med besvarelsen af S 1371 har Sundhedsministeriet foretaget en rundspørge til landets hørecentraler, og som det fremgår af besvarelsen af S 1371, er ventetiden over et år på en enkelt af hørecentralerne.

Da det af rundspørgen fremgår, at ventetiden også er lang på nogle af de andre hørecentraler, vil Sundhedsministeriet iværksætte en nærmere undersøgelse af ventetiderne og af behandlingstilbudene til hørehæmmede generelt.

Spm. nr. S 1371

Til sundhedsministeren (9/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvad hun anser for normal ventetid til hørecentraler, samt foretage en undersøgelse af, hvordan ventetiderne er på de forskellige hørecentraler?«

Begrundelse

Det kan ikke være rimeligt, at velfungerende personer, særlig ældre, skal have en ringere livskvalitet, fordi de afskæres fra at få nødvendige høreapparater, når de har brug for dem.

Svar (20/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

På baggrund af spørgsmålet har Sundhedsministeriet foretaget en rundspørge til landets hørecentraler med henblik på at undersøge, hvor lange ventetiderne er.

Ventetidernes længde på de forskellige hørecentraler er afhængige af forskellige forhold. F.eks. er der en række patienter, der behandles akut, ligesom børn også kommer hurtigt til.

Det er derfor ikke så enkelt at komme med et præcist mål for den gennemsnitlige ventetid. Tages udgangspunkt i de voksne, der sættes på venteliste, er den gennemsnitlige ventetid på de fleste centraler på mellem ca. 3 uger og 6 måneder. Den normale ventetid ligger således inden for dette tidsrum.

På enkelte hørecentraler er ventetiden dog noget længere, og på en enkelt hørecentral anslås den gennemsnitlige ventetid at være på mere end ét år, nemlig 17 måneder.

Jf. besvarelsen af S 1370 vil Sundhedsministeriet iværksætte en nærmere undersøgelse af ventetiderne og af behandlingstilbudene til hørehæmmede generelt.

Spm. nr. S 1375

Til arbejdsministeren (9/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren redegøre for, med hvilken lov-hjemmel et beskæftigelsesprojekt »delvist« finansieret over EU-strukturfondsmidler kan sættes i værk, hvor den efter reglerne krævede offentlige medfinansiering på 50 pct. alene udgøres af kursusdeltagernes arbejdsløshedsunderstøttelse, og hvor den samme arbejdsløshedsunderstøttelse figurerer på udgiftssiden af budgettet som udbetalt godtgørelse til kursusdeltagerne?«

Begrundelse

En sådan fremgangsmåde betyder jo i realiteten, at det pågældende beskæftigelsesprojekt bliver finansieret 100 pct. af EU og ikke som foreskrevet med 50 pct. fra EU og 50 pct. offentlig dansk støtte.

Svar (19/2 96)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg kan henholde mig til besvarelsen af spørgsmål nr. S 906 stillet den 10. februar 1995, hvori jeg anførte, at hjemmelen findes i rammeforord-

ningens art. 13, stk. 3, vedrørende de 50 pct. samt i socialfondsforordningens art. 2, stk. 1, vedrørende tilskudsberettigede udgifter.

Arbejdsløshedsdagpenge er en offentlig ydelse. Jeg skal herom nærmere henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. S 1377.

Benævnelserne på udgiftssiden i budget- og regnskabskemaer er valgt for at sikre en bred forståelse af udgiftstyperne, således at alle relevante udgifter medtages korrekt.

Spm. nr. S 1376

Til arbejdsministeren (9/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om personer, der ikke er berettiget til at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse, da ikke kan deltage i kurser som nævnt i spørgsmål nr. S 1375?«

Svar (19/2 96)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Alle personer kan – inden for de bevillingsmæssige rammer – deltage i socialfondsprojekter, når de opfylder prioriteringskriterierne for tilskudsberettigelse.

Alle relevante udgifter og indtægter skal medtages i tilskudsgrundlaget for socialfondsaktiviteterne, herunder de ydelser, som deltagerne modtager under aktivitetsforløbet.

Ydelser, der kommer fra offentlige finansieringskilder, skal således uanset art medtages i det samlede tilskudsgrundlag og vil alle indgå i finansieringen som national, offentlig samfinansiering. Eksempler herpå er arbejdsløshedsdagpenge, kursusgodtgørelser og kontanthjælp samt eventuel finansiering fra arbejdsmarkedsråd, amtskommuner eller kommuner.

Spm. nr. S 1377

Til arbejdsministeren (9/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om arbejdsløshedsunderstøttelse er offentlig eller privat ejendom for den enkelte modtager, og såfremt svaret er

privat, hvordan kan denne ydelse da bruges som offentlig medfinansiering i EU-projekter?«

Svar (19/2 96)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Arbejdsløshedsdagpenge er en offentlig ydelse, som, når den er udbetalt til en dagpengeberettiget ledig på et korrekt grundlag, naturligvis er den lediges »private ejendom«. Dette gælder i øvrigt alle offentlige overførselsindkomster.

Arbejdsløshedsdagpenge er en nationalt finansieret offentlig ydelse, der er optaget på finansloven. Arbejdsløshedsdagpenge kan derfor helt eller delvis udgøre den danske finansieringsandel af et socialfondsprojekt, således som jeg også har anført i mit svar på spørgsmål nr. S 906 af 10. februar 1995.

Spm. nr. S 1378

Til arbejdsministeren (9/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at dagpenge ifølge officiel EU-oversættelse hedder allowances, og at arbejdsløshedsunderstøttelse i EU-oversættelse hedder unemployment benefit, og hvad er begrundelsen for, at denne oversættelse ikke er brugt i svaret på spørgsmål nr. S 906?«

Begrundelse

Der henvises til ministerens svar på spørgsmål nr. S 906, men til den engelske oversættelse af de dokumenter, ministeren nævner, er det dog socialfondens art. 3, stk. 1, og ikke som nævnt af ministeren art. 2. Den engelske oversættelse af European Social Fund er udleveret på et møde i Bruxelles den 13. december 1991. Oversættelsen er baseret på Tesaurus Eurovoc, bind 3, 3. udgave.

Svar (19/2 96)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Ved besvarelsen af spørgsmål nr. S 906 er anvendt formuleringen i den eneste liste fra Kommissionen på dansk over tilskudsberetti-

gede udgifter, dokument V/195/90-DA, Bruxelles den 24.1.1990. Vedrørende definition af de tilskudsberettigede udgifter er i bilag 1, under punkt 1.2 nævnt »lønninger og dagpenge, . . .«.

På et møde i Det Rådgivende Udvalg for Socialfonden i Bruxelles den 13. december 1991 blev der omdelt reviderede lister med tilskudsberettigede udgifter på engelsk, tysk og fransk. Baggrunden for ændringen af listerne var, at Kommissionen igen ville tillade, at »de tunge« huslejudgifter blev medtaget blandt de tilskudsberettigede udgifter. Andre ændringer var der ikke tale om.

Formuleringen i det engelske dokument punkt 2 er: »Wages or allowances for participants . . .«. På tysk er de tilsvarende sætninger: »Arbeitsentgelt bzw. Leistungen an Lehrgangsteilnehmer . . .«. På fransk anvendes formuleringen: »Rémunérations des participants . . .«. De nævnte lister vedlægges. (Ikke optrykt her).

Hjemmelen vedrørende de tilskudsberettigede udgifter på socialfundsområdet fandtes i socialfondsforordningen, 4255/88, artikel 3.1.a: »underhold for personer, der deltager i erhvervsuddannelsesforanstaltninger«. Forordning 4255/88 er for perioden 1994-1999 ændret ved den nye socialfondsforordning 2084/93 af 20. juli 1993, offentliggjort i EFT L 193 den 31. juli 1993. De støtteberettigede udgifter fremgår her af artikel 2.1. Der er for Danmarks vedkommende ikke sket ændringer i de støtteberettigede udgifter for perioden 1994-1999.

dette gælder også adgangen til at udtage programmer, uanset om man har tv eller ej. Derfor vil det være nyttigt at vide, hvordan dette forhold reguleres og betales, når det gælder andre institutioner.

Svar (21/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Direktoratet for Kriminalforsorgen afholder alle udgifter til installation og drift af fællesantenneanlæg til brug for indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

Ligeledes afholder kriminalforsorgen udgifterne til tv-licenser og til Copy-Dan.

Tv-licens betales efter reglerne i Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 15 af 11. januar 1995 om radio- og fjernsynslicens, hvoraf det i § 17 fremgår, at »én farvefjernsynslicens dækker indtil 5 fjernsynsmodtagere, hvoraf mindst én modtager er en farvefjernsynsmodtager, og indtil 5 radiomodtagere«.

Indsatte i fængslerne har mulighed for at oprette en videoklub, hvor det indbetalte kontingent bruges til køb/leje af videofilm.

For så vidt angår optagelser af udsendte værker og præstationer til brug inden for undervisningsvirksomhed, jf. ophavsretslovens § 13, stk. 1, 2. led, er der mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Copy-Dan indgået aftale herom. Afgiften til Copy-Dan afholdes af kriminalforsorgen.

Spm. nr. S 1380

Til justitsministeren (12/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang indsatte i danske fængsler selv betaler for tv-licens, Kodaafgift, afgift for programpakker m.m., og hvis disse afgifter ikke betales af hver enkelt indsat selv af egne midler, bedes ministeren oplyse, efter hvilke regler disse tilbud da betales?«

Begrundelse

Der er en debat i gang om rimeligheden i, at plejehjemsbeboere selv skal betale alle udgifter til installation og drift af fællesantenneanlæg,

Spm. nr. S 1381

Til statsministeren (12/2 96) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil statsministeren oplyse, hvordan det går med advokatundersøgelsen vedrørende tjenestemandssagerne i forbindelse med Spar Nord-sagen, og vil statsministeren oplyse, hvem der foretager undersøgelsen, hvornår den blev igangsat, samt hvornår den forventes færdig og oversendt til Folketinget?«

Begrundelse

Allerede i november meddelte statsministeren, at en uvildig advokat skulle undersøge det juri-

diske grundlag for eventuelle tjenestemandssager i Spar Nord-sagen. Folketinget har vedtaget en dagsorden, der siger, at Folketinget mener, der er et uafklaret forløb i sagen, derfor må det være regeringens pligt at sikre, at disse ting bliver afklaret så hurtigt som muligt.

Svar (20/2 96)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):
Skatteministeriet har oplyst følgende:

»Skatteministeriet og Erhvervsministeriet har den 13. december 1995 anmodet advokat Per Harder om at forestå en undersøgelse af muligt tjenstligt ansvar i forbindelse med Spar Nord-sagen fra den 23. august 1993 til den 4. november 1993.

Advokat Per Harder har oplyst, at han forventer at afslutte sin undersøgelse i begyndelsen af marts måned i år. Regeringen vil herefter straks følge op på undersøgelsens konklusioner og i den forbindelse orientere Folketinget om advokat Per Harders undersøgelse.

Skatteministerens orientering af 14. december 1995 af Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg om undersøgelsens iværksættelse vedlægges.« (Ikke optrykt her).

Spm. nr. S 1266

Til landbrugs- og fiskeriministeren (1/2 96) af:
Svend Aage Jensby (V):

»Vil ministeren oplyse, om der i forbindelse med import af fisk fra Norge af fiskerikontrollen eller fra anden side udøves kontrol med mindstepriser og kvalitetskontrol, og hvorledes er resultaterne i bekræftende fald heraf?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1265.

Svar (20/2 96)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Kvalitetskontrol

Ved import skelner man mellem almindelig import og import i form af direkte landede fisk.

Almindelig import

I forbindelse med etablering af det indre marked blev der i EU-regi vedtaget et kontrolregime for produkter omfattet af veterinærkontrol, herunder fisk og fiskevarer, der importeres fra lande, som ikke er medlemmer af EU.

Hovedprincippet er, at hvert enkelt parti kontrolleres ved den ydre grænse, hvorefter det kan bevæge sig frit uden yderligere kontrol inden for Unionens grænser. I kontrolsystemet sondres således ikke mellem import til Danmark og import til de øvrige EU-lande.

Hvert enkelt importparti skal forud anmeldes til fiskerikontrollen som hovedregel 24 timer før ankomsten til et af de særligt godkendte grænsekontrolsteder. Ved ankomsten dokumentkontrolleres hvert enkelt parti, og der udstedes et såkaldt bilag 5-dokument, der tjener som dokumentation for gennemført sundhedskontrol over for toldmyndighederne i forbindelse med indfortoldningen. Da Norge er et EØS-land, kræves det ikke, at partiet er ledsaget af et sundheds-certifikat udstedt af de kompetente myndigheder i Norge.

Ud over dokumentkontrollen udtages et antal partier til identitets- og/eller fysisk kontrol. Identitetskontrollen består af kontrol af eventuel forsegling af partiet eller – i mangel af forsegling – kontrol af, at varen svarer til det, der er angivet i de medfølgende dokumenter. Den fysiske kontrol består normalt af en visuel og/eller organoleptisk (dvs. smagsmæssig) kontrol. For enkelte produkttyper finder der prøveudtagning sted med henblik på laboratorieundersøgelse.

Det afhænger af produkttypen og den sundhedsmæssige risiko ved produktet, hvor hyppigt der foretages identitetskontrol, fysisk kontrol og prøveudtagning.

Hovedparten af importen fra Norge består af ferske og frosne produkter til videre forarbejdning. Der er normalt ingen sundhedsmæssige problemer med disse produktkategorier generelt set, og varerne fra Norge er endvidere erfaringsmæssigt af særdeles god kvalitet. Mængden af partier, som må afvises, ligger således langt under 1 pct.

Direkte landinger

På landingskontrolområdet gælder der for Norge som EØS-land gensidighed mellem EU og Norge, for så vidt angår kontrol med de direkte landinger. Det betyder, at landinger fra norske fartøjer kontrolmæssigt ligestilles med andre EU-fartøjer ved direkte landinger i et EU-land. Direkte landinger skal forud anmeldes til fiskerikontrollen mindst 2 timer, før landingen påtænkes.

Et element i landingskontrollen er kontrol af fiskens kvalitet. Denne kontrol foregår stikprøvevis og som regel i forbindelse med fiskerikontrollens kontrolbesøg på fiskeauktionerne.

For de direkte landingers vedkommende er Fiskerikontrollens erfaring den samme som i forbindelse med den almindelige import, nemlig at der ikke er særlige problemer med kvaliteten af fisk, der landes fra norske fartøjer.

Kontrol med mindstepriser

For så vidt angår dette spørgsmål, har ministeriet fået følgende bidrag fra Told- og Skattestyrelsen godkendt af skatteministeren:

»Folketingsmedlem Svend Aage Jensby har med spørgsmål nr. S 1266 til landbrugs- og fiskeriministeren anmodet om oplysninger om, hvorledes kontrollen med import af fisk fra Norge udøves i forbindelse med mindstepriser og kvalitetskontrol og resultaterne af denne kontrol.

1. Told & Skats opgaver ved indførsel af fisk fra tredjelande er klart afgrænsede i forhold til fiskerikontrollen.

Told & Skat påser, at sundhedskontrollen er foretaget af fiskerikontrollen, før fisken frigives til disposition for importøren. Dette foregår ved, at der for hver enkelt forsendelse af fisk skal fremlægges dokumentation over for Told & Skat for, at sundhedskontrollen er foretaget. Dokumentationen udstedes på en standardblanket, der er påtegnet af fiskerikontrollen.

I forbindelse med indførsel af laks fra Norge påser Told & Skat endvidere, at mindstepriserne er overholdt i de tilfælde, hvor laksen er omfattet af disse bestemmelser. Det kontrolleres, om mindsteprisen er overholdt, før fisken frigives til fri disposition (ved Told & Skats accept af fortoldningsangivelsen).

I forbindelse med kontrollen af overholdelse af de seneste bestemmelser om mindstepriser er det i et enkelt tilfælde konstateret, at salgsprisen lå 4 øre under mindsteprisen pr. kg.

2. Det kan i øvrigt oplyses, at der i forbindelse med tidligere bestemmelser om mindstepriser ved efterfølgende kontrol af virksomhedens regnskaber i nogle tilfælde er konstateret visse indicier for, at den fremlagte fakturapris tilsyneladende kan være fiktiv. Dette understøttes f.eks. af, at fisken efterfølgende videresælges med tab, eller at der efterfølgende udstedes kreditnotaer.

Dette er eksempelvis sket ved salg inden for koncerner med selskaber både i Norge og Danmark. Her har fakturaprisen ved importen ligget på mindst den til enhver tid gældende mindstepris. Ved videresalg til aftagere uden for koncernen i EU har salgsprisen ligget lavere end på importtidspunktet.

Told- og Skattestyrelsen har tidligere henledt regionernes opmærksomhed på, at der i forbindelse med disse sager også kan forekomme uregelmæssigheder på skatte- og afgiftsområdet. Regionerne vil derfor sædvanligvis også i forbindelse med sådanne sager foretage kontrol af virksomhedens skatte- og afgiftsforhold.

3. Told- og Skattestyrelsen forelagde i oktober 1993 denne problematik for Landbrugs- og Fiskeriministeriet, for så vidt angår mindsteprissystemet. Landbrugs- og Fiskeriministeriet udbad sig senere Europa-Kommissionens holdning til denne problematik.

Kommissionens svar af 14. december 1994 har Landbrugs- og Fiskeriministeriet oversendt til Told- og Skattestyrelsen 21. december 1994.

Kommissionens svar af 14. december 1994 vedlægges til udvalgets orientering. (Ikke optrykt her.)

Det kan oplyses, at ministeriet i forbindelse med konstaterede overtrædelser af EU-forordninger om mindeimportpriser i medfør af markedsordningen for fiskerivarer oversender sagerne til anklagemyndighederne, der herefter rejser tiltale. Overtrædelserne straffes med bøde afhængigt af den enkelte overtrædelses størrelse. I bagatelsager – f.eks. at et parti skulle have kostet 10.000 kr., men er importeret til 9.995 kr. – rejses ikke tiltale, men gives en advarsel.

Spm. nr. S 1383

Til justitsministeren (12/2 96) af:

Svend Aage Jensby (V):

»Vil en adfærd over for en polititjenestemand som den, der er illustreret på de 3 fotos i pjecen »Over Stregen«, efter Justitsministeriets opfattelse kunne være strafbar?«

Begrundelse

Det skønnes at have almindelig interesse at få afklaret, hvorvidt politiet under udøvelse af pålagte opgaver skal affinde sig med at blive konfronteret med en adfærd fra borgerne som den, pjecen »Over Stregen« illustrerer.

Svar (21/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Ifølge straffelovens § 121 straffes den, som med hån, skældsord eller anden fornærmelig tiltale overfalder f.eks. en polititjenestemand under udførelsen af hans tjeneste eller hverv eller i anden anledning af samme, med bøde eller hæfte eller med fængsel i indtil 6 måneder.

Hvorvidt den adfærd, som de personer, der optræder på de pågældende fotos i pjecen, udviser, ville være en overtrædelse af straffelovens § 121 eller eventuelt andre straffebestemmelser er et spørgsmål, som det i givet fald henhører under domstolene at afgøre – hvis anklagemyndigheden finder, at der er grundlag for tiltalerejsning i en konkret sag. Jeg finder derfor ikke at burde udtale mig nærmere om dette spørgsmål, hvis besvarelse forudsætter en helt konkret vurdering af den enkelte situation.

Jeg vil gerne tilføje, at jeg generelt opfatter det sådan, at Rigsadvokaten med billederne har villet illustrere stiliserede »før-situationer«, det vil sige, inden situationen måske udvikler sig og en eller begge parter eventuelt »går over stregen«.

Det har således naturligvis på ingen måde været Rigsadvokatens hensigt med folderens billedmateriale at legitimere en chikanøs adfærd over for politiet.

Ad spm. nr. S 1180

Fra socialministeren er modtaget supplerende svar på et af Bruno Jerup (EL) stillet spørgsmål. Spørgsmålet, der sammen med den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende 1995-96, forhandlingerne side 3664, lød således:

Til socialministeren (25/1 96) af:

Bruno Jerup (EL):

»Vil ministeren undersøge, efter hvilke instrukser socialkontorerne udmønter rådgivning om specifikke gældsproblemer i henhold til den almindelige rådgivning og vejledning efter § 28 i bistandsloven?«

Supplerende svar (19/2 96)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Socialministeriet har, jf. mit foreløbige svar af 30. januar 1996, indhentet en udtalelse fra Kommunernes Landsforening, som ved brev af 12. februar 1996 har udtalt følgende:

»Landsforeningen er ikke bekendt med, hvordan lovens bestemmelser konkret er udmøntet i kommunerne og dermed ikke bekendt med, efter hvilke konkrete instrukser kommunerne yder råd og vejledning. Praksis vil formentlig være forskellig fra kommune til kommune inden for rammerne af lovgivningen.

Landsforeningen har ikke kendskab til undersøgelser, som kan be- eller afkræfte en påstand om, at kommunerne afviser folk med gældsproblemer og ikke hjælper med vejledning. Landsforeningen er ligeledes ikke bekendt med, at der skulle være særlige problemer eller konkrete klager på dette område.«

Som jeg oplyste i mit svar den 10. januar 1996 på spørgsmål nr. S 910, er det i bistandslovens § 28 fastsat, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde vederlagsfri rådgivning og vejledning til enlige og familier og er forpligtet til ved opsøgende virksomhed at rette sådant tilbud til enhver, som må antages at trænge hertil. Rådgivningen efter § 28 skal kunne ydes som et anonymt og åbent tilbud til enhver, der alene søger rådgivning og vejledning.

Denne rådgivning og vejledning betragtes som en ydelse efter bistandsloven, og klager over rådgivning og vejledning i konkrete sager eller over et afslag på rådgivning og vejledning kan indbringes for de sociale ankemyndigheder.

Spm. nr. S 1339

Til sundhedsministeren (7/2 96) af:

Bruno Jerup (EL):

»Mener ministeren, at det er rimeligt, at det gældende tilskud ved anskaffelse af briller til børn under 16 år ikke er blevet reguleret siden december 1980?«

Begrundelse

Efter Sikringsstyrelsens bekendtgørelse nr. 543 af 8. november 1980 gives et tilskud til første-gangsanskaffelse af briller til børn under 16 år. Tilskuddet andrager maksimalt 68 kr. og er på ingen måde fulgt med prisudviklingen de sidste 15 år.

Omkostningerne ved administration af så små beløb er vel nærmest større end det kontante tilskud, som forældrene får udbetalt.

Svar (19/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

I henhold til lov om offentlig sygesikrings § 10 yder den offentlige sygesikring efter regler fastsat af sundhedsministeren tilskud til briller til børn under 16 år.

Tilskuddet fra den offentlige sygesikring til betaling af briller til børn under 16 år blev sidst reguleret, da Sikringsstyrelsen udstedte bekendtgørelse nr. 543 af 8. december 1980.

Den offentlige sygesikrings tilskud udgør derfor i dag et forholdsvis lille beløb, der må antages at være uden væsentlig betydning for modtagerne.

Danmarks Optikerforening har i øvrigt med virkning fra den 1. januar 1993 opsagt en aftale om direkte afregning af tilskuddet med amtskommunen.

Det har medført, at de sikrede selv skal rette henvendelse til kommunen med en specificeret kvittering fra optikeren for at få tilskuddet refunderet.

At tilskuddet til briller til børn under 16 år ikke har været reguleret de sidste mange år, skal imidlertid ses i sammenhæng med, at det er almindeligt, at der ydes betydelig større tilskud til anskaffelse af briller i medfør af bistandslovens bestemmelser.

Er der tale om børn med fysisk eller psykisk handicap, kan der ydes tilskud til briller efter bistandslovens §§ 48 og 58, selv om barnets forældre har midler til at afholde udgiften.

Der kan endvidere i henhold til bistandslovens § 46 a ydes tilskud til briller til børn under 16 år, som ikke kan dækkes efter anden lovgivning, såfremt den pågældendes forældre ikke har midler til at afholde udgifterne.

Regler om tilskud til briller til børn er således i realiteten snarere en del af bistandslovens regler om tilskud til hjælpemidler end en sygesikringsydelse.

Spm. nr. S 1416

Til socialministeren (15/2 96) af:

Bruno Jerup (EL):

»På hvilke områder har ministeriet levet op til folketingsbeslutning nr. B 100 (vedtaget den 14. maj 1987) om indførelse af individualprincippet på det familie- og socialpolitiske område?«

Begrundelse

Et enigt Folketing vedtog ved 2. (sidste) behandling den 14. maj 1987 beslutningsforslag nr. B 100 – om indførelse af individualprincippet på det familie- og socialpolitiske område. I beslutningen hedder det blandt andet: Folketinget opfordrer regeringen til »at sikre gennemført en løbende, automatisk regelsanering ved i alt fremtidigt lovgivningsarbejde, der berører familiens forhold, at indføre individualprincippet, og i de tilfælde, hvor det fraviges, da nøje at begrunde hvorfor«. Spørgeren ønsker oplyst, på hvilke områder ministeriet har fulgt beslutningen.

Svar (23/2 96)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Individualprincippet inden for den sociale lovgivning indebærer, at en ydelse tildeles og udmåles til en person uafhængig af dennes tilknytning til en anden person eller ægtefælle og uafhængig af tilknytningen til en husstand. Princippet indebærer derfor en ophævelse af den gensidige offentligretlige forsørgelsespligt mellem ægtefæller.

Justitsministeriets Ægteskabsudvalg af 1969 har i betænkning nr. 989/1983 udtalt, at lovgivningen ikke uden stærke og saglige grunde udformes således, at den økonomisk begunstiger samliv uden ægteskab. Samtidig siger Ægteskabsudvalget, at individualprincippet kan indføres, hvor økonomiske og socialpolitiske fordelingsmæssige synspunkter ikke tilsiger andet.

På baggrund af Ægteskabsudvalgets betænkning gennemgik et udvalg (Trierudvalget) nedsat under Socialministeriet lovgivningen i betænkning nr. 1087/1986 med henblik på forslag til indførelse af individualprincippet, hvor det ikke strider mod økonomiske og socialpolitiske fordelingsmæssige synspunkter. Baggrunden for folketingsbeslutning nr. B 100 var ønsket om at følge op på Trierudvalgets forslag og søge ægteskabslovgivningens principper om selvstændighed og ligestilling gennemført i lovgivningen med henblik på en ligebehandling af gifte og ugifte samlevende.

Individualprincippet har betydning for såvel tildelingen (betingelserne for) som udmålingen (sats og størrelse) af sociale ydelser. Ved tildelingen betyder princippet, at det udelukkende er ansøgerens situation, der skal vurderes. Ved udmålingen ses der alene på ansøgerens økonomiske forhold.

I den sociale lovgivning er udgangspunktet for tildeling og udmåling af ydelser som hovedregel et individualprincip. Det gælder for lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om forsikring mod arbejdsskader, store dele af bistandsloven som f.eks. handicapområdet og institutionsområdet samt ved tildeling af de helbredsbedingede førtidspensioner.

På kontanthjælpsområdet - »det sidste sikkerhedsnet« - er tildelingen af kontanthjælp afhængig af en eventuel ægtefælles indtægter. I det omfang en eventuel ægtefælle kan opfylde forsørgelsesbehovet, følger det af den offentlige retlige forsørgelsespligt, at der ikke kan ydes kontanthjælp til ansøgeren.

Udmålingen af kontanthjælpen - dvs. satsene - har siden 1987 fulgt individualprincippet, idet satsernes størrelse er uafhængig af tilknytningen til en ægtefælle eller samlever. Dette princip er blevet forstærket ved bruttoficeringen af kontanthjælpen. Derimod foretages der fortsat fradrag for ægtefælleindtægt i den udmålte ydelse, jf. bistandslovens § 6 og § 38.

En tilsvarende vurdering findes vedrørende en anden behovsbestemt ydelse, nemlig den behovsbestemte førtidspension. Hvis ansøgeren

og en eventuel ægtefælle selv kan opfylde behovet for varig forsørgelse, kan der ikke tilkendes en behovsbestemt førtidspension. Ægtefællens indtægter indgår derfor i vurderingen af behovet. Satsens størrelse er uafhængig af ægtefællens indtægter bortset fra pensionstillægget, der som en forsørgelsesydelse skal reguleres efter en eventuel ægtefælles indtægter.

Som nævnt ovenfor er tildelingen af de helbredsbedingede pensioner uafhængig af tilknytningen til en ægtefælle eller samlever. Udmålingen er på få områder fortsat afhængig af en eventuel ægtefælles indtægter og pensioniststatus.

I lov om social pension blev en gradvis indførelse af det såkaldte individualprincip, for så vidt angår udmålingen, vedtaget ved lov nr. 128 af 12. marts 1988. Satserne for pensionstillæg forhøjedes den 1. juli 1988, så enlige og samgifte pensionister siden har fået det samme beløb i pensionstillæg. En samtidig forhøjelse af grundbeløbsatsen for samgifte pensionister mindske forskellen mellem grundbeløbsatserne for enlige og samgifte. Fradragsbeløbet for indtægter ved beregning af personlige tillæg og pensionstillæg blev den 1. januar 1989 forhøjet til det dobbelte for samgifte pensionister i forhold til enlige pensionisters fradrag.

Som led i aftalen om reguleringen af overførselsindkomster blev samgifte pensionisters grundbeløb forhøjet til samme niveau som for andre pensionister ved lov nr. 386 af 13. juni 1990. Alle pensionister har således siden 1. januar 1991 været berettiget til den samme størrelse af henholdsvis den sociale pensions grundbeløb og pensionstillæg.

Det særligt forhøjede personfradrag, som skulle sikre enlige pensionister uden andre indtægter skattefrihed, blev fra 1990 alene givet til reelt enlige pensionister for som led i de socialpolitiske fordelingsmæssige synspunkter at ligestille gifte og samlevende uden ægteskab. Ved omlægningerne på skatte- og pensionsområdet den 1. januar 1994 blev det særligt forhøjede personfradrag erstattet af et særligt pensionstillæg, som i årene frem til 1999 overføres til det almindelige indkomstafhængige pensionstillæg til reelt enlige.

Pensionsudbetaling til beboere i plejehjem m.v., herunder også til beboere på bistandslovens institutioner for handicappede efter bistandslovens § 112, er et led i gennemførelse af individualprincippet, idet der nu foretages en individuel beregning af husleje, boligtilskud

m.v., ligesom der foretages en individuel vurdering af den enkeltes plejebehov og dermed også af betalingen herfor (lov nr. 1132 af 22. december 1993).

Ligebehandlingscentret for handicappede, som har til opgave at medvirke til, at handicappede generelt opnår ligestilling og ligebehandling, kan også ses i lyset af et ønske om gennemførelse af Folketingets vedtagelse af B 100 i maj 1987.

Ved lov nr. 86 af 8. februar 1995 blev bistanndslovens § 31 – husvildebestemmelsen, som kun drejede sig om »familier« – udvidet til også at omfatte enlige, der er husvilde.

På revalideringsområdet er den tidligere gældende behovsbestemte revalideringshjælp den 1. oktober 1990 blevet afløst af reglerne i bistanndslovens § 43 om den faste revalideringsydelse. Hjælpens tildeling og udmåling er uafhængig af en eventuel ægtefælles indkomst- og formueforhold og hviler således nu fuldt ud på et individualprincip.

Målgruppen for lov om kommunal aktivering er alene kontanthjælpsmodtagere. Da personkredsen efter aktiveringsloven på denne måde er knyttet til kontanthjælpsudbetaling, er individualprincippet ikke gennemført ved tildelingen af aktiveringstilbud.

Udmålingen af ydelserne under et aktiveringstilbud beregnes efter reglerne om kontanthjælp, dvs. med hensyntagen til en ægtefælles indkomst- og formueforhold. Individualprincippet følges alene i aktiveringstilbud i form af jobtræning, hvor ydelsen til den aktiverede er den overenskomstmæssige løn. Der henvises til bemærkningerne nedenfor om individualprincippet og kontanthjælpen.

Spørgsmålet om indførelse af individualprincippet – eller en ophævelse af den offentligtretlige forsørgelsespligt mellem ægtefæller – er senest blevet overvejet i Socialministeriets Kontanthjælpsudvalgs rapport fra 1994. Kontanthjælpsudvalget afviser på kontanthjælpsområdet et individualprincip, fordi kredsen af kontanthjælpsmodtagere vil blive forøget, og fordi personer, som ikke har behov for hjælp, vil blive berettiget til kontanthjælp. Rapportens forslag indgik i ændringerne i bistanndslovens kontanthjælpsregler (lov nr. 1129 af 21. december 1995).

Socialministeriet har således på de områder, hvor det af økonomiske og socialpolitiske fordelingsmæssige synspunkter har været ønskeligt, søgt at gennemføre individualprincippet. Individualprincippet kan på visse områder modvir-

ke ønsket om at gøre den enkelte ansvarlig over for sig selv og sin familie, og det er derfor ikke ønskeligt at foreslå forsørgelsespligten mellem ægtefæller eller over for børn ophævet.

Endelig kan jeg oplyse, at regeringens Børneudvalg i januar 1995 besluttede, at Det Tværministerielle Børneudvalg skulle tage problemstillingen individ og familie i lovgivningen op til behandling og analyse.

Formålet med projektet er bl.a. at gennemgå hele lovgivningen, herunder indholdet af de anvendte familiebegreber, at præsentere hovedtrækkene i en analyse og at vurdere familiebegrebet i lovgivningen i forhold til den gældende samfundsopfattelse. Rapporten, der udarbejdes af lektor, dr. jur. Linda Nielsen, Københavns Universitet, vil endelig konkludere analysen og skitsere nogle fremtidige retspolitiske spørgsmål m.v., som rapporten giver anledning til.

Spm. nr. S 1417

Til socialministeren (15/2 96) af:

Bruno Jerup (EL):

»Agter ministeren i forbindelse med den igangværende revision af daginstitutionscirkulæret (nr. 203 af 26. oktober 1990) at klargøre reglerne for visitation, således at der sættes en stopper for kommunernes praksis med at sætte børn af arbejdsløse nederst på ventelisten til daginstitutionsplads?«

Begrundelse

Af en landsdækkende undersøgelse foretaget blandt andet af FOLA og PMF og omtalt i Politiken den 11. februar 1996 fremgår det bl.a., at 64 kommuner har en eller anden form for pasningsgaranti, der kun omfatter børn af forældre i arbejde eller under uddannelse. Syv kommuner har en jobklausul for de 0-2-åriges forældre.

På baggrund af disse oplysninger synes der stadig at herske en udbredt tendens til at forske behandle børn af arbejdsløse. Det må på baggrund af disse nye tal være ganske klart, at der er et stort behov for at præcisere reglerne omkring visitation, således at kommunerne får klare retningslinjer fremover.

Svar (22/2 96)**Socialministeren** (Karen Jespersen):

I forbindelse med revisionen af Socialministeriets cirkulære nr. 203 af 26. oktober 1990 om dagtilbud for børn og unge efter bilstandsloven kan jeg oplyse, at der sker en præcisering af gældende regler efter bilstandsloven om optagelse af børn i offentlige dagtilbud i overensstemmelse med tilsynsrådsafgørelser om optagelse af børn af arbejdsløse forældre.

Tilsynsrådsafgørelserne fastslår netop, at de gældende regler for tildeling af pladser ikke giver kommunerne adgang til i praksis permanent at sætte børn af arbejdsløse nederst i køen, således at de på den måde reelt bliver udelukket fra en plads.

Spm. nr. S 1352

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:

Jørn Jespersen (SF):

»Vil ministeren oplyse, om Belgien og Grækenland teoretisk kan få frataget deres stemmeret i den fælles godkendelsesprocedure for markedsføring og udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, så længe de nævnte lande nægter at implementere direktiv 90/220?«

Begrundelse

Det forekommer spørgeren barokt, at lande, der ikke har implementeret direktivet om udsætning af genetisk modificerede organismer i miljøet, og som derfor ikke nødvendigvis overholder direktivets bestemmelser nationalt, kan være med til at nedstemme f.eks. Danmark i embedsmandskomiteer og være med til at fastlægge fortolkningen af direktivet. Spørgeren ønsker derfor at få en vurdering af, om det teoretisk i dag kunne tænkes, at lande, der ikke implementerer, mister deres stemmeret. Hvis en sådan praksis forudsætter en traktatændring, bedes dette anført i svaret.

Svar (19/2 96)**Miljø- og energiministeren** (Svend Auken):

Det er ikke muligt at fratage et medlemsland dets stemmeret i Fællesskabets beslutningsprocedurer, selv om medlemslandet ikke har efterlevet fællesskabsreglerne tilfredsstillende.

Indførelse af en sådan straf over for et medlemsland ville forudsætte en traktatændring.

Det skal bemærkes, at lande, som ikke implementerer Fællesskabsretten tilfredsstillende, kan domstolsforfølges og idømmes bøde. Borgerne i disse lande kan desuden, afhængigt af direktivets karakter, støtte deres ret på Fællesskabsreglerne.

Ifølge Kommissionens 12. beretning om gennemførelsen af Fællesskabsretten har Belgien i øvrigt meddelt implementering af dette direktiv.

Spm. nr. S 1401

Til erhvervsministeren (14/2 96) af:

Jørn Jespersen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilken minister der har givet instruks om, at Danmark på et møde i Kommissionens arbejdsgruppe (om sødestoffer m.v.) skulle anmode om, at grænseværdien for aspartam blev fordoblet til visse produkter?«

Begrundelse

Der henvises til svar på spørgsmål nr. S 1298.

Svar (23/2 96)**Erhvervsministeren** (Mimi Jakobsen):

Spørgsmålet har været forelagt Sundhedsministeriet, der oplyser følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Det er Levnedsmiddelstyrelsen under Sundhedsministeriet, der deltager i ekspertmøder i EU-regi på tilsætningsstofområdet.

Udgangspunktet for Levnedsmiddelstyrelsens deltagelse er de generelle retningslinjer, der har været gældende på tilsætningsstofområdet i Danmark i mange år, herunder de gældende regler i den danske positivliste.

Den fremsatte anmodning, jf. besvarelse af spørgsmål nr. S 1298, er i overensstemmelse hermed, og mere specifik instruks er ikke givet.

Sundhedsministeriet finder det rimeligt i det konkrete tilfælde – hvor der ikke er sundhedsmæssige betænkeligheder – at søge at imødekomme danske virksomheders ønske om at anvende aspartam i overensstemmelse med årelang praksis.«

Spm. nr. S 1348

Til udenrigsministeren (8/2 96) af:

Annette Just (FP):

»Vil udenrigsministeren kommentere artiklen af Nikonov fra Moscow News af den 2. januar 1996, herunder muligheden for at få Dumaen til at holde de løfter, Rusland har givet i CSCE/OSCE (landegrænserne) samt G 24 og IMF (økonomiske reformer)?«

Begrundelse

Med den ny sammensætning af Dumaen, som beskrives så udmærket i artiklen, ser venstredrejningen af det politiske klima i Rusland ud til at være en realitet, og hvor står vi så i Vesten.

Svar (21/2 96)

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Resultatet af dumavalget den 17. december 1995 bekræftede i vidt omfang formodningerne om en stigende utilfredshed i befolkningen med den økonomiske politik. Artiklen af hr. Nikonov fra Moscow News sætter denne konstatering i perspektiv, men tilføjer for så vidt derudover ikke så meget nyt.

Sammensætningen af den nye Duma giver et utvetydigt signal om vælgernes holdning til de regerende politiske kræfter i Rusland og dermed i et vist omfang også til reformprocessen. Omvendt er Dumaens rolle i russisk politik relativt begrænset, idet den afgørende magt fortsat ligger hos præsidenten. Der kræves ⅔ flertal i Dumaen for at kunne blokere præsidentens beslutninger. Da kommunisternes og nationalisternes interesser langt fra er sammenfaldende, forekommer alliancemulighederne

blandt disse to blokke begrænsede. Dette udelukker dog ikke, at der i visse spørgsmål, herunder f.eks. ratifikation af visse aftaler, bl.a. aftaler i OSCE-regi, vil kunne opstå problemer. Hvad angår de økonomiske reformer, har Rusland kort før jul vedtaget en finanslov, som synes at sikre en balanceret økonomisk politik for finansåret 1996. Der pågår i øjeblikket drøftelser mellem Rusland og IMF om en ny 3-årig aftale, der forventes undertegnet ved udgangen af februar måned 1996.

Spm. nr. S 1327

Til undervisningsministeren (7/2 96) af:

Jens Kirk (V):

»Vil ministeren oplyse, om der efter ministerens opfattelse er betænkeligheder ved udbetalingen af støtte til Den Rejsende Højskole efter højskolelovens bestemmelser?«

Svar (19/2 96)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Når en skole afgiver oplysninger, der medfører udbetaling af for store tilskud, så svækker det naturligvis ministeriets tillid til skolen og skærper tilsynet.

Under sagen har ministeriet konstateret en række overtrædelser af bestemmelserne vedrørende statstilskud. Det har medført, at jeg har krævet tilbagebetaling af 332.646,86 kr.

Den konkrete sag mellem Den Rejsende Højskole og ministeriet har endvidere medført, at jeg vil foreslå en lovændring, der tydeliggør en række bestemmelser, som for eksempel hvad der forstås ved en »elev.«

Spm. nr. S 1328

Til undervisningsministeren (7/2 96) af:

Jens Kirk (V):

»Vil ministeren oplyse, om det er normalt, at der bliver søgt tilskud efter højskolelovens bestemmelser til elever, der ikke selv var klar over, at de var indskrevet på en højskole, således som det er tilfældet med Den Rejsende Højskole, og

hvad agter ministeren i lyset af dette at foretage sig videre i sagen?»

Svar (19/2 96)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

I den sag mellem Den Rejsende Højskole og ministeriet, som der henvises til, foreligger der underskrevne indmeldelsesblanketter til højskolen fra en lærerstuderende ved Det Nødvendige Seminarium. Den lærerstuderende har oplyst, at han har underskrevet indmeldelsesblanketter, men at han ikke deltog i de almene højskolekurser.

Højskolen har oplyst, at den lærerstuderende deltog i de kurser, som han var tilmeldt.

Ministeriets undersøgelse viste, at det ikke kan afvises, at det, den lærerstuderende deltog i, faktisk var højskolekurser.

Ministeriet har pålagt højskolen, at den skal afvikle kurserne på en sådan måde, at det er umisforståeligt, hvornår deltagerne er på højskolens kurser. Højskolen har erkendt, at dette ikke altid har været tilfældet, og den har erklæret, at den vil overholde Undervisningsministeriets påbud.

Jeg har ikke kendskab til tilsvarende forhold på andre højskoler.

Spm. nr. S 1329

Til undervisningsministeren (7/2 96) af:

Jens Kirk (V):

»Vil ministeren garantere, at ministeriet i sagen om udbetaling af støtte til Den Rejsende Højskole har foretaget tilstrækkelig undersøgelse af de faktiske omstændigheder, der lå til grund for tilskudsbevillingen efter højskolelovens regler, og at ministeriet i øvrigt har overholdt grundlæggende principper for offentlig forvaltning?«

Svar (19/2 96)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

I slutningen af 1994 fik ministeriet kendskab til beskyldninger mod Den Rejsende Højskole om, at den havde fået udbetalt for meget statstilskud.

Disse beskyldninger startede en lang og tidskrævende undersøgelse.

Der blev afholdt et møde med højskolens formand og forstander i København den 22.

december 1994, et møde i Nyborg den 27. januar 1995 med to tidligere lærerstuderende fra Det Nødvendige Seminarium og et detaljeret tilsynsbesøg i Tvind den 8. februar 1995. Dertil kom en omfattende korrespondance mellem ministeriet, Den Rejsende Højskole og skolens advokat. Inden jeg afgjorde sagen, har også Udenrigsministeriet, Justitsministeriet og Indenrigsministeriet været inddraget i arbejdet.

På denne baggrund er jeg overbevist om, at jeg har kunnet afgøre sagen på et tilstrækkelig oplyst grundlag.

Som andre offentlige myndigheder bestræber Undervisningsministeriet sig naturligvis på at overholde de grundlæggende principper for offentlig forvaltning, der følger af lovgivningen og god forvaltningsskik. Jeg har ikke anledning til at tro, at det ikke skulle være lykkedes i dette tilfælde.

Spm. nr. S 1415

Til trafikministeren (14/2 96) af:

Henriette Kjær (KF):

»Hvad har ministeren foretaget sig i sagen vedrørende Knud Storgård Sørensen's ejendom i Sjelle, efter at sagen har været behandlet i Folketingets Trafikudvalg den 28. april 1994, og hvorfor er ministeren ikke villig til at løse problemet ved at gennemføre vejforslag A 2, som det påstås i en henvendelse fra Knud Storgård Sørensen?«

Begrundelse

Det ser ud, som om Trafikministeriet er bekendt med sagen, der nu har kørt i 14 år. Sagen har været behandlet i Folketingets Trafikudvalg den 28. april 1994, hvor der var enighed om at finde en løsning på problemet ved at gennemføre det såkaldte vejforslag A 2. Spørgeren undrer sig over, at sagen ikke er blevet afsluttet for længe siden, og håber, at ministeren vil handle på baggrund af omtalte trafikudvalgs møde.

Svar (22/2 96)**Trafikministeren (Jan Trøjborg):**

Jeg kan indledningsvis oplyse, at jeg ikke er bekendt med, at Folketingets Trafikudvalg har behandlet sagen ved et møde den 28. april 1994, og at der var enighed om, at vejproblemet kunne løses i overensstemmelse med Knud Storgård Sørensen forslag A 2.

Trafikudvalget har den 28. april 1994 anmodet mig om at besvare udvalgets spørgsmål 59 (Alm. del - bilag 257) vedrørende et af Galten Kommune fremsat forslag til løsning af sagen. Dette spørgsmål er besvaret i brev af 19. maj 1994.

Jeg kan endvidere oplyse, at Knud Storgård Sørensen flere gange efterfølgende har rettet henvendelse til Trafikudvalget. Disse henvendelser er resulteret i yderligere spørgsmål til mig. Jeg har senest i brev af 23. august 1995 besvaret udvalgets spørgsmål 221 (Alm. del - bilag 523) om lovligheden af ministeriets afgørelse.

Jeg kan i øvrigt om sagen kort oplyse følgende:

Sagen drejer sig om omlægning af to private fællesveje på en ejendom tilhørende Knud Storgård Sørensen.

Denne sag er opstået, efter at Vestre Landsret i 1988 fastslog, at en række skovejere har ret til at bruge vejene over Knud Storgård Sørensen's ejendom.

Knud Storgård Sørensen anmodede derfor kommunen om at omlægge vejene. Da Galten Kommune afslog dette, blev afgørelsen påklaget til Trafikministeriet.

I forbindelse med ministeriets behandling af sagen fremsatte Knud Storgård Sørensen bl.a. det omtalte forslag A 2. Senere fremsatte kommunen et forslag, der udgjorde et kompromis mellem et af skovejerne fremsat forslag og et andet af Knud Storgård Sørensen's forslag, kaldet forslag A.

Daværende trafikminister Helge Mortensen traf afgørelse i denne sag den 10. september 1993. Ved denne afgørelse fandt trafikministeren ikke grundlag for at kritisere, at kommunen ikke vil gennemføre forslag A 2.

Kommunen har begrundet denne afgørelse med, at forslag A 2 ikke opfattes som den vejteknisk bedste løsning, men som en unaturlig og kringlet omvej til store dele af Storskoven.

Den daværende trafikminister anbefalede derfor Knud Storgård Sørensen at tiltræde kom-

promisforslaget, der anses for en løsning, der på rimelig vis tilgodeser begge parter's interesser.

Denne afgørelse vil Knud Storgård Sørensen åbenbart ikke acceptere, og han har derfor rettet henvendelse til et stort antal folketingsmedlemmer og til Trafikudvalget om sagen, hvilket igen har medført en række henvendelser til mig.

Jeg har ved besvarelse af samtlige henvendelser oplyst, at jeg kan tilslutte mig den tidligere trafikministers afgørelse.

Jeg er i øvrigt af den opfattelse, at i en sag som den foreliggende, der ikke er en tvist mellem en borger og kommunen, men en tvist mellem private borgere indbyrdes, og hvor kommunen alene har en voldgiftslignende funktion, må sagens parter kunne gå ud fra, at når kommunen og klagemyndigheden har truffet afgørelse i sagen, er denne afgørelse endelig, medmindre helt særlige omstændigheder giver grundlag for at genoptage sagen.

Almindelige retssikkerhedsmæssige hensyn tilsiger således, at skovejerne kan regne med, at den afgørelse, den daværende trafikminister traf den 10. september 1993, er den endelige administrative afgørelse i sagen.

Spm. nr. S 1379

Til landbrugs- og fiskeriministeren (9/2 96) af:
Niels Anker Kofoed (V):

»Hvordan ser ministeren på gavesildsordningens nuværende form og status, skal ordningen fortsætte og i bekræftende fald, hvilken form skal ordningen da have?«

Svar (22/2 96)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Siden 1992 er der inden for rammerne af regeringens Øststøttepolitik gennemført 4 såkaldte gavesildsordninger.

I 1992 var der afsat 20 mio. kr. til ordningen, hvoraf knap 8 mio. kr. blev benyttet; i 1993 blev der afsat 50 mio. kr. og i 1994 25 mio. kr.

I 1995 blev ordningen gennemført i henhold til Akt 370 af 8. juni 1995, og der blev afsat 25 mio. kr. til formålet.

Gavesildsprogrammet omfatter vederlagsfri leverance af fiskeprodukter (blokrosne og filet-

terede sild og brisling samt konserves) til de baltiske lande og Skt. Petersborg i Rusland. Administrationerne i de pågældende lande forestår fordelingen (under det danske Landbrugs- og Fiskeriministeriums tilsyn). Leverancerne til Rusland har karakter af fødevarerhjælp og administreres af Danmarks generalkonsulat i Skt. Petersborg.

Der er på nuværende tidspunkt givet for ca. 5 mio. kr. fiskehermetik til Rusland. De resterende 20 mio. kr. er fordelt med varer for ca. 6,6 mio. kr. til hver af de øvrige modtagerlande. Da fiskeriet efter gavesild endnu ikke er afsluttet, kan der ikke på nuværende tidspunkt angives nøjagtige beløb for leverancerne til de enkelte lande.

Varerne købes af Landbrugs- og Fiskeriministeriet hos Gavesild APS. Dette selskab forestår ikke selv produktionen, men opkøber varerne af de enkelte fiskeindustrier.

Gavesild APS er etableret af Bornholms Erhvervsråd (under Bornholms Amt), og Erhvervsrådet har indskudt 200.000 kr. svarende til 100 pct. af kapitalen.

Bestyrelsen i Gavesild APS er udpeget af Bornholms Erhvervsråd (under Bornholms Amt), og sammensætningen tilsikrer, at relevante erhvervspolitiske interesser tilgodeses, og at selskabet får en kompetent styring.

Da Gavesildsordningen for 1995 ikke er afsluttet, er der endnu ikke foretaget en evaluering af dennes virkning i modtagerlandene.

De pågældende lande har fortsat inden for en række områder et betydeligt behov for støtte, der generelt overstiger Danmarks bistandsmuligheder, og behovene ændres til stadighed i takt med bl.a. de fremskridt, der sker i disse lande.

Ved prioriteringen af de bistandsprojekter, der fremover bør sættes på, er det derfor ikke sandsynligt, at gavesildsordningen vil indgå.

Spm. nr. S 1359

Til erhvervsministeren (8/2 96) af:

Ester Larsen (V):

»Skønner ministeren, at det falder ind under Konkurrencerådets forpligtelser at gribe ind over for Danmarks Apotekerforenings forsøg på ved hjælp af interne regler at begrænse erhvervsfriheden for et af deres medlemmer?«

Begrundelse

Danmarks Apotekerforening har under henvisning til foreningens interne regler anmodet apotekeren i Uldum om at ophøre med at anvende et konkret annoncekoncept.

Konceptet, kaldet Post Apotek, har været forelagt Forbrugerstyrelsen, Sundhedsministeriet, Patentdirektoratet og Konkurrencerådet. Det er samtlige disse instansers umiddelbare vurdering, at konceptet er i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Svar (19/2 96)

Sundhedsministeren (Yvonne Herløv Andersen):

I henhold til konkurrenceloven kan Konkurrencerådet gribe ind over for såvel konkurrencebegrænsninger, der har skadelige virkninger for konkurrencen og dermed effektiviteten, som over for begrænsninger i erhvervsfriheden.

Jeg er orienteret om, at Konkurrencerådet generelt har forhandlet med Danmarks Apotekerforening om ændringer af en række konkurrencebegrænsende bestemmelser i foreningens vedtægter. Endvidere har Konkurrencerådet allerede taget kontakt til Danmarks Apotekerforening med udgangspunkt i den konkrete sag, der er nævnt i begrundelsen for spørgsmålet. Konkurrencerådets afgørelse vil formentlig foreligge senest i slutningen af marts måned i år.

Spm. nr. S 1311

Til trafikministeren (5/2 96) af:

Jens Løgstrup Madsen (V):

»Vil ministeren redegøre for omfanget og arten af det hærværk, som blev forøvet mod S-togene omkring jul og nytår, og hvilke tiltag DSB har taget for at undgå denne form for hærværk, og vil ministeren endelig redegøre for, hvordan hærværket har påvirket S-togs-nettets drift og serviceniveau?«

Begrundelse

Det fremgår af dagspressen, at over halvdelen af S-togs-nettets 580 vogne i dagene op til jul og nytår blev udsat for så groft hærværk, at de måtte tages ud af drift og sendes til reparation.

Svar (19/2 96)

Trafikministeren (Bjørn Westh, fg.):

DSB oplyser, at man på grund af meget – og usædvanlig groft – hærværk i perioden fra 26. december 1995 til 23. januar 1996 har måttet udbedre i alt 358 S-togs-vogne, hvoraf mange er blevet repareret både to og tre gange. DSB har i alt 582 S-togs-vogne, der hænger sammen to og to, hvorfor det er nødvendigt at tage to vogne ud af drift, selv om kun den ene skal repareres.

Normalt er der ca. 175 vogne pr. måned til reparation for hærværk, som regel af betydelig mindre grov karakter.

Hærværket har overvejende bestået i smadrede ruder og ødelagte dørfyldninger. Enkelte vogne var så hårdt ramt, at kun ruderne i førerummet var intakte. På et tidspunkt var DSB's værksted oppe på at bruge for 25.000–30.000 kr. glas om dagen. I en periode var al ferie og afspadsering inddraget, og det var nødvendigt at kalde ekstra mandskab ind. Udgifterne til materialer har været på ca. 500.000 kr.

I forbindelse med hærværket, hvor de mange vogne blev taget ud af drift, blev det besluttet først og fremmest at gennemføre basislinjerne på S-togs-nettet, hvorfor linjerne H+, Ex og Bx blev afløst i uge 1 og 2.

Et stort antal passagerer blev berørt af disse aflysninger, ligesom mange S-tog var stærkt overfyldte som følge af, at hærværksramte vogne måtte aflåses, inden de kunne tages ud af drift. Først den 15. januar 1996 var driften på S-banen igen normaliseret.

I midten af januar 1996 var der stadig meget hærværk, men ikke mere end at det kunne lade sig gøre at holde situationen under kontrol.

DSB har undersøgt, om ødelæggelserne kunne lokaliseres til bestemte strækninger på S-banen, men det er der ikke noget, der tyder på. DSB har naturligvis anmeldt hærværket til politiet. På nuværende tidspunkt har det ikke været muligt at spore gerningsmændene eller opklare årsager til hærværket, der hovedsagelig har fundet sted, mens togene var i drift. Det er DSB's opfattelse, at det både kræver planlæg-

ning og særlig hårdtslående værktøj at ødelægge panserruder i en S-togs-vogn.

I 1995 har DSB haft omkostninger på over 35 mio. kr. til udbedring af hærværk og graffiti i tog og på stationer. Der har gennem årene kunnet konstateres en voldsom stigning i hærværks- og graffitiomfanget. I midten af 1980'erne blev der årlig kun brugt 5–10 mio. kr. på området.

Ved hjælp af eksterne konsulenter har DSB etableret et graffiti-projekt, som i samarbejde med skoler, ungdomsinstitutioner, kommuner og andre lokale myndigheder m.v. søger at bearbejde normer og adfærd i ungdomsmiljøet inde fra.

DSB har ansat yderligere 20 S-togs-revisorer, der fortrinsvis skal arbejde i aften- og nattetimerne, og DSB har i 1995 afsluttet indhegning af 10 depotstationer med henblik på at sikre S-togene mest muligt mod hærværk og graffiti, mens de står stille.

Endelig har DSB etableret et samarbejde med Københavns Politi bl.a. med henblik på hærværksbekæmpelse. Her arbejdes der med registrering af ødelæggelser, kriminalpræventive foranstaltninger og naturligvis efterforskning. I forvejen har DSB gennem mange år haft et tæt samarbejde med Københavns Politis Beredskabsafdeling, som patruljerer i civil og nu også i uniform i S-togene på alle tidspunkter af døgnet. Desuden patruljerer uniformeret ordenspoliti regelmæssigt på flere S-togs-stationer.

Der er ingen tvivl om, at hærværk og graffiti er blandt hovedårsagerne til det voksende utryghedsproblem på S-banen. Den seneste tids omfattende hærværk er ikke blot dyrt for samfundet, men skaber også øget frygt for at køre med S-toget om aftenen. Derfor er DSB's initiativer for at styrke passagerernes personlige sikkerhed i toget og på perronen helt nødvendige.

Spm. nr. S 1346

Til finansministeren (8/2 96) af:

Jens Løgstrup Madsen (V):

»Vil ministeren redegøre for den budgetmæssige ramme for etableringen af bybanen i Ørestadsprojektet samt for gennemførelsen af Finansministeriets budgetkontrol med projektet?«

Svar (20/2 96)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Ørestadsloven indeholder ingen direkte budgetmæssige rammer for bybanen. I lovbemærkningerne omtales et overslag udarbejdet af Udvalget om Hovedstadsområdets Trafikinvesteringer. Det oplyses, at dette overslag er udarbejdet for en moderne bybane, men at det vil være hensigtsmæssigt, at Ørestadsselskabet vurderer forskellige banesystemer, herunder moderne bybane, minimetro og magnetbane, med henblik på at finde frem til den banetype, der funktionelt og økonomisk bedst opfylder formålet.

I lovbemærkningerne er endvidere angivet en låneramme for Ørestadsselskabet på 4,0 mia. kr. i 1990-priser, der i Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning over lovforslaget er hævet til 4,1 mia. kr. i 1990-priser. Denne låneramme skal ses i relation til selskabets samlede likviditetsbehov, herunder indtægter fra salg af ejendomme, og giver derfor kun indirekte en begrænsning i anlægsomkostningerne for bybanen.

Ørestadsloven lægger således det økonomiske ansvar for bybanen, herunder for valg af banesystem og for at medvirke til beslutninger om at anlægge etape 2 og 3, på selskabets bestyrelse.

Ørestadsselskabets bestyrelse har ladet udarbejde detaljerede projekter og dertil hørende økonomiske overslag for tre forskellige banesystemer, minimetro, lightrail og sporvej, på Ørestadsbanen. Selskabet har desuden udarbejdet mere oversigtlige projekter og økonomiske overslag for 2. og 3. etape. De samlede overslag i 1.1.1994-prisniveau for alle tre etaper er på 5,2 mia. kr. for minimetroen, 4,9 mia. kr. for lightrailen og 3,9 mia. kr. for sporvejen.

Sammenholdt med de prognosticerede driftsindtægter samt indtægter fra arealsalg forventer selskabet, at alle tre etaper af minimetroen og lightrailen kan være tilbagebetalt i 2011 og sporvejen i 2016, ligesom alle tre banesystemer kan finansieres inden for selskabets låneramme.

Ørestadsselskabets bestyrelse har på dette grundlag valgt at udbyde minimetroen som et økonomisk robust projekt, også såfremt det besluttes at anlægge etape 2 og 3.

Ligesom det økonomiske ansvar for valg af banesystem og for beslutning om medvirken til anlæg af 2. og 3. etape påhviler Ørestadsselskabets bestyrelse, er det også denne bestyrelses

ansvar, at det projekt, der indgås kontrakt om, er teknisk og økonomisk forsvarligt. I relation til Ørestadsprojektets samlede økonomi vil dette sige, at bybanen skal kunne tilbagebetales inden for en rimelig periode, for anlæg af bybanens karakter normalt 30-40 år.

Det følger heraf, at det er bestyrelsen, som har ansvaret for projektets budgetter.

Det kan i øvrigt tilføjes, at Rigsrevisionen sammen med Direktoratet for Stadens Revision (Københavns Kommune) er indsat som revisor i selskabet. Af revisors tiltrædelsesprotokollat, som bestyrelsen og revisionen begge har tiltrådt, fremgår det blandt andet, at »revisionen ved årsafslutningen omfatter en analyse af resultatopgørelsens poster og en sammenligning med budgetterne«. Det fremgår ligeledes, at revisionens formål er at påse, »at der ved forvaltning af midlerne og driften af selskabet er taget skyldige økonomiske hensyn«, hvilket vil sige, at revisor udøver forvaltningsrevision i selskabet, samt at Rigsrevisionen i henhold til rigsrevisorloven rapporterer om den udførte revision til Statsrevisorerne.

Spm. nr. S 1432

Til boligministeren (16/2 96) af:

Jens Løgstrup Madsen (V):

»Vil ministeren redegøre for udviklingen i det gennemsnitlige sygefravær pr. medarbejder i Slots- og Ejendomsstyrelsen i perioden 1985-1995, vil ministeren give tilsvarende oplysninger for sygefraværet i Slots- og Ejendomsstyrelsens enkelte afdelinger - herunder Service- og Kontormiljø - samt oplyse antallet af medarbejdere, som i perioden henholdsvis er opsagt eller har modtaget skriftlige advarsler på grund af for højt sygefravær, og vil ministeren endelig give en forklaring på det høje sygefravær inden for Slots- og Ejendomsstyrelsen?«

Foreløbigt svar (21/2 96)

Boligministeren (Ole Løvig Simonsen):

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har jeg været nødsaget til at indhente yderligere oplysninger hos Slots- og Ejendomsstyrelsen. Når

disse oplysninger foreligger, vil jeg vende tilbage med en endelig besvarelse af spørgsmålet.

Spm. nr. S 1437

Til økonomiministeren (16/2 96) af:

Jens Løgstrup Madsen (V):

»Vil ministeren udarbejde analyser af incitamenterne til heltidsbeskæftigelse for personer med løs tilknytning til arbejdsmarkedet, analyserne bedes udarbejdet med udgangspunkt i lovmodellen og opsplittes på lignende vis som tabellerne 3.5.1–3.5.6 i ministeriets lovmodelpublikation fra 1992?«

Begrundelse

Sampilsproblemerne er en af de væsentligste årsager til den manglende fleksibilitet på arbejdsmarkedet. Det er derfor beklageligt, at regeringen ikke aktivt søger at begrænse omfanget af disse.

Spørgsmålet vil kunne besvares på baggrund af de data, der løbende indarbejdes i lovmodellen.

Svar (22/2 96)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Den i 1992 foretagne analyse af, hvor stor økonomisk gevinst en familie ville få, dersom et familiemedlem, der tidligere var arbejdsløs, fandt et heltidsjob, var af en speciel art og vil ikke umiddelbart kunne gentages på grundlag af de data, der løbende indarbejdes i lovmodellen. Analysen krævede en ganske stor arbejdsindsats, blandt andet estimation af den løn, som personer med løs tilknytning til arbejdsmarkedet kunne forventes at opnå, dersom de kom i arbejde. Som følge af de årlige ændringer i lovmodellens datagrundlag vil det kræve en del arbejde at gentage beregningerne på det nyeste datagrundlag, der indeholder indkomster for 1993.

Hertil kommer, at skattereformen i 1994, herunder bruttoficeringen af kontanthjælp, og reformerne på arbejdsmarkedet har medført større ændringer i de regler, der er af væsentlig betydning for incitamenterne til at søge beskæf-

tigelse. Det er generelt forbundet med usikkerhed at foretage beregninger for 1994 eller senere på basis af stikprøven fra 1993, hvor de grundlæggende regler var ganske anderledes. Og der vil være endnu større usikkerhed forbundet med beregninger af den type, der blev foretaget til lovmodelberetningen i 1992.

På den baggrund finder jeg, at sikkerheden af de beregninger, spørgeren beder om, ikke med det foreliggende datagrundlag står i et rimeligt forhold til den ressourceindsats, der ville være nødvendig for at foretage beregningerne.

Senere på året vil der foreligge et bedre egnet datagrundlag med oplysninger for 1994. Jeg har bedt mine embedsmænd tilrettelægge arbejdet, så en gentagelse af analysen fra 1992 kan ske på et senere tidspunkt. Det skal blandt andet ses i lyset af, at en overvågning af arbejdsmarkedets funktionsmåde er meget vigtig, og at det er af betydning, at alle har en tilskyndelse til at søge arbejde eller uddannelse, hvilket har været et hovedsigte med de senest gennemførte arbejdsmarkedsreformer.

Spm. nr. S 1402

Til økonomiministeren (14/2 96) af:

Anders Mølgaard (V):

»Vil ministeren via lovmodellen beregne rådighedsbeløbene for to sammenlignelige familier, der bor i ejerboliger henholdsvis i byen (Høje Taastrup) og på landet (Thy)?«

Begrundelse

I offentligheden diskuteres det, om det er billigere eller dyrere at bo på landet frem for i byen. For at klarlægge forholdene bedes ovenstående spørgsmål besvaret.

Ministeren bedes ved besvarelsen lægge til grund, at familierne har samme indkomst, samme antal børn osv. Det eneste, der skal variere, er transportafstanden til og fra arbejde, opvarmingskilden og boligudgiften. Rådighedsbeløbene bedes angivet både før og efter bolig-, opvarmnings- og transportudgifter.

Udregningerne bedes foretaget under forudsætning af, at landfamilien har en samlet længere transportafstand på 5, 10, 20, 30, 40, . . . 200 km.

Med hensyn til opvarmning bedes der taget udgangspunkt i, at byfamilien har mulighed for at blive tilkoblet kollektiv opvarmning, mens familien på landet kun har adgang til individuel opvarmning (el og olie).

Desuden bedes beregningerne foretaget for alle årene frem til og med 1998, hvor der korrigeres for indfasningen af de grønne afgifter osv.

Svar (22/2 96)

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Rådighedsbeløbet for sammenlignelige familier kan beregnes ved hjælp af lovmodelsystemets familietypermodel. Modellen beregner den disponible indkomst efter udgifter til fagforening og a-kasse, skat og arbejdsmarkedsbidrag, bolig samt daginstitution. Udgifter til transport og opvarmning indgår ikke i modellens nuværende udformning. Nedenfor er der dog redegjort nærmere for lønmodtageres transportvej til og fra arbejde i henholdsvis Københavns Amt, Viborg Amt og Nordjyllands Amt.

Derimod har det ikke inden for den givne

tidsfrist været muligt at inddrage udgifter til opvarmning i beregningerne og føre disse frem til 1998, (inkl. indfasning af grønne afgifter).

Der er foretaget beregninger for to forskellige familietyper:

1. LO-par, henholdsvis faglært og ufaglært med 2 indkomster. 2 børn i henholdsvis børnehave og skolefritidsordning. Løn svarende til amts gennemsnittet. Ejerbolig, 134 m². Det er forudsat, at ejerboliger gennemsnitlig handles hvert 10. år, hvorfor det er de gennemsnitlige renteudgifter over en sådan 10-årig periode, der indgår.
2. Pensionistpar med folkepension, ATP og årlig renteindtægt på 10.000 kr. Ejerboligen er gældfri.

Nedenfor er for hver af de 2 familietyper vist indtægter og udgifter samt disponibel indkomst efter udgifter til fagforening og a-kasse, skat og arbejdsmarkedsbidrag, bolig samt daginstitution, hvis der beregningsteknisk – som forudsat i begrundelsen til spørgsmålet – ikke antages at være regionale forskelle i lønniveau. De 430.214 kr. angiver den gennemsnitlige lønindkomst m.v. for en LO-arbejderfamilie på landsplan.

Tabel 1. Disponibel indkomst for LO-arbejderfamilie uden regional lønvariation samt for pensionistfamilie i henholdsvis Sydthy og Høje Tåstrup kommuner. 1995

familietype:	LO-arb.familie		pensionistfamilie	
	Sydthy	Høje T.	Sydthy	Høje T.
kommune:				
lønindkomst mv. ¹⁾	430.214	430.214	145.244	145.244
overskud af ejendom	5.283	12.591	1.641	5.295
samlet indkomst	435.497	442.805	146.885	150.539
indkomstskat og am-bidrag	162.686	148.035	39.128	39.627
daginstitution	16.764	17.124	0	0
andre udgifter, ej bolig ²⁾	24.049	24.049	0	0
lejeværdi af egen bolig	7.283	14.591	3.641	7.295
ejendomsskat	1.049	6.095	1.049	6.095
prioritetsrenteudgifter	26.459	53.009	0	0
vedligeholdelse af bolig	6.650	6.650	6.650	6.650
samlede udgifter	244.940	269.554	50.469	59.667
disponibel indkomst	190.556	173.250	96.416	90.872

¹⁾ Omfatter arbejdsindkomst, sygedagpenge, social pension, renteindtægter samt børnefamilieydelse.

²⁾ Omfatter renteudgifter (ekskl. prioritetsrenter), fagforeningskontingent og a-kassekontingent.

Den kommunale udskrivningsprocent var noget højere i Sydthy Kommune i 1995 (20,5) end i Høje Tåstrup (19,9). Det er dog ikke ensbetydende med, at udskrivningsprocenterne generelt er højere i landkommunerne. Den gennemsnitlige udskrivningsprocent for kommunerne i Viborg Amt var således 19,7. Den amtskommunale udskrivningsprocent var i 1995 10,9 i Viborg Amt mod 10,4 for Københavns Amt. LO-familien i Sydthy Kommune betaler derfor en noget højere indkomstskat end familien i Høje Tåstrup Kommune.

Daginstitutionstaksterne er næsten de samme i de to kommuner. Både lejeværdi af egen bolig, overskud af ejendom og prioritetsrenteudgifter er dobbelt så høje i Høje Tåstrup som i Sydthy. Det skyldes forskellen i ejendomsvurdering, jf. tabel 2:

Tabel 2. Ejendomsvurdering, hus på 134 m² i henholdsvis Sydthy og Høje Tåstrup Kommuner

	1993	Sydthy	Høje Tåstrup
Ejendomsvurdering ..	364.144	729.536	
heraf grund ¹⁾	52.462	243.809	
heraf bygninger ²⁾ ..	311.682	485.727	

¹⁾ Grundværdi svarende til gennemsnitsværdien af grundværdierne i hhv. Sydthy og Høje Tåstrup Kommuner.

²⁾ Beregnet på grundlag af den gennemsnitlige forskelsværdi pr. m² i hhv. Sydthy og Høje Tåstrup Kommuner.

Ejendomsskatten i Sydthy er 1/3 af ejendomsskatten i Høje Tåstrup. Ejendomsbeskatningen i Sydthy Kommune er dog relativt lav i forhold til de øvrige kommuner i amtet.

Samlet er LO-familiens disponible indkomst efter bolig m.v. næsten 10 pct. højere i Sydthy Kommune end i Høje Tåstrup Kommune, når der bortses fra eventuel regional lønforskel.

Pensionistfamilien har ikke prioritetsrenteudgifter, da boligen er forudsat at være gældfri. Ejendomsskat og overskud af ejendom vejer dog så tungt på denne families budget, selv om lejeværdien er lavere for pensionister, at det alligevel er noget billigere for familien at bo i Sydthy Kommune. Pensionistfamiliens disponible indkomst efter bolig er knap 6 pct. højere i Sydthy Kommune end i Høje Tåstrup Kommune.

Regionale indkomstforskelle

Udgifter til bolig, opvarmning og transport kan være kilder til variation i det disponible rådighedsbeløb mellem land og by. En anden væsentlig kilde er regionale indkomstforskelle. Den gennemsnitlige personindkomst (det er summen af lønindkomst, overskud af selvstændig virksomhed samt overførselsindkomst før ligningsmæssige fradrag) i Sydthy Kommune udgjorde i 1992 132.500 kr. I Høje Tåstrup Kommune var den gennemsnitlige personindkomst derimod 165.400 kr., hvilket er ca. 25 pct. mere end i Sydthy.

En af forklaringerne herpå er regionale forskelle i lønniveauet. I hovedstadsregionen lå den gennemsnitlige timefortjeneste i 1993 12 pct. over landsgennemsnittet for beskæftigede hos arbejdsgivere, der er medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, jf. DA's lønstatistik for året 1993. I Viborg Amt var timefortjenesten derimod over 13 pct. lavere end dette landsgennemsnit. For hovedparten af de offentligt ansatte lønmodtagere er lønnen endvidere afhængig af arbejdspladsens regionale placering – om end med en betydelig mindre variation for samme løntrin. For modtagere af overførselsindkomst er der ingen regional variation. Forskellene i det disponible rådighedsbeløb i henholdsvis Thy og Høje Tåstrup er således meget afhængigt af, hvilke indkomstkilder familien har.

I tabel 3 er den disponible indkomst for LO-familien i de to kommuner vist under den beregningstekniske antagelse, at timelønnen for LO-familien i Sydthy Kommune er 13 pct. under landsgennemsnittet, og at timelønnen for LO-familien i Høje Tåstrup Kommune er 12 pct. over landsgennemsnittet.

LO-familiens disponible indkomst i Høje Tåstrup er med disse antagelser knap 17 pct. højere end i Sydthy Kommune. Set i lyset af de ovenfor angivne forskelle i den gennemsnitlige personindkomst mellem Sydthy og Høje Tåstrup er det vurderingen, at LO-familiens økonomiske situation som beskrevet i tabel 3 er mere typisk for forskellene mellem beskæftigedes levevilkår i de to kommuner end sammenligningen i tabel 1.

Tabel 3. Disponibel indkomst
for LO-familierne
med regional lønvariation. 1995

Kommune:	Sydthy	Høje Tåstrup
Lønindkomst mv. ¹⁾	375.088	478.854
overskud af ejendom	5.283	12.591
-----	-----	-----
samlet indkomst	380.370	491.445
-----	-----	-----
indkomstskat og am-bidrag	131.608	175.551
daginstitution	16.764	17.124
andre udgifter, ej bolig ²⁾	24.049	24.049
-----	-----	-----
lejeværdi af egen bolig ejendomsskat	7.283	14.591
-----	-----	-----
prioritetsrenteudgifter vedligeholdelse af bolig	26.459	53.009
-----	-----	-----
bolig	6.650	6.650
-----	-----	-----
samlede udgifter	213.862	297.069
-----	-----	-----
disponibel indkomst	166.508	194.376

¹⁾ Omfatter arbejdsindkomst, sygedagpenge, social pension, renteindtægter samt børnefamilieydelse.

²⁾ Omfatter renteudgifter (ekskl. prioritetsrenter), fagforeningskontingent og a-kassekontingent.

Vedrørende transportudgifter

Den skattemæssige registrering af lønmodtagere med befordringsfradrag tyder ikke på, at den gennemsnitlige transportvej til arbejde er længere i Sydthy Kommune end i Høje Tåstrup, jf. tabel 4.

Tabel 4. Lønmodtagere med befordringsfradrag, 1992. Pct. af samtlige lønmodtagere i amtet

	med mere end 10 km til job	med mere end 30 km til job
Københavns Amt	35,1	3,4
Viborg Amt	31,2	5,5
Nordjyllands Amt	30,3	6,6

Kilde: Lovmodelsystemet.

Det fremgår af tabellen, at lidt flere lønmodtagere i Københavns Amt havde over 10 km til arbejde end i Viborg og Nordjyllands Amter. Til gengæld havde lidt flere i de jyske amter over 30 km til arbejde, men det er generelt forholdsvis få lønmodtagere, der har så lang transportafstand. Det synes således ikke at være situationen, at lønmodtagerfamilier i Sydthy Kommune generelt har en længere transportafstand til arbejde end lønmodtagerfamilier i Høje Tåstrup.

I tabel 5 er beregnet, hvad merudgiften til transport i egen bil i 1996 vil være beregnet i forhold til en samlet transport på 10 km om dagen (5 km hver vej). Udgifterne omfatter drift og vedligeholdelse samt afskrivning på bilen. Der er kalkuleret med et benzinforbrug på 13 km pr. liter og en benzinpris på 5,66 kr. pr. liter. Forudsættes det, at de grønne afgifter medfører forhøjelser af benzinprisen i 1997 på 6,25 øre pr. liter og i 1998 på yderligere 6,25 øre pr. liter, vil det for en familie med en samlet længere daglig transportvej til og fra jobbet på 100 km betyde årlige merudgifter før skat på 108 kr. i 1997 og yderligere 108 kr. i 1998.

Tabel 5. Merudgift til transport i egen bil i 1996 ved forskellige samlede daglige transportbehov ud over 10 km

Antal km daglig transportvej ud over 10 km:	km pr. år	samlede merudgifter i forhold til daglig transportvej på 10 km (kroner)	skatteværdi af transportfradrag ¹⁾	samlede merudgifter efter skattefradrag
10	2.250	2.034	0	2.034
20	4.500	4.889	606	4.283
30	6.750	7.862	1.818	6.044
40	9.000	10.835	3.030	7.805
50	11.250	13.808	4.243	9.565
60	13.500	16.781	5.455	11.326
70	15.750	19.753	6.667	13.086
80	18.000	22.726	7.879	14.847
90	20.250	25.699	9.091	16.608
100	22.500	28.672	9.697	18.975
150	33.750	40.500	12.728	27.772
190	42.750	48.638	15.152	33.486

¹⁾ Under antagelse af fradrag på 1,25 øre pr. km i 1996 ved transportvej mellem 25 og 100 km og 62 øre derover. Lands gennemsnitlig skatteprocent.

Spm. nr. S 1373

Til justitsministeren (9/2 96) af:

Helge Adam Møller (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at det i fremtiden er de rigtige dømte, der afsoner deres domme i fængsel eller arresthus og ikke en »falsk« person, som afsoner straffen, som det er blevet afsløret, mindst tre gange inden for den seneste måned?«

Begrundelse

Den 8. februar 1996 var der i flere af landets aviser historien om en mand, der den 6. februar 1996 blev anholdt af Nakskov Politi i Maribo Arrest, hvor han havde tilbragt 25 dage.

Her afsonede han en voldsdom på 30 dage i stedet for en københavner. Dette blev afsløret ved et tilfælde, da en københavnsk kriminalbetjent var nede for at afhøre ham.

Denne sag er desværre ikke enestående, idet spørgeren kan huske mindst to tilsvarende i indværende år, der har været omtalt i pressen,

blandt andet sagen, hvor en mand blev anholdt for kriminalitet og rutinemæssigt blev tjekket i kriminalregistret. Her opdagede man, at der var noget galt, idet han ifølge registret var i færd med at afsone en dom. Det viste sig, at han havde fået en anden person til at afsone sin straf.

Svar (21/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Efter de gældende regler skal institutionen, når en person på fri fod møder til afsoning, sikre sig den pågældendes identitet. Dette sker normalt ved udspørgning af den pågældende, eventuelt i forbindelse med forevisning af sygesikringsbevis, kørekort eller lignende.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man flere gange har overvejet, hvordan man bedre kan sikre sig den domfældtes identitet. Direktoratet har bl.a. overvejet underskriftssammenligninger, krav om medbringelse af fotolegitimation samt optagelse af foto eller fingeraftryk. Senest i 1990 overvejedes spørgsmålet i anledning af en konkret sag. På baggrund af det

ringe antal sager, hvor en anden person end den domfældte har afsonet straffen, fandt direktoratet imidlertid ikke grundlag for at ændre reglerne, men indskærpede disse over for Kriminalforsorgens anstalter og arresthusene. Direktoratet indskærpede, at udspejgning af den pågældende navnlig vil være påkrævet, hvor den domfældte ikke medbringer legitimationspapirer forsynet med foto. Den domfældte udspejges f.eks. om fulde navn, CPR-nummer, adresse, dødsdato, kriminaliteten og straffens længde.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man har kendskab til 5 sager inden for den seneste måned, hvor en anden person end den domfældte har afsonet straffen. I 4 af sagerne var der tale om hæftestrafte på 20–30 dage for overtrædelse af færdselsloven. Den femte sag vedrørte en fængselsstraf på 30 dage for overtrædelse af straffeloven. I alle sager er de gældende regler blevet fulgt. På denne baggrund vil direktoratet på et møde med anstaltslederne i denne måned drøfte mulighederne for en bedre sikring af den domfældtes identitet.

Jeg vil vende tilbage til sagen, når direktoratet har afsluttet disse drøftelser.

Det tilføjes, at såvel en person, der afsoner for en anden, som en domfældt, der tilskynder en anden hertil, kan straffes i medfør af straffelovens § 164, stk. 3, jf. tildels § 23 med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 1 år.

Danmark i juli 1995, at bekendtgørelsen af 23. februar 1995 ikke ville indebære realitetsændringer i forhold til tidligere gældende regler.

1. februar 1996 modtog Kristelig Lytter- og Fjernseerforening en faktura, hvor en momspligtig tillægsydelse for indhæftede girokort blev opkrævet (i alt 22.979,04 kr.). Eftersom foreningen gennem adskillige år har benyttet den samme udformning af girokort, virker Post Danmarks information om ændringen af praksis misvisende.

Foreløbigt svar (19/2 96)

Trafikministeren (Bjørn Westh, fg.):

Det stillede spørgsmål har sammenhæng med reglerne i bekendtgørelse om postbefordring af blade til særlig lave takster, jf. Trafikministeriets bekendtgørelse nr. 120 af 22. februar 1995. Tilsynet med Post Danmarks overholdelse heraf har jeg i henhold til bekendtgørelse om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Posttilsynet, § 5, henlagt til Posttilsynet, jf. Trafikministeriets bekendtgørelse nr. 228 af 3. april 1995.

Jeg kan oplyse, at Trafikministeriet for tiden behandler nogle sager af den nævnte type, dvs. indstik, sektioner og bladtillæg. På baggrund heraf har Trafikministeriet den 5. februar 1996 anmodet Posttilsynet om en vurdering af, om bladudgiverne har fået klar besked om, at reglerne om indstik, sektioner og bladtillæg vil blive anvendt fra 1. november 1995.

Når der foreligger et resultat af Trafikministeriets undersøgelse af spørgsmålet, vil jeg vende tilbage.

Spm. nr. S 1372

Til trafikministeren (9/2 96) af:

Helge Sander (V):

»Mener ministeren, at offentligheden er blevet tilstrækkeligt informeret af Post Danmark i forbindelse med ny praksis om betaling for indstik i foreningsblade?«

Begrundelse

Det er kommet som en overraskelse for bl.a. Kristelig Lytter- og Fjernseerforening, at en ny praksis om betaling for indstik hos Post Danmark medfører, at der skal betales en momspligtig tillægsydelse for indhæftede girokort.

Om bekendtgørelsen vedrørende postbefordring af blade til særlig lave takster skrev Post

Spm. nr. S 1390

Til miljø- og energiministerens (13/2 96) af:

Hans Christian Schmidt (V):

»Vil ministeren redegøre for status i forhandlingerne med Amtsrådsforeningen vedrørende overdragelse af kompetencen i henhold til lov om affaldsdepoter, og vil ministeren i den forbindelse redegøre for, hvornår ministeren mener der vil kunne træffes en afgørelse om gennemførelse af de projekter, som amterne har indsendt til Miljøstyrelsen, herunder hvor mange penge de enkelte amter – efter Miljøstyrelsens forslag – vil få tildelt af den samlede pulje?«

Begrundelse

Så vidt spørgeren erfarer, er alt arbejde med nye projekter vedrørende oprydning efter lov om affaldsdepoter gået helt i stå, fordi Miljøstyrelsen og Amtsrådsforeningen ikke kan blive enige om, hvornår og hvordan kompetencen skal overdrages, og om, hvordan midlerne til oprydningen skal fordeles mellem amterne.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Der er mellem Amtsrådsforeningen og Miljø- og Energiministeriet aftalt en uddelegering af depotområdet til amterne. Jeg vil fremsætte forslag herom i Folketinget sidst i februar i form af en ændring af lov om affaldsdepoter, hvorefter amterne overtager den fulde oprydningskompetence fra den 1. juli 1996.

I perioden frem til den planlagte uddelegering fortsætter udførelsen af de projekter, der allerede er givet tilsagn til i 1995 og tidligere år, således at der stadig er oprydningsaktiviteter i amterne. Desuden vil der det første halvår af 1996 blive mulighed for at opnå tilsagn til projekter i Miljøstyrelsen med henblik på en kontinuerlig videreførelse af området også efter uddelegeringen.

Måden, hvorpå bevillingen for 1996 mest hensigtsmæssigt vil kunne fordeles, har været drøftet af Miljøstyrelsen med Amtsrådsforeningen og Københavns og Frederiksberg Kommuner, og Miljøstyrelsen forventer, at der opnås enighed herom på et møde, der er fastlagt til tirsdag den 20. februar 1996.

Jeg går ud fra, at den fordelingsmekanisme, som Miljøstyrelsen og amterne når frem til for perioden indtil 1. juli 1996, ikke udelukker, at der bliver mulighed for at tage hånd om meget akutte sager, ligesom jeg forventer, at det enkelte amt også vil kunne håndtere sådanne sager efter uddelegeringen.

Spm. nr. S 1391

Til miljø- og energiministeren (13/2 96) af:
Hans Christian Schmidt (V):

»Vil ministeren redegøre for, om ministeren i særlig presserende sager agter at benytte sig af

den mulighed, der findes i lov om affaldsdepoter om at overtage særlig forurenede grunde, og om ministeren agter at gribe ind i nedennævnte sag?«

Begrundelse

Ringkøbing Amt har indsendt en prioriteret liste over projekter, som amtet ønsker gennemført i henhold til lov om affaldsdepoter. Heraf fremgår, at amtet har indstillet en rensning af grunden på Sønderlandsgade 32, Hvidbjerg, Thyholm Kommune, som nr. 2. Imidlertid kan amtet ikke gå i gang, da Miljøstyrelsen og Amtsrådsforeningen endnu ikke har afsluttet forhandlingerne om, hvordan og hvornår kompetencen skal overdrages, og hvordan de bevilgede midler skal fordeles mellem amterne. Den unge familie, der bor på nævnte adresse, er dermed kommet i en klemme. Kvinden har den 10. februar født et barn, men embedslægen i Ringkøbing Amt vil fraråde familien at flytte tilbage til huset med det nyfødte barn, idet han frygter, at barnet vil kunne tage skade af den forurening, der er sket på grunden. Familien har dermed ingen steder at bo, fordi de hverken kan sælge huset eller få grunden ryddet op.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Affaldsdepotloven siger ikke direkte noget om opkøb. Affaldsdepotlovens system er bygget op på, at der skal gives tilbud om projekter til løsning af de miljø- og sundhedsmæssige problemer. Miljøstyrelsen administrerer derfor affaldsdepotloven således, at opkøbsløsningen kun bringes i anvendelse i absolutte undtagelsestilfælde.

Miljøstyrelsen er i gang med at vurdere den konkrete sag Sønderlandsgade 32, Hvidbjerg, der af Ringkøbing Amt er indstillet som amtets anden prioritet for afværge efter affaldsdepotloven i 1996. Miljøstyrelsen har i den forbindelse bedt om Ringkøbing Amts vurdering af, hvorvidt sagen efter dens indsendelse til styrelsen den 19. december 1995 har antaget en mere akut karakter og dermed bør prioriteres forud for andre projekter, samt om man på baggrund af embedslægens udtalelser i sagen vil indstille, at der som en første akut afværge foretages en genhusning af den berørte familie. Det vil

blandt andet indgå i amtets og Miljøstyrelsens overvejelser, om ekspropriation i dette tilfælde er en forudsætning for foretagelse af de nødvendige afværgeforanstaltninger.

Jeg ser herefter ikke nogen grund til, at jeg skulle gribe ind i sagen.

Spm. nr. S 1360

Til miljø- og energiministeren (8/2 96) af:
Anni Svanholt (SF):

»Mener ministeren, at det er lovligt og i overensstemmelse med bestemmelserne vedrørende støjgrænser i miljøbeskyttelsesloven, at en kommunalbestyrelse hæver støjgrænserne for en virksomhed i forhold til et boligområde og derefter omklassificerer boligområdet i kommuneplanen for at tilpasse boligområdet til de forhøjede støjgrænser, selv om boligområdet rent faktisk ikke har ændret eller ændrer anvendelse?«

Begrundelse

Denne sag er principiel, idet det handler om beboernes retsstilling og retssikkerhed i et boligområde set i forhold til kommunalbestyrelsens vedtagelse om at ændre planlægningsmæssig status for boligområdet ved en kommuneplanændring.

Sagen handler om et boligområde, som tæller ca. 100 husstande: Hosby i Juelsminde Kommune. I boligområdet ligger virksomheden Rårup Limtræ A/S, som sagen handler om. Boligområdet påvirkes desuden af støj fra virksomheden Palsgård Industri A/S.

Det skal bemærkes, at boligområdet ikke har ændret karakter, hverken siden afgørelsen i 1982, hvor Miljøstyrelsen nedsatte støjgrænserne for Rårup Limtræ A/S, eller da Palsgård Industri A/S fik godkendt tilsvarende støjgrænser i 1991.

Områdets faktiske anvendelse er altså ikke ændret. Juelsminde Kommunalbestyrelse har den 19. november 1994 med henvisning til kommuneplanen, som først blev vedtaget 23. februar 1995, omklassificeret Hosby udelukkende for at hæve støjgrænserne for Rårup Limtræ A/S.

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Med spørgerens henvisning til »støjgrænser i miljøbeskyttelsesloven« tænkes der formentlig på de af Miljøministeriet udstedte vejledninger om støj, herunder først og fremmest vejledning 5/1984 om »ekstern støj fra virksomheder«.

Jeg finder ikke, at det er i overensstemmelse med støjvejledningen, om en kommune omklassificerede et område i planmæssig forstand med det ene formål at give en konkret virksomhed en højere støjgrænse.

Det fremgår af støjvejledningen side 18:
»... at der ikke ved en planlægningsmæssig ændring af anvendelsesbestemmelserne for et givet område ... kan tillades en større støjbelastning af det således »omklassificerede« boligområde«.

Med hensyn til den konkrete sag, der henvises til i spørgsmålet, har Miljøstyrelsen oplyst følgende:

»Juelsminde Kommune påbød virksomheden Rårup Limtræ A/S at overholde støjgrænser svarende til støjvejledningens støjgrænser for områdetypen blandede bolig- og erhvervsområder, dvs. 55, 45, 40 dB. Virksomheden er beliggende i et mindre landsbysamfund. Området var indtil kommuneplanens vedtagelse den 23. februar 1995 uplanlagt, men kommunen har i sin kommuneplan beskrevet området som »landsbyformål, dvs. boligformål og mindre butikker til områdets og oplandets daglige forsyning, samt landbrugserhverv og mindre virksomheder, der kan indpasses uden væsentlig genevirkning i forhold til omgivelserne.

Kommunens påbud blev påklaget til Miljøstyrelsen af naboer, som er uenige i kommunens afgørelse, idet de hævder, at det område, deres boliger ligger i, må karakteriseres som et boligområde, hvorfor virksomheden bør pålægges de støjgrænser, der gælder for områdetypen åben og lav boligbebyggelse, dvs. 45, 40, 35 dB.

Ifølge støjvejledningen er det normalt den planlagte anvendelse af et konkret område, der er bestemmende for, hvilken områdetype et givet område skal henføres til.

Findes der imidlertid en mere støjfølsom anvendelse af et givet område, er det den faktiske anvendelse, der er bestemmende ved fastlæggelse af områdetypen.

Tilsvarende tages der normalt udgangspunkt i de planlægningsmæssige områdetyper, som disse er fastlagt ved lokalplan, byplanvedtægt

el.lign. Hvor den faktiske anvendelse ikke svarer til den planlægningsmæssige – eller hvor der ikke findes en planlægningsmæssig fastlæggelse af områderne – skal miljømyndighederne i den enkelte afgørelse nøje fastlægge de relevante områders grænse og angivne områdetype.

I den konkrete sag har Juelsminde Kommune først under klagesagens behandling i Miljøstyrelsen taget stilling til arealanvendelsen af det omhandlede område i forbindelse med den vedtagne kommuneplan. Derved er »mistanken« om en »omklassificering« formentlig opstået. Som det fremgår af ovenstående, ville Miljøstyrelsen ved begrundet mistanke om omklassificering skulle tage udgangspunkt i den faktiske anvendelse af området. Det er imidlertid Miljøstyrelsens vurdering, at den beskrivelse af området, som kommunen anvender i kommuneplanen, svarer til den faktiske anvendelse af området.

Med denne beskrivelse af området er det Miljøstyrelsens opfattelse, at støjvejledningens støjgrænser for områdetypen blandede bolig- og erhvervsområder finder anvendelse for den omhandlede virksomhed.

Støjvejledningen har netop åbnet mulighed for en sondring mellem rene boligområder og områder med både boliger og erhverv, idet man for begge områdetyper har fastsat de laveste maksimale støjniveauer om natten, medens støjgrænserne for dagtimerne er højere for blandede bolig- og erhvervsområder end for rene boligområder.

Miljøstyrelsen stadfæstede på denne baggrund den 24. august 1995 kommunens påbud.«

Spm. nr. S 1400

Til miljø- og energiministeren (14/2 96) af:
Anni Svanholt (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at Elsam ikke indgår nye kontrakter for decentrale kraftvarmeværker, så længe L 66 (forslag til lov om ændring af lov om elforsyning) er til notificering i EU, og i bekræftende fald, hvad agter ministeren at foretage sig for at sikre kontinuitet i produktionen og lovens gennemførelse uagtet notificeringen i EU?«

Begrundelse

Brancheforeningen for decentral kraftvarme har i et brev af 2. februar 1996 til Folketingets Energpolitiske Udvalg rejst spørgsmål vedrørende Elsams effektuering af L 66 om afregning af elektricitet fra decentrale kraftvarmeanlæg. Brancheforeningen fremfører på baggrund af oplysninger fra Kommissionen, at en afklaring af lovgivningens effektuering først vil foreligge tidligst i sidste halvdel af april 1996.

I tidsrummet fra 13. oktober 1995, hvor Elsam/Elfor gennemførte udbygningsstoppet, og frem til april 1996 udgår ca. ½ år, i hvilken periode kraftvarmebranchen ligger stort set stille.

Det skyldes, at de kraftvarmeanlæg, som Elsam i december 1995 erklærede at ville skrive elkontrakter med, for langt hovedpartens vedkommende allerede på daværende tidspunkt var påbegyndt og/eller idriftsat, og derfor er der reelt tale om et stop for decentral kraftvarme fra Elsams side.

Brancheforeningen fremfører endvidere, at tidsperspektivet er af helt afgørende betydning, idet der er risiko for, at de potentielle anlægsværter vil vente til 1997 med at gå i gang med deres respektive projekter, hvis de ikke kan være sikre på, at anlæg påbegyndt sent i løbet af 1996 vil kunne være klar til fyringssæsonen 1996-97.

Svar (20/2 96)

Miljø- og energiministeren (Henrik Dam Kristensen, fg.):

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (L 66) om afregning af elektricitet fra decentrale kraftvarmeværker blev vedtaget i Folketinget den 20. december 1995. Den vedtagne lov (lov nr. 1088) er sendt til notifikation i EU. Kommissionen har efterfølgende stillet supplerende spørgsmål til loven, som Energistyrelsen har besvaret. Jeg forventer, at Kommissionen hurtigt melder tilbage, således at loven kan træde i kraft snarest.

Elsam og det jysk-fynske energisamarbejde Elfor har ved skrivelse af 14. februar 1996 informeret Miljø- og Energiministeriet om, at de har besluttet at genoptage kontraktunderskrivelserne med virkning fra den 9. februar 1996 med forbehold for lovens ikrafttræden.

På denne baggrund anser jeg det ikke for påkrævet at foretage mig noget i sagen på nuværende tidspunkt.

Spm. nr. S 1374

Til miljø- og energiministeren (9/2 96) af:

Ulla Tørnæs (V):

»Hvad er begrundelsen for, at ministeren har nedlagt veto over for lokalplan 354 vedrørende udvidelse af et eksisterende indkøbscenter i Esbjerg Kommune? Såfremt det nedlagte veto begrundes i det igangværende arbejde i udvalget vedrørende detailhandel, bedes ministeren redegøre for, hvorvidt ministeren finder det rimeligt, at det kommunale selvstyre sættes ud af kraft, ved at al udbygning og udvikling inden for detailhandelen lammes med henvisning til et igangværende ministerielt udvalgsarbejde.«

Svar (19/2 96)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Esbjerg Kommune fremlagde den 19. december 1995 lokalplanforslag nr. 354 for et centerområde ved Gjesing Ringvej og Gl. Vardevej i Esbjerg Kommune til offentlig debat.

Lokalplanforslaget giver mulighed for, at et eksisterende center på ca. 14.000 m² kan udvides til ca. 18.000 m². Der er ikke anført et maksimum for butiksstørrelser.

Den 5. februar 1996 overtog Miljø- og Energi ministeriet kommunens beføjelser i sagen med den virkning, at lokalplanforslaget ikke kan vedtages endeligt, medmindre det efter forhandling med kommunen aftales, at vedtagelsen kan finde sted.

Begrundelsen for at »kalde planforslaget ind«, som det kaldes, er, at lokalplanforslaget vurderes at give mulighed for etablering af detailhandelbutikker, som har regional betydning på grund af størrelse og placering i henseende til center- og servicestruktur.

Som bekendt blev der den 30. maj 1995 nedsat et udvalg, der skal overveje, hvorvidt den gældende planlovgivning og dennes administration i tilstrækkelig grad har været egnet til at styre udviklingen i forbindelse med større butikker og butikcentre, eller om der er behov for en styrket indsats på planområdet.

Udvalget skal navnlig undersøge, om udarbejdelse af regionplaner kan ske på en sådan måde, at der tages højde for tværkommunale og amtskommunale konsekvenser samt byudviklingsmæssige, trafikale og miljømæssige konsekvenser af nye projekter til større butikker og til butikcentre, eller om der eventuelt kan være behov for at overveje anvendelsen af et landsplandirektiv eller af ændringer i planloven.

Med det formål at sikre, at der ikke blev vedtaget planer, der kan gøre detailhandeludvalgets arbejde illusorisk, henstillede jeg i et brev af 7. juni 1995 til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd, at man undlod at vedtage visse planforslag, bl.a. forslag, der giver mulighed for butikker og centre, der har regional betydning. Henstillingen er som hovedregel fulgt af amtsråd og kommunalbestyrelser.

Kommunerne har på trods af henstillingen gode muligheder for at stimulere en udvikling og udbygning af planlagte lokal-, bydels- eller bykernecentre.

Detailhandeludvalget har fået en meget kort arbejdsperiode, idet udvalget skal afslutte sit arbejde med en rapport senest den 1. april 1996.

Spm. nr. S 1403

Til justitsministeren (14/2 96) af:

John Vinther (KF):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke sanktionsmuligheder der kan bringes i anvendelse over for personer – henholdsvis under og over den kriminelle lavalder – når disse pågribes i at udføre graffiti?«

Begrundelse

Der henvises til den mediedækning, der har været af det samarbejde, som en række vestegnskommuner har indledt med det formål at dæmpe op for det tiltagende graffitihærværk – herunder artikel i Information den 30. januar 1996.

Foreløbigt svar (21/2 96)**Justitsministeren** (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Rigsadvokaten om en udtalelse.

Når udtalelsen foreligger, vil ministeriet vende tilbage til sagen.

Spm. nr. S 1405

Til justitsministeren (14/2 96) af:

John Vinther (KF):

»Kan ministeren bekræfte, at bevisbyrdereglerne bevirker, at der alene vil kunne ske domfældelse, såfremt hærværksmanden pågribes i færd med graffitimaling, eller såfremt der er vidner, selv om graffiti-malerne typisk efterlader et »visitkort« i form af identiske og letgenkendelige graffiti-signaturer, og i bekræftende fald vil ministeren oplyse, om ministeren er instillet på at tilvejebringe den nødvendige lovhjemmel med det formål, at graffiti-malere tillige kan ifalde straf for tidligere udført graffiti-hærværk, der bærer den pågældendes »visitkort«?»

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1403.

Supplerende skal oplyses, at det over for spørgeren af politiet er blevet oplyst, at der alene kan pålægges en hærværksmand sanktioner for det hærværk, som den pågældende gribes i at udføre, men ikke for identisk graffiti-hærværk, der tidligere er udført uden pågribelse eller i vidners nærvær.

Foreløbigt svar (21/2 96)**Justitsministeren** (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Rigsadvokaten om en udtalelse.

Når udtalelsen foreligger, vil ministeriet vende tilbage til sagen.

Spm. nr. S 1406

Til justitsministeren (14/2 96) af:

John Vinther (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at hærværksmænd under den kriminelle lavalder, der pågribes i at udføre graffiti-hærværk, som et supplement til forældrenes eventuelle erstatningspligt pålægges en mild sanktion – eventuelt i form af pålæg om et antal timers graffiti-afrensning?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1403. Supplerende skal oplyses, at erfaringerne fra arbejdet i de vestegnskommuner, der nu har indledt et samarbejde, viser, at unge under 15 år kun sjældent mærker konsekvenserne af deres handlinger på egen krop og derfor kun i begrænset omfang er påvirkelige for oplysningskampagner.

Foreløbigt svar (21/2 96)**Justitsministeren** (Bjørn Westh):

Der henvises i begrundelsen for spørgsmålet til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1403 fra samme spørger.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. S 1403 anmodet Rigsadvokaten om en udtalelse.

Når denne udtalelse foreligger, vil Justitsministeriet vende tilbage til sagen.

Spm. nr. S 1407

Til justitsministeren (14/2 96) af:

John Vinther (KF):

»Uanset besvarelsen af spørgsmål nr. S 1406 bedes ministeren oplyse, om ministeren under den eksisterende budgetramme vil afsætte midler til en forebyggelseskampagne, der særlig retter sig imod de helt unge med det formål at dæmme op for det tiltagende graffiti-hærværk?«

Begrundelse

Erfaringerne fra kommuner, der yder en meget aktiv forbyggelsesindsats i form af kampagner, der oplyser de helt unge om graffitihærværks mulige konsekvenser, for så vidt angår erstatningspligt, indvirken på straffeattester, »plettede« straffeattesters betydning for senere jobmuligheder osv., har vist sig positive, hvorfor det må formodes, at en lignende kampagne på landsplan vil være hensigtsmæssig.

Foreløbigt svar (21/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Rigspolitichefen og Det Kriminalpræventive Råd om en udtalelse.

Når udtalelserne foreligger, vil Justitsministeriet vende tilbage til sagen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 12:

Undervisningsministerens redegørelse om et handlingsprogram for dansk selvstændighedskultur: Iværksætteri og innovation af 6. februar 1996.

(Redegørelsen anmeldt 6/2 96. Redegørelsen givet 6/2 96. Meddelelse om forhandling 6/2 96).

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Udgangspunktet for dagens debat er den redegørelse, som Folketinget har modtaget fra undervisningsministeren.

Redegørelsen indeholder et handlingsprogram med i alt 59 målrettede initiativer fordelt på ni temaområder, som tilsammen vil komme til at udgøre grundstammen i Undervisningsministeriets 2-årige handlingsprogram på iværksætterområdet.

Generelt er vi meget godt tilfredse med det fremlagte handlingsprogram, og vi er også enige i det bud, undervisningsministeren kommer med, at netop skiftet fra et industrisamfund til et service- og informationssamfund åbner nye

muligheder og giver nye udfordringer, som vi ikke bare bør, men også skal være med til at motivere og spille med på i det hele taget.

Men så meget mere er det af afgørende betydning for at nå de ønskede resultater, at der sættes meget bevidst i vores uddannelsesstilbud og vores uddannelsesplanlægning. Alle – unge som gamle, beskæftigede som ledige – har brug for livskompetence, som giver dem styrke til at møde personlige udfordringer og ikke mindst også lærer dem at mestre og forstå at bruge deres eget liv.

Vi tror, at ikke mindst de unge i højere grad kan forvente at få et livsforløb, hvor de skifter mellem at være ansat og at drive egen virksomhed. Derfor er det tvingende nødvendigt, at vi her taler om et sammenhængende uddannelsesforløb og en uddannelsesstrategi, der går fra top til bund i vores uddannelsessystem med holdningsdannelse og udvikling af personlige kvalifikationer som de helt centrale og gennemgående elementer.

Derfor synes vi i Socialdemokratiet, der er behov for nye, grundlæggende pædagogiske principper, hvor vi netop sikrer bredden, som giver tilbud til alle. Man kan måske lidt banalt sige, at den kreativitet og den idérigdom, som små børn er udstyret med, skal vi ikke bare forsøge at værne om i opvæksten, men gerne være med til at videreudvikle. Jeg skal lade være med at sige, hvad vi måske en gang imellem føler, der sker, når vore podere kommer i skole, men det er det, vi skal prøve at udvikle i en positiv retning.

Som nogle måske erindrere, lagde vi fra Socialdemokratiets side ved den sidste udformning af folkeskolens formålsparagraf megen vægt på, at man i kraft af projektorienteret undervisning, tværfaglighed m.v. kunne tilgodese disse nye pædagogiske principper. Hermed kan der nemlig etableres progressive forløb fra folkeskolen og videre ud i livet, hvilket også giver mulighed for, at de mere specifikke faglige forudsætninger bygges oven på allerede udviklede personlige egenskaber som f.eks. initiativ, kreativitet, selvstændighed og gode arbejdsvaner. Herunder synes jeg også, det netop er værd at nævne og trække den netværksbaserede samarbejdsform frem.

Resultatet skulle meget gerne blive, at vi ser unge med lyst til og forudsætninger for at blive initiativrige og nyudviklende som medarbejdere. Men vi skulle også gerne være med til at fremme lysten til at drive egen virksomhed,